សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Economiques

Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៤ ដល់ថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ លោក **សាន សាវាត់**

លោក **ស៊ុន ម៉ាច**

ណែនាំដោយ

សាស្ត្រាចារ្យជំនួយ **ញឹក ឧទ្ធី**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ជំនាន់ទី ២៤

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០២០

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២៤

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ខ្ញុំបាទឈ្មោះ **សាន សាវ៉ាត់** និងខ្ញុំបាទឈ្មោះ **ស៊ុន ម៉ាច** ជានិស្សិតបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ផ្នែកនីតិសាស្ត្រឆ្នាំទី៤ ជំនាន់ទី២៤ នៃ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំសិក្សា ២០២៣-២០២៤។ យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់សូមគោរពសម្តែងនូវកត្តញ្ញូតាធម៌ និងសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅជូនចំពោះ៖

លោកឪពុក **សាន យ៉ន់** និង អ្នកម្តាយ **អ៊ុច វណ្ណា**

លោកឪពុក **ស៊ុន ឡុម** និង អ្នកម្តាយ **រ៉ុន មី**

យើងខ្ញុំទាំងពីររូបជាកូនរបស់លោកអ្នកមានគុណ ពិតជាមានក្តីសោមនស្សរីករាយយ៉ាងកក់ក្តៅ ដែលលោកបានផ្តល់កំណើតដល់កូន ចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា និងអប់រំកូនតាំងពីកុមារភាពបានយ៉ាងល្អប្រសើរបំផុត ដោយបានផ្តល់នូវដំបូន្មានប្រកបទៅដោយព្រហ្មវិហារធម៌ទាំង៤ (បួន) គឺ មេត្តា ករុណា មុទិតា និង ឧបេក្ខា។ លើសពីនេះ លោកអ្នកមានគុណក៏បានពុះពារគ្រប់ឧបសគ្គទាំងឡាយ ក្នុងការផ្តល់ឱ្យកូនបានសិក្សារៀនសូត្រមានចំណេះដឹងរហូតបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រដោយជោគជ័យ ដើម្បីអនាគតដ៏ត្រចេះត្រចង់របស់កូន។ ចំពោះគ្រប់ដំបូន្មានល្អៗរបស់អ្នកមានគុណនាពេលកន្លងមក កូនបានចង់ចាំទុកក្នុងចិត្តជានិច្ច និងមិនដែលហ៊ានបំភ្លេចម្តងណាឡើយ ទោះបីជាកូននៅទីណាក៏ដោយ ក៏កូននូវតែចងចាំជានិច្ចនូវរាល់ដំបូន្មានរបស់លោកដែលពិតជាមានតម្លៃខ្លាំងបំផុត មិនអាចកាត់ថ្លៃបានឡើយ ចំពោះកូនៗ។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត លុយ ចណ្ណា សាកលវិទ្យាធិការ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យយើងខ្ញុំបានចូលសិក្សា និងក្លាយជានិស្សិតផ្នែកនីតិសាស្ត្រ នៅសាកលវិទ្យាល័យដ៏ឧដុង្គឧត្តមមួយនេះ និងបានផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់ការសិក្សារបស់យើងខ្ញុំ។ លើសពីនេះ យើងខ្ញុំក៏សូមធ្វើការថ្លែងអំណរគុណផងដែរជូនចំពោះ **ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការរង ព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសរង និងលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ** ដែលជាសាស្ត្រាចារ្យនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ទាំងអស់ ដែលបានខិតខំអស់ពីកម្លាំងកាយ និងកម្លាំងចិត្ត ក្នុងការផ្ទេរនូវចំណេះដឹងដល់និស្សិតគ្រប់រូប ជាពិសេសគឺរូបយើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់រហូតដល់បញ្ចប់មហាវិទ្យាល័យនីតិសាស្ត្រនេះ។

សាស្ត្រាចារ្យជំនួយ លោក ញឹក ឧុធី ដែលជាសាស្ត្រាចារ្យណែនាំដ៏ល្អបំផុតមួយរូប ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែង និងចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃក្នុងការបង្ហាត់បង្រៀន ពន្យល់បន្ថែម ផ្តល់នូវយោបល់ ប្រភពឯកសារនានា និងផ្តល់នូវដំបូន្មានល្អៗអំពីរបៀប ព្រមទាំងគន្លឹះក្នុងការស្វែងរកឯកសារ និងវិធីសាស្ត្រក្នុងការចងក្រងសារណាបញ្ចប់ការសិក្សានេះឡើង។

ជាទីបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសូមបួងសួងដល់ទេវតាឆ្នាំថ្មី សូមជួយប្រសិទ្ធពរជ័យ សិរីមង្គល មហាប្រសើរជូនលោកអ្នកមានគុណទាំងអស់ សាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការរង ព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសរង លោក លោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងមិត្តរួមថ្នាក់គ្រប់រូប ឱ្យជួបតែពុទ្ធពរទាំងឡាយបួនប្រការ គឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ និងជោគជ័យគ្រប់ភារកិច្ចការកុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អារម្ភកថា

បន្ទាប់ពីយើងខ្ញុំបានសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្ររយៈពេល ៤ឆ្នាំកន្លងមកនេះ នៅ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច បានធ្វើឱ្យយើងខ្ញុំទទួលបាននូវពុទ្ធិ ចំណេះដឹង និងគុណវុឌ្ឍី យ៉ាងច្រើនអនេកពីសំណាក់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ជាសាស្ត្រាចារ្យ ដែលបានខិតខំបង្ហាត់បង្រៀនយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់បំផុត។ ជាសក្ខីភាព យើងទាំងពីរនាក់បានជាប់ឈ្មោះជានិស្សិតសរសេរសារណា និងបានធ្វើការត្រិះរិះពិចារណាយ៉ាងត្រឹមត្រូវក្នុងការជ្រើសរើសយកប្រធានបទលើមុខវិជ្ជាដែលខ្លួនពេញចិត្ត។ ដោយការមើលឃើញអំពីសារៈសំខាន់ ភាពចាំបាច់ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការតុលាការ ព្រមទាំងការរីកចម្រើនផ្នែកនីតិរដ្ឋក្នុងសង្គមជាតិបច្ចុប្បន្ន បានធ្វើឱ្យយើងទាំងពីរនាក់មានទំនោរលើប្រធានបទដែលគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ និងមានសារៈសំខាន់ ដែលទាក់ទងទៅនឹងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ដែលប្រធានបទនេះនិយាយអំពី "**ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ**" ដែលយើងខ្ញុំយកមកធ្វើជាប្រធានបទសារណាបញ្ចប់ការសិក្សារបស់យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់។

មូលហេតុដែលយើងខ្ញុំបានសម្រេចចិត្តលើកយកប្រធានបទនេះ យកមកសរសេរជាសារណាបញ្ចប់ គឺក្នុងគោលបំណងសិក្សាស្វែងយល់ទៅលើ អត្ថន័យ កម្មវត្ថុ មូលហេតុ ល័ក្ខខ័ណ្ឌ និងស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចជាពិសេសគឺ វិធីឧបាស្រ័យនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ដែលទាំងអស់នេះ ជាសញ្ញាណទូទៅនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ នៅក្នុងនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។ លើសពីនេះ យើងក៏បានសរសេររៀបរាប់អំពីនីតិវិធីមុនពេលអនុវត្ត នីតិវិធីអនុវត្ត និងនីតិវិធីក្រោយពេលអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ ដែលនីតិវិធីទាំងអស់នេះ ក្នុងនាមជាអ្នកសិក្សានីតិសាស្ត្រ អ្នកវិជ្ជាជីវៈ អ្នកអនុវត្តច្បាប់ និងប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ គម្បីសិក្សាស្វែងយល់ឱ្យបានស៊ីជម្រៅ និងច្បាស់លាស់ ជៀសវាងការអនុវត្តខុសអំពីនីតិវិធី។ យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់សង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា សៀវភៅសារណានេះ នឹងក្លាយជាឯកសារជំនួយដល់អ្នកសិក្សាលើការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ និងជាមូលដ្ឋាននៃការបកស្រាយ ព្រមទាំងជាឯកសារយោង ដែលបានស្រាវជ្រាវ ដកស្រង់ និងចងក្រងឡើងជាសៀវភៅ តាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងដកស្រង់ចេញពី ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ក្រមរដ្ឋប្បវេណី លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិដែលពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ឯកសារខ្លះៗក្នុងបណ្ណាល័យ និងតាមរយៈអ៊ីនធឺណេត។

ជាចុងក្រោយ យើងខ្ញុំរង់ចាំទទួលការរិះគន់ពីសំណាក់មិត្តអ្នកអាន អ្នកស្រាវជ្រាវ លោកគ្រូ សាស្ត្រាចារ្យ មិត្តរួមជំនាន់ និងមិត្តនិស្សិតជំនាន់ក្រោយ រាល់កំហុសឆ្គងដែលបានកើតឡើងដោយអចេតនា នូវពាក្យពេចន៍ វគ្គឃ្លោងឃ្លា វេយ្យាករណ៍ ឬ អក្ខរក្រម ដោយសារអាចមានការភ្លាត់ភ្លាំងបន្តិចបន្តួច។ ហេតុដូច្នេះ ដើម្បីជួយកែលំអរឱ្យសៀវភៅនេះកាន់តែល្អ និងមានភាពសុក្រឹត្យ យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់សូមការអធ្យាស្រ័យពីមិត្តអ្នកអានរិះគន់ក្នុងន័យស្ថាបនា ដើម្បីអភិវឌ្ឍខ្លួន និងទុកជាបទពិសោធន៍បន្ថែមទៀត។

ជាទីបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសូមជូនពរដល់មិត្តអ្នកអាន អ្នកស្រាវជ្រាវ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ សាស្ត្រាចារ្យ និងមិត្តនិស្សិតទាំងអស់ទទួលបាននូវពរទាំងឡាយបួន សម្បត្តិបី អរិយទ្រព្យប្រាំពីរ និងមានសេក្តីសុខសំណាងល្អគ្រប់ពេលវេលា ជោគជ័យលើការសិក្សា សុខភាពល្អ និងជោគជ័យនូវគោលបំណងដែលបានប៉ងប្រាថ្នាគ្រប់ៗគ្នាកុំបីអាក់ខានឡើយ។

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើម ១

១. លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ ១

២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ ៣

៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ ៤

៤. ទំហំ និងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ ៤

៥. សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ៤

៦. វិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ៥

៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ ៥

ជំពូកទី១

សញ្ញាណទូទៅនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

ផ្នែកទី១. អត្ថន័យ កម្មវត្ថុ និងមូលហេតុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ៧

កថាភាគទី១. អត្ថន័យនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ៧

កថាភាគទី២. កម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ៧

កថាភាគទី៣. មូលហេតុដែលនាំឱ្យមានការអនុវត្តឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ៨

៣.១. ដើម្បីរំលាយការកាន់កាប់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ៨

៣.២. ដើម្បីផ្តល់ការកាន់កាប់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដល់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ៩

៣.៣. ដើម្បីសម្រេចសិទ្ធិទាមទាររបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ៩

ផ្នែកទី២. លក្ខខណ្ឌ និងស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចអនុវត្ត ១០

កថាភាគទី១. លក្ខខណ្ឌគ្រឹះនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ១០

១.១. សិទ្ធិទាមទារនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ១០

១.២. អចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់ ១០

កថាភាគទី២. លក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃការអនុវត្ត ១១

២.១. របៀបដាក់ពាក្យសុំ ១១

២.២. ការពិនិត្យពាក្យសុំ ១២

២.៣. លិខិតអនុវត្ត ១២
២.៣.១ លិខិតអនុវត្តទូទៅ ១៣
២.៣.២. លិខិតអនុវត្តដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិប្រាតិភោគ ១៣
២.៤. រូបមន្តអនុវត្ត ១៤
២.៤.១. រូបមន្តអនុវត្តសាមញ្ញ ឬ ធម្មតា ១៥
២.៤.២. រូបមន្តអនុវត្តពិសេស ១៥
កថាភាគទី៣. ស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចអនុវត្ត ១៦
៣.១. អាជ្ញាសាលា ១៦
៣.២. សិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរបស់អាជ្ញាសាលាក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ១៧
៣.២.១. ការបំបាត់នូវការប្រឆាំង ១៧
៣.២.២. អ្នកសង្កេតការណ៍ ១៧
៣.២.៣. ការអនុវត្តនៅថ្ងៃសម្រាក ឬ ពេលយប់ ១៧
៣.២.៤. ការយកតាមខ្លួននូវអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ជាអាទិ៍ ១៨
៣.២.៥. សិទ្ធិចូលក្នុងកន្លែងបិទជិត 18
៣.២.៦. ការធ្វើកំណត់ហេតុ ១៨
ផ្នែកទី៣. វិធីដោះស្រាយនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ១៩
កថាភាគទី១. អត្ថន័យ ១៩
កថាភាគទី២. ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត ១៩
២.១. អត្ថន័យ និង វិសាលភាពនៃការអនុវត្ត ១៩
២.២. មូលហេតុនៃការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត ២០
២.៣. បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិធ្វើការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត ២០
២.៤. នីតិវិធីនៃការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត ២១

ជំពូកទី២

នីតិវិធីមុនពេលអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

ផ្នែកទី១. ការរៀបចំដាក់ពាក្យសុំអនុវត្ត ២៣

កថាភាគទី១. ការចរចា និងការស្រាវជ្រាវ ២៣
កថាភាគទី២. ការសរសេរពាក្យសុំ និងការដាក់ពាក្យសុំ ២៣
កថាភាគទី៣. ឯកសារភ្ជាប់ជាមួយពាក្យសុំ ២៤
ផ្នែកទី២. ការពិនិត្យពាក្យសុំដោយអាជ្ញាសាលា ២៤
កថាភាគទី១. សមត្ថកិច្ចដែនដី ២៤
កថាភាគទី២. ភាពត្រឹមត្រូវនៃពាក្យសុំ ២៥
កថាភាគទី៣. ភាពគ្រប់គ្រាន់នៃឯកសារ ២៥
កថាភាគទី៤. ពន្ធដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ២៦
កថាភាគទី៥. ការបញ្ជូនលិខិតអនុវត្តទៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្តជាមុន ២៦
កថាភាគទី៦. ការបង់សោហ៊ុយនៃការអនុវត្តជាមុន ២៧
ផ្នែកទី៣. នីតិវិធីត្រៀមមុនពេលចុះអនុវត្ត ២៨
កថាភាគទី១. ការកំណត់សមាសភាពដែលត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ២៨
១.១. អាជ្ញាធររាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ២៩
១.២. អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន(ឃុំ សង្កាត់) ២៩
កថាភាគទី ២. លិខិតរដ្ឋបាលដែលត្រូវប្រើប្រាស់មុនពេលចុះអនុវត្ត ២៩
កថាភាគទី៣. ការកោះហៅកូនបំណុលមកចរចាក្រៅផ្លូវការ ៣០
កថាភាគទី៤. ការកោះហៅម្ចាស់បំណុលមកពិភាក្សាអំពីការចំណាយក្នុងការអនុវត្ត ៣០
កថាភាគទី៥. ការចុះទៅពិនិត្យស្ថានភាពនៃទីតាំងដែលត្រូវអនុវត្តជាមុន ៣១
កថាភាគទី៦. កំណត់កាលបរិច្ឆេទ និងជូនដំណឹងអំពីការអនុវត្ត ៣២

ជំពូកទី៣

នីតិវិធីអនុវត្ត និង ក្រោយពេលអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ

ផ្នែកទី១. នីតិវិធីនៃការចុះអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ ៣៤
កថាភាគទី១. កំណត់ទីតាំងដើម្បីជួបជុំគណៈកម្មការ ៣៤
កថាភាគទី២. ការសម្របសម្រួលឱ្យកូនបំណុលយល់ព្រមអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត ៣៥
កថាភាគទី៣. ការចុះទៅដល់ទីតាំងដែលត្រូវអនុវត្ត ៣៥

កថាភាគទី៤. ករណីមានឧបសគ្គកើតឡើងក្នុងពេលអនុវត្ត ៣៥

៤.១. ករណីមានការប្រឆាំងកើតឡើង ៣៥

៤.២. ករណីមានអន្តរាគមន៍កើតឡើង ៣៦

៤.៣. ការសម្រេចផ្អាកការអនុវត្ត ៣៧

៤.៤. ការសម្រេចលុបចោលការអនុវត្តដោយបង្ខំ ៣៧

ផ្នែកទី២. វិធីអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ៣៧

កថាភាគទី១. ករណីអចលនវត្ថុកាន់កាប់ដោយកូនបំណុល ៣៧

កថាភាគទី២. ករណីមានសំណាក់របស់កូនបំណុលនៅលើអចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត ៣៨

កថាភាគទី៣. ករណីអចលនវត្ថុត្រូវបានកាន់កាប់ដោយតតិយជន ៣៩

កថាភាគទី៤. ករណីមានចលនវត្ថុនៅជាប់ជាមួយអចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត ៣៩

ផ្នែកទី៣. បញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ ៤០

កថាភាគទី១. ការធ្វើកំណត់ហេតុនៃការអនុវត្ត ៤០

កថាភាគទី២. បញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តការប្រគល់អចលវត្ថុ ៤១

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៤៣

អនុសាសន៍ ៤៤

ឯកសារយោង

ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្តីផ្តើម

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ សំដៅទៅលើការអនុវត្តដោយបង្ខំចំពោះសិទ្ធិទាមទារដែលមានគោលបំណងឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ឬនាវា ឬវត្ថុផ្សេងទៀត ដែលមនុស្សរស់នៅក្នុងនោះ ហើយកាន់កាប់ដោយកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ទៅឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តទទួលបាននូវការកាន់កាប់វិញ ហើយដែលសិទ្ធិទាមទារនេះមានកំណត់នៅក្នុងលិខិតអនុវត្ត។ ការអនុវត្តដោយបង្ខំប្រភេទនេះ ត្រូវធ្វើឡើងតាមវិធីដែលអាជ្ញាសាលានៃសាលាដំបូង ដែលមានសមត្ថកិច្ចលើទីកន្លែងដែលអចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តនោះស្ថិតនៅ ហើយធ្វើការរំលាយសិទ្ធិកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តលើអចលនវត្ថុ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តនោះ និងធ្វើឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តទទួលបាននូវការកាន់កាប់នោះវិញ។ នីតិវិធីនេះ គឺជានីតិវិធីចុងក្រោយ និងដាច់ដោយឡែកមួយពីនីតិវិធីបណ្តឹងអង្គសេចក្តី ដែលចាប់ផ្តើមឡើងដោយការដាក់ពាក្យសុំរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តទៅស្ថាប័នអនុវត្ត ដើម្បីសម្រេចសិទ្ធិទាមទារដែលមានចែងនៅក្នុងលិខិតអនុវត្ត។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ដើម្បីអាចឱ្យស្ថាប័នអនុវត្តអាចធ្វើការអនុវត្តបានគេត្រូវគោរពលក្ខខ័ណ្ឌមួយចំនួនគឺ ត្រូវមានពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំ លិខិតអនុវត្ត និងរូបមន្តអនុវត្ត និងឯកសារផ្សេងៗទៀតដែលពាក់ព័ន្ធ។ លើសពីនេះមូលហេតុដែលនាំឱ្យមានការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ គឺត្រូវបានគេធ្វើឡើង ក្នុងគោលបំណងរំលាយការកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ហើយប្រគល់សិទ្ធិនេះទៅឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត។ ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ គឺជាសមត្ថកិច្ចផ្តាច់មុខរបស់អាជ្ញាសាលានៃសាលាដំបូងដែលមានសមត្ថកិច្ច។ នៅក្នុងករណីនេះ អាជ្ញាសាលា ត្រូវគោរពនូវសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចមួយចំនួនដូចជា ការយកតាមខ្លួននូវអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ អាចស្នើសុំកម្លាំងក្នុងករណីមានការប្រឆាំង និងការអនុវត្តត្រូវស្វែងរកអ្នកសង្កេតការណ៍ អាចអនុវត្តនៅថ្ងៃសម្រាកឬពេលយប់ និងត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុក្នុងការអនុវត្ត។

គេអាចធ្វើការបែងចែក នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំជាបីដំណាក់កាលគឺៈ

- នីតិវិធីមុនពេលចុះអនុវត្តៈ ជាទូទៅ នៅមុនពេលចុះអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ គេត្រូវកំណត់អំពីការរៀបចំដាក់ពាក្យសុំ ដែលក្នុងដំណាក់កាលនេះគឺជាដំណាក់កាលដំបូងបង្អស់នៃការត្រៀមសម្រាប់ការដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំ ដោយនីតិវិធីនេះ ផ្តើមឡើងដោយអនុញ្ញាតឱ្យមានការចរចារវាងកូនបំណុល និងម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តដោយមានការសម្របសម្រួលពីស្ថាប័នអនុវត្ត ព្រមទាំងការស្រាវជ្រាវអំពីអត្តសញ្ញាណរបស់អចលនវត្ថុ និងឯកសារសំខាន់ៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអចលនវត្ថុនោះ។ បន្ទាប់មកម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តត្រូវសរសេរពាក្យសុំអនុវត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវ

និងដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តនោះ មកស្ថាប័នអាជ្ញាសាលាដែលមានសមត្ថកិច្ច ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់។ អាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើការពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់អំពីភាពត្រឹមត្រូវនៃពាក្យសុំនោះ ដោយពិនិត្យទៅលើ សមត្ថកិច្ច លិខិតអនុវត្ត រូបមន្តអនុវត្ត ឯកសារបង់ពន្ធដាក់ពាក្យសុំ ការបញ្ជូនលិខិតអនុវត្តទៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត និងការបង់សោហ៊ុយជាមុន។ បន្ទាប់ពីនោះមកអាជ្ញាសាលាត្រូវកំណត់ អំពីនីតិវិធីត្រៀមមុនពេលចុះអនុវត្តដោយធ្វើការកំណត់អំពីសមាសភាពដែលត្រូវចូលរួមក្នុងការអនុវត្ត លិខិតរដ្ឋបាលដែលត្រូវប្រើប្រាស់មុនពេលចុះអនុវត្ត និងការស្នើសុំកម្លាំងចូលរួមក្នុងការអនុវត្ត ព្រមទាំងការចុះទៅពិនិត្យស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃអចលនវត្ថុ និងទីតាំងដែលត្រូវអនុវត្ត ហើយធ្វើការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការអនុវត្ត និងជូនដំណឹងដល់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ។

- នីតិវិធីនៃការចុះអនុវត្តការប្រគល់អចលអចលនវត្ថុៈ ក្រោយពីនីតិវិធីត្រៀមមុនពេលចុះអនុវត្តត្រូវបានបញ្ចប់ គឺឈានចូលដល់នីតិវិធីនៃការចុះអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។ ក្នុងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ជាញឹកញយក៏មានឧបសគ្គមួយចំនួនកើតឡើងផងដែរដូចជាករណីមានការប្រឆាំងតវ៉ា ការអន្តរាគមន៍បណ្ដឹងតវ៉ា ឬបណ្ដឹងឧបាស្រ័យផ្សេងៗ ដែលឧបសគ្គទាំងអស់នេះ អាចជាមូលហេតុនៃការផ្អាកការអនុវត្ត ឬ អាចឈានទៅដល់ការលុបចោលការអនុវត្តដោយបង្ខំផងដែរ។ ជាមួយគ្នានេះ ចំពោះវិធីនៃការអនុវត្តប្រភេទនេះ គឺវាអាស្រ័យទៅលើការកាន់កាប់ជាក់ស្ដែងរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឬតតិយជន ហើយការរុះរើសំណង់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ដែលសាងសង់នៅលើអចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត។ ទន្ទឹមនឹងនេះ អាជ្ញាសាលាក៏ត្រូវធ្វើការចាត់ចែង និងគ្រប់គ្រងឱ្យបានច្បាស់លាស់ចំពោះចលនវត្ថុ ដែលនៅជាមួយនឹងវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តនោះផងដែរ ព្រោះថាចលនវត្ថុទាំងនោះ មិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់ឡើយ។
- បញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុៈ ចំពោះការបញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តប្រភេទនេះវិញនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី មិនបានកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីពេលវេលានៃការបញ្ចប់របស់វាឡើយ។ ជាការអនុវត្តជាក់ស្ដែងរបស់អាជ្ញាសាលា នឹងត្រូវបានបញ្ចប់នៅពេលដែលលំហូរនីតិវិធីទាំងអស់ ត្រូវបានបំពេញចប់សព្វគ្រប់ទាំងនៅក្នុងទិដ្ឋភាពច្បាប់ និងការអនុវត្តជាក់ស្ដែង មានន័យថា សិទ្ធិកាន់កាប់របស់កូនបំណុលលើអចលនវត្ថុត្រូវបានរំលាយ ហើយការប្រគល់ការកាន់កាប់អចលនវត្ថុទាំងស្រុងត្រូវបានប្រគល់ទៅឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត។ ហេតុដូច្នេះហើយ បានជានៅក្នុងនីតិវិធីនេះ ទាមទារឱ្យមានការចូលរួមពីម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ បន្ទាប់ពីស្ថាប័នអនុវត្តបានរំលាយការកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនេះហើយ។ លើសពីនេះ

ទៅទៀត គេអាចកំណត់ការបញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុនេះបានដោយវិធីម្យ៉ាងទៀត គឺការបញ្ចប់ដោយការធ្វើកំណត់ហេតុ និងការអានកំណត់ហេតុជូនដល់អ្នកដែលបានចូលរួមស្តាប់ចាត់ទុកជាការផ្សព្វផ្សាយ និងការប្រកាសរំសាយកម្លាំង ដែលចូលរួមក្នុងការអនុវត្ត។

ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ គឺជានីតិវិធីចុងក្រោយមួយដែលលំបាកក្នុងការអនុវត្ត និងស្មុគស្មាញ ហើយជួបប្រទះនូវបញ្ហាប្រឈមច្រើន។ ហេតុនេះហើយ អាជ្ញាសាលាត្រូវតែមានភាពឈ្លាសវៃម៉ត់ចត់ និងប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ក្នុងពេលអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុម្តងៗ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ការអនុវត្តនីតិវិធីនេះ គឺទាមទារឱ្យមានការចូលរួមសហការឱ្យបានស្អិតរមួតពីសំណាក់អាជ្ញាធរសាធារណៈ និងស្ថាប័នរដ្ឋដទៃៗទៀត ដែលពាក់ព័ន្ធ។ ការអនុវត្តនីតិវិធីមួយនេះ គឺជាការអនុវត្តច្បាប់មួយដែលមានលក្ខណៈឯករាជ្យរបស់ស្ថាប័នតុលាការ។ ហេតុដូច្នេះហើយ គេមិនគួរឱ្យមានការធ្វើអន្តរាគមន៍របស់ស្ថាប័នអំណាចដទៃទៀត មកលើស្ថាប័នតុលាការឡើយ ពីព្រោះទិដ្ឋភាពនេះ នឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ឯករាជ្យភាពនៃអំណាចតុលាការ។ តាមរយៈការចង្អុលបង្ហាញ និងការជួយជ្រោមជ្រែងពីសំណាក់លោកសាស្ត្រាចារ្យណែនាំ ព្រមទាំងដោយហេតុថា ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ គឺជានីតិវិធីចុងក្រោយមួយដែលលំបាកក្នុងការអនុវត្ត និងមានការស្មុគស្មាញ ហើយជួបប្រទះនូវបញ្ហាប្រឈមច្រើន ទើបយើងខ្ញុំក្នុងនាមជានិស្សិតផ្នែកនីតិសាស្ត្រ សូមលើកយកប្រធានបទស្តីពី "**ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ**" នេះមកធ្វើការបកស្រាយ ដើម្បីឱ្យនិស្សិតដែលកំពុងសិក្សា និងនិស្សិតជំនាន់ក្រោយៗទៀត ក៏ដូចជាប្រជាពលរដ្ឋទូទៅបានយល់ពីនីតិវិធីនេះឱ្យបានកាន់តែច្បាស់ និងយល់ដឹងថា អ្វីខ្លះជាសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បំណុលក្នុងការរំលាយសិទ្ធិកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តលើអចលនវត្ថុ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តនោះ ហើយធ្វើឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តទទួលបាននូវការកាន់កាប់នោះវិញ។

២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

ដោយផ្អែកទៅតាមការសរសេររៀបរាប់ខ្លះៗខាងលើ យើងបានដឹងហើយថា អ្វីទៅជាការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច និងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។ ប៉ុន្តែវាមិនទាន់គ្រប់ជ្រុងជ្រោយនៅឡើយទេ ដោយសារនៅមានអ្វីដែលយើងត្រូវដឹងបន្ថែមទៀតនោះគឺ តើអ្វីជាមូលហេតុដែលនាំឱ្យមានការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ? ហើយតើត្រូវមានល័ក្ខខ័ណ្ឌអ្វីខ្លះ ក្នុងការអនុវត្តឱ្យស្របទៅតាមនីតិវិធីច្បាប់ជាធរមាន? ម្យ៉ាងវិញទៀត ប្រសិនបើកូនបំណុលចង់ធ្វើឧបាស្រ័យទៅលើការអនុវត្តដោយបង្ខំឱប្រគល់អចលនវត្ថុ តើកូនបំណុលអាចធ្វើឧបាស្រ័យទៅតុលាការណា? អ្វីជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើឧបាស្រ័យ? ជាពិសេស តើនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុមានប៉ុន្មានដំណាក់កាល? ហើយក្នុងដំណាក់កាលនីមួយៗត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ?

៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីប្រធានបទ "**ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ**" ខាងលើនេះត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងសិក្សាស្វែងយល់នូវខ្លឹមសារ និងមូលហេតុទាំងឡាយដែលនាំឱ្យមានការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ព្រមទាំងសិក្សាស្វែងយល់អំពីល័ក្ខខ័ណ្ឌ ស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចអនុវត្ត និងវិធីឧបាស្រ័យនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុផងដែរ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ការលើកយកប្រធានបទនេះ មកធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ក៏ធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងសិក្សាស្វែងយល់ឱ្យកាន់តែច្បាស់អំពីនីតិវិធីមុនពេលអនុវត្ត នីតិវិធីអនុវត្ត និងក្រោយពេលអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុផងដែរ ហើយក៏ជាការសិក្សាស្វែងយល់អត្ថបទច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងលំហូរនីតិវិធីនៃការអនុវត្ត ព្រមទាំងទម្រង់លិខិតរដ្ឋបាល ដែលត្រូវប្រើប្រាស់នៅក្នុងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។ ជាពិសេស គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវប្រធានបទខាងលើនេះ គឺដើម្បីជាប្រយោជន៍សម្រាប់សិស្សនិស្សិតក្នុងការសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែមផង។

៤. ទំហំ និងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ

ចំពោះប្រធានបទដែលយើងខ្ញុំបានលើកយកមកសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ គឺយើងខ្ញុំធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងផ្តោតសំខាន់ទៅលើខ្លឹមសារនៃទ្រឹស្តីនៃនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុតែប៉ុណ្ណោះ ដែលខ្លឹមសារទាំងអស់នេះមានចែងនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦ និង នៅក្នុងសៀវភៅសេចក្តីពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីភាគទី២ ហើយដែលកិច្ចការនេះជាសមត្ថកិច្ចផ្តាច់មុខរបស់អាជ្ញាសាលា។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ចំពោះអចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទ "**ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ**" នេះ គឺយើងធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្តោតតែទៅលើអចលនវត្ថុដែលបានចុះបញ្ជី ឬដែលមានវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុ (ប្លង់រឹង) តែប៉ុណ្ណោះ។

ហើយចំណុចសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលយើងខ្ញុំយកមកសរសេរចងក្រងឡើងនេះមានដូចជា ៖

- ស្វែងយល់អំពីសញ្ញាណទូទៅនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ
- ស្វែងយល់អំពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យមានការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ
- ស្វែងយល់អំពីល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ
- ស្វែងយល់អំពីវិធីឧបាស្រ័យនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ
- ស្វែងយល់អំពីនីតិវិធីមុនពេលអនុវត្ត នីតិវិធីអនុវត្ត និងក្រោយពេលអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ។

៥. សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវប្រធានបទអ្វីមួយ ពិតជាមានការលំបាកណាស់ ព្រោះយើងត្រូវចំណាយពេលវេលា

ដ៏មានតម្លៃយ៉ាងច្រើន រួមទាំងកម្លាំងកាយ និងកម្លាំងចិត្ត ជាពិសេសគឺត្រូវមានការអំណត់អត់ធ្មត់ព្យាយាមទៀតផង ទើបការសិក្សាស្រាវជ្រាវទទួលបានជោគជ័យ។ ទោះបីជាមានការលំបាកយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏យើងខ្ញុំនៅតែខិតខំតស៊ូព្យាយាមយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ និងជម្នះរាល់ឧបសគ្គឱ្យទាល់តែបាន ដើម្បីចងក្រងប្រធានបទនេះឡើង ពីព្រោះប្រធានបទនេះ គឺជាប្រធានបទមួយដែលថ្មី និងជាប្រធានបទមួយដែលយើងខ្ញុំមានការពេញចិត្ត និងមានចំណាប់អារម្មណ៍។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការសិក្សាប្រធានបទនេះ វាអាចជួយឱ្យយើងខ្ញុំមានការរីកចម្រើននូវចំណេះដឹងបន្ថែមពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។

លើសពីនេះ ប្រធានបទមួយនេះ នឹងជួយបង្កើនចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុដល់អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ ព្រមទាំងអាចយល់ច្បាស់អំពីនីតិវិធី និងដំណើរការនៃការអនុវត្តតាំងពីដើមរហូតដល់ចប់ ហើយយល់អំពីដំណើរការ និងការរៀបចំឯកសាររដ្ឋបាល និងសំណុំរឿង និងភាពបត់បែនក្នុងដំណើរការនៃការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៃរឿងក្តីអនុវត្តនីមួយៗ ព្រមទាំងដំណោះស្រាយបញ្ហានៅពេលជួបប្រទះឧបសគ្គមួយចំនួន ដែលអាចកើតមានចំពោះមុខក្នុងពេលចុះអនុវត្ត។

៦. វិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ចំពោះវិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងប្រមូលព័ត៌មាននៃប្រធានបទខាងលើនេះ យើងខ្ញុំបានធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងប្រមែប្រមូលយកខ្លឹមសារមួយចំនួនពីប្រភពឯកសារសំខាន់ៗដែលពាក់ព័ន្ធដូចខាងក្រោម ៖

- ខ្លឹមសារដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី និងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី
- សៀវភៅសេចក្តីកំណត់មាត្រានីមួយៗរបស់ក្រមរដ្ឋប្បវេណី និង ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី
- ខ្លឹមសារដែលបានសរសេរនៅក្នុងសៀវភៅពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីភាគទី១ និងទី២ ដែលរៀបចំដោយក្រុមការងារជប៉ុនទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា
- ឯកសារអេឡិចត្រូនិចដែលទាញចេញពី គេហទំព័រក្រសួងយុត្តិធម៌ និងគេហទំព័រសមាគមអ្នកច្បាប់... ។ល។

៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

នៅក្នុងប្រធានបទនៃសារណានេះ គឺឈរលើការបកស្រាយដោយផ្អែកលើឯកសារ ក្នុងនោះយើងខ្ញុំបានធ្វើការចែកចេញជា ៣ ជំពូកធំៗ និងផ្នែកធំៗដូចខាងក្រោម ៖

ជំពូកទី១. សញ្ញាណទូទៅនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

- ផ្នែកទី១. អត្ថន័យ កម្មវត្ថុ និងមូលហេតុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ
- ផ្នែកទី២. ល័ក្ខខ័ណ្ឌ និងស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចអនុវត្ត
- ផ្នែកទី៣. វិធីឧបាស្រ័យនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

ជំពូកទី២. នីតិវិធីមុនពេលអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

- ផ្នែកទី១. ការរៀបចំដាក់ពាក្យសុំអនុវត្ត
- ផ្នែកទី២. ការពិនិត្យពាក្យសុំដោយអាជ្ញាសាលា
- ផ្នែកទី៣. នីតិវិធីត្រៀមមុនពេលចុះអនុវត្ត

ជំពូកទី៣. នីតិវិធីអនុវត្ត និង ក្រោយពេលអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ

- ផ្នែកទី១. នីតិវិធីនៃការចុះអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ
- ផ្នែកទី២. វិធីអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ
- ផ្នែកទី៣. បញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ

ជំពូកទី១
សញ្ញាណទូទៅនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

ជំពូកទី១
សញ្ញាណទូទៅនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

នៅក្នុងជំពូកនេះ នឹងសិក្សាទៅលើសញ្ញាណទូទៅនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។ ចំពោះខ្លឹមសារទាក់ទងនឹងសញ្ញាណទូទៅនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំនេះ នឹងធ្វើការសិក្សាទៅលើ ៣ ផ្នែកធំៗគឺ ផ្នែកទី១ ធ្វើការបកស្រាយទាក់ទងទៅនឹងអត្ថន័យ កម្មវត្ថុ និងមូលហេតុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ផ្នែកទី ២ ធ្វើការបកស្រាយទៅលើល័ក្ខខ័ណ្ឌ និងស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចអនុវត្ត ផ្នែកទី៣ វិធីឧបាស្រ័យនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។

ផ្នែកទី១. អត្ថន័យ កម្មវត្ថុ និងមូលហេតុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

កថាភាគទី១. អត្ថន័យនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ឬ នាវា ឬ វត្ថុផ្សេងទៀតដែលមនុស្សរស់នៅក្នុងនោះ ត្រូវធ្វើតាមវិធីដែលអាជ្ញាសាលានៃសាលាដំបូងដែលមានសមត្ថកិច្ចលើកន្លែងដែលវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុស្ថិតនៅ រំលាយការកាន់កាប់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ហើយធ្វើឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ទទួលបាននូវការកាន់កាប់នោះ[1]។

ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ជាអាទិ៍ សំដៅទៅលើការអនុវត្តដោយបង្ខំចំពោះសិទ្ធិទាមទារដែលមានគោលបំណងឱ្យប្រគល់ការគ្រប់គ្រងលើទីកន្លែង ឬ ទីទំនេរណាមួយទៅឱ្យម្ចាស់បំណុល ឬ តតិយជន។ វិធីអនុវត្តនេះ អាចធ្វើទៅបាន ដោយមិនបាច់គិតអំពីអត្ថិភាព ឬ នត្ថិភាពនៃការចុះបញ្ជី ឬ សិទ្ធិផ្សេងៗ ដូចជាកម្មសិទ្ធិជាអាទិ៍ នៃអចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុទេ ហើយថែមទាំងអាចធ្វើទៅបានចំពោះផ្នែកណាមួយនៃអចលនវត្ថុ ដូចជាចំពោះបន្ទប់មួយនៃផ្ទះជាអាទិ៍ទៀតផង។ ការប្រគល់ មានន័យថា ជាការផ្ទេរនូវការគ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់លើអចលនវត្ថុ។ ចំណែកឯការបណ្តេញចេញ មានន័យថា ក្នុងករណីដែលកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត និង ញាតិរបស់អ្នកនោះ រស់នៅក្នុងអចលនវត្ថុ ជាអាទិ៍ ឬ មានវត្ថុផ្សេងៗទៀតក្នុងនោះ ដូចជាគ្រឿងសង្ហារិម ជាអាទិ៍ អ្នកទាំងនោះត្រូវយកវត្ថុទាំងនោះ ហើយរើចេញពីអចលនវត្ថុនោះ[2]។

កថាភាគទី២. កម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

នៅក្នុងនីតិវិធីនេះ វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុរួមមាន អចលនវត្ថុ ឬនាវា ឬវត្ថុផ្សេងទៀត ដែលមនុស្សរស់នៅក្នុងនោះ ហើយកាន់កាប់ដោយកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត។ អចលនវត្ថុ

---

[1] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, លេខ នស/រកម/០៧០៦/០២១, ០៦ កក្កដា ២០០៦, មាត្រា៥២៤(១) "តទៅនេះហៅថា ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦"។

[2] ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា, *សេចក្តីពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីភាគ ២៖ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ និង ការចាត់ចែងរក្សាការពារ* (ភ្នំពេញ៖ក្រសួងយុត្តិធម៌, ២០០៩), ១៨០

សំដៅទៅលើ ដីធ្លី និង វត្ថុជាប់នៅលើដី ហើយមិនអាចផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងបាន ដូចជា អាគារ សំណង់ ដំណាំរុក្ខជាតិ ជាអាទិ៍[3]។ ចំណែក នាវា សំដៅលើជលយានដែលមានចំណុះសរុបជាតោនស្មើនឹងលើសពី ២០ តោន ទោះបីមិនបានចុះបញ្ជីនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក៏ដោយ និង ជលយានដែលមានចំណុះសរុបជាតោនក្រោម ២០ តោនដែលបានចុះបញ្ជីនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា[4]។

ការអនុវត្តនេះអាចធ្វើទៅបានដោយមិនចាំបាច់គិតអំពីអត្ថិភាព ឬ នត្ថិភាពនៃការចុះបញ្ជី ឬ សិទ្ធិផ្សេងៗ ដូចជាកម្មសិទ្ធិនៃអចលនវត្ថុជាកម្មវត្ថុទេ ហើយថែមទាំងអាចធ្វើទៅបានចំពោះផ្នែកណាមួយនៃអចលនវត្ថុដូចជាចំពោះបន្ទប់នៃផ្ទះជាដើមផងដែរ។ ករណីនេះមានន័យថា ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុស្ថាប័នអនុវត្តអាចធ្វើទៅបានដោយពុំចាំបាច់គិតអំពី ការបានចុះបញ្ជី ឬមិនបានចុះបញ្ជីនៃសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុនេះ នៅអង្គភាពសុរិយោដីនោះឡើយ ហើយជាមួយគ្នានេះដែរ ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុនេះ គេក៏អាចធ្វើទៅបានចំពោះផ្នែកណាមួយនៃអាគារ ឬ ផ្ទះក៏បានដែរ ឧទាហរណ៍ដូចជា ការអនុវត្តឱ្យប្រគល់បន្ទប់ណាមួយ ឬ សាលណាមួយនៃអាគារក៏បានដែរ។

ចំពោះករណី នាវា ឬវត្ថុផ្សេងទៀតដែលមនុស្សរស់នៅ ក្នុងនោះរួមមានដូចជា រថយន្តសម្រាប់បោះជំរុំ ផ្ទះចល័ត ជាដើម គេត្រូវយកនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ មកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ដោយធ្វើការបណ្តេញជននោះចេញពីចលនវត្ថុនោះ ដោយអនុលោមទៅតាមវិធីអនុវត្តដោយបង្ខំចំពោះសិទ្ធិទាមទារឱ្យបណ្តេញចេញពីអាគារ។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីនេះ ការប្រគល់របៀបនេះ មានន័យថាជាការផ្ទេរនូវការគ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ចំពោះអចលនវត្ថុ។

កថាភាគទី៣. មូលហេតុដែលនាំឱ្យមានការអនុវត្តឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

៣.១. ដើម្បីរំលាយការកាន់កាប់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត

ការរំលាយការកាន់កាប់នេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយ អាជ្ញាសាលា នៃសាលាដំបូងដែលមានសមត្ថកិច្ចលើកន្លែងដែលវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត[5]។ មានន័យថា កម្មវត្ថុរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តត្រូវធ្វើឡើងដោយស្ថាប័នរដ្ឋដែលមាននីតិសម្បទាស្របច្បាប់។ ក្នុងករណីនេះ ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តមិនអាចធ្វើការរំលាយការកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តដោយខ្លួនឯងបានទេ ព្រោះការរំលាយសិទ្ធិខាងលើនេះវាទាមទារឱ្យមានការចូលរួមពីសំណាក់ស្ថាប័នតុលាការ និងអាជ្ញាធររដ្ឋដែលមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ។

[3] ក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា១២០ "តទៅនេះហៅថា ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧"។

[4] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា៥៥៤។

[5] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៥២៤ (១)។

ការរំលាយការកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត គឺធ្វើឡើងដើម្បីបញ្ឈប់នូវការអនុវត្តនូវសិទ្ធិទាំងឡាយ ដែលកូនបំណុលនៃការអនុវត្តមានពីមុនមក។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ការរំលាយសិទ្ធិនេះ គឺជាការរំលាយសិទ្ធិតាមផ្លូវច្បាប់ ហើយជួនកាលក៏មានការប្រឆាំងតបតពីសំណាក់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ដូចនេះ មានតែអាជ្ញាសាលាទេ ដែលអាចរំលាយការប្រឆាំងនេះបាន តាមរយៈការប្រើប្រាស់នូវកម្លាំងសាធារណៈដើម្បីបំបាត់នូវការប្រឆាំងទាំងនោះបាន[6]។

៣.២. ដើម្បីផ្តល់ការកាន់កាប់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដល់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត

ការធ្វើឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ទទួលបាននូវការកាន់កាប់នេះ គឺជារឿងមួយដែលមានការលំបាកដូចគ្នាទៅនឹងការរំលាយការកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តដែរ។ នៅក្នុងនីតិវិធីនៃអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុនេះ អាចធ្វើទៅបានលុះត្រាតែម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ អ្នកតំណាងរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តនោះ បានបង្ហាញខ្លួននៅកន្លែងអនុវត្ត[7]។ មូលហេតុនៃការកំណត់បែបនេះ ព្រោះថា ទោះបីជាការកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ត្រូវបានរំលាយក៏ដោយក៏មិនអាចសម្រេចគោលបំណងនៃការអនុវត្តបានដែរ ប្រសិនបើម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តមិនបានទទួលការកាន់កាប់ទេនោះ។ មានន័យថា ម្ចាស់បំណុលត្រូវទទួលការកាន់កាប់អចលនវត្ថុ បន្ទាប់ពីអាជ្ញាសាលាបានអនុវត្តការប្រគល់ចប់សព្វគ្រប់ ព្រោះថាអាជ្ញាសាលាមិនមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការថែរក្សា ឬការពារនូវអចលនវត្ថុខាងលើនេះដោយខ្លួនឯងបានឡើយ សូម្បីតែមួយរយៈពេលខ្លី។ ប្រសិនបើនិយាយឱ្យខ្លីមានន័យថា បើគ្មានវត្តមានរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិទេ ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុមិនអាចអនុវត្តបានឡើយ ព្រោះខ្វះការចូលរួមរបស់ម្ចាស់បំណុលដែលជាអ្នកទទួលការកាន់កាប់អចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត។

៣.៣. ដើម្បីសម្រេចសិទ្ធិទាមទាររបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត

ការរំលាយនូវការកាន់កាប់ និងធ្វើឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តទទួលបាននូវការកាន់កាប់ចំពោះអចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តនេះ គឺជាសិទ្ធិដែលម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានទាមទារទៅស្ថាប័នអនុវត្តដូចមានកំណត់នៅក្នុងពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំ ដើម្បីឱ្យស្ថាប័នអនុវត្តនេះ ជួយសម្រេចសិទ្ធិនូវការទាមទាររបស់ខ្លួន ហើយសិទ្ធិទាមទារនេះ ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងលិខិតអនុវត្តដោយត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយផងដែរនូវរូបមន្តសម្រាប់អនុវត្តនូវការប្រគល់អចលនវត្ថុ ក៏ដូចជាសិទ្ធិដែលខ្លួនបានទាមទារនេះ។

[6] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៣៨ (១)។

[7] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៥២៤ (២)។

ផ្នែកទី២. លក្ខខណ្ឌ និងស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចអនុវត្ត

កថាភាគទី១. លក្ខខណ្ឌគ្រឹះនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

១.១. សិទ្ធិទាមទារនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

សិទ្ធិទាមទារ គឺជាការអះអាងអំពីអត្ថិភាព ឬនត្ថិភាពនៃសិទ្ធិ ឬទំនាក់ទំនងគតិយុត្តណាមួយដែលមានចែងក្នុងច្បាប់សារធាតុ។ ដូច្នេះ ដើម្បីឱ្យដើមចោទអាចធ្វើការអះអាងសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ចំពោះចុងចម្លើយបាន ដើមចោទត្រូវតែមានសិទ្ធិតាមច្បាប់សារធាតុ ជាសិទ្ធិដែលធ្វើការក្តាប់ទុកវត្ថុមានភាពត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។ ដូចជា សិទ្ធិទាមទារឱ្យប្រគល់វិញដោយផ្អែកលើសិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិ[8] គឺជាសិទ្ធិដែលកម្មសិទ្ធិករអាចទាមទារឱ្យប្រគល់មកវិញនូវវត្ថុទៅបុគ្គលដទៃដែលបានដណ្តើមយក ឬ ដកហូត ក្នុងករណីដែលវត្ថុនោះ ត្រូវបានដណ្តើមយក ឬ ដកហូតទៅដោយបុគ្គលដទៃដែលគ្មានសិទ្ធិកាន់កាប់ស្របច្បាប់។ កម្មសិទ្ធិករនៃវត្ថុអាចទាមទារឱ្យអ្នកកាន់កាប់វត្ថុរបស់ខ្លួនដោយជាក់ស្តែង ប្រគល់វត្ថុនោះមកខ្លួនវិញបាន ដោយផ្អែកលើសិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិ។ ករណីនេះ កម្មសិទ្ធករមិនអាចធ្វើការសង្គ្រោះដោយប្រើកម្លាំងខ្លួនឯងក្នុងការការពារសិទ្ធិរបស់ខ្លួនបានទេ។ ដូច្នេះ មានវិធានចំនួនពីរដែលកម្មសិទ្ធិករអាចអនុវត្តដើម្បីធ្វើការទាមទារយកមកវិញនូវកម្មសិទ្ធិនោះគឺ ការសម្រេចសិទ្ធិតាមរយៈការអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត (ដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ) ឬ ការសម្រេចសិទ្ធិតាមរយៈបណ្តឹង។ ឧទាហរណ៍ករណីអ្នកជួលបានជួលអចលនវត្ថុទៅអ្នកសុំជួលរយៈពេល ៣ឆ្នាំ ក្រោយបញ្ចប់ការជួល អ្នកសុំជួលមិនព្រមចេញពីអចលនវត្ថុនោះដោយអះអាងថា ខ្លួនជាម្ចាស់នៃអចលនវត្ថុនោះ។ ករណីនេះអ្នកជួលអាចធ្វើការទាមទារឱ្យអ្នកសុំជួលប្រគល់អចលនវត្ថុនោះមកវិញ តាមរយៈបណ្តឹងទាមទារឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។ បន្ទាប់ពីទទួលបានសាលក្រម អ្នកជួលអាចអនុវត្តសិទ្ធិទាមទារឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ តាមរយៈការអនុវត្តដោយបង្ខំចំពោះសិទ្ធិទាមទារដែលគ្មានគោលបំណងឱ្យសងជាប្រាក់។ ហេតុដូច្នេះ សិទ្ធិទាមទារដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ គឺជាប្រភេទសិទ្ធិទាមទារឱ្យផ្តល់តាវកាលិកមួយប្រភេទ ដែលមានគោលបំណងឱ្យធ្វើសកម្មភាព ក្រៅពីបង់ប្រាក់។

១.២. អចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់

កម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ គឺសំដៅលើអចលនវត្ថុដែលបានចុះបញ្ជី។ ពាក្យថា **"អចលនវត្ថុ"** ដោយផ្អែកតាមបញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី គឺសំដៅលើ ដីធ្លី វត្ថុជាប់នឹងដី ហើយមិនអាចផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងបានដូចជាអគារសំណង់ ដំណាំ រុក្ខជាតិ ជាអាទិ៍[9]។ ចំពោះពាក្យថា **"ដែលបានចុះបញ្ជី"** គឺចង់សំដៅលើស្ថានភាពមួយដែលអចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តត្រូវបានចុះបញ្ជី ឬ អចលនវត្ថុដែលមានវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់

[8] ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧, មាត្រា ១៥៥។

[9] ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧, មាត្រា ១២០ (២)។

អចលនវត្ថុ។ សរុបជារួមមក កម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំដែលត្រូវសិក្សាក្នុងពេលនេះ គឺជាអចលនវត្ថុដែលបានចុះបញ្ជី ឬដែលមានវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុ ដែលសម្គាល់ថា នរណាជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិករ ហើយអចលនវត្ថុនោះត្រូវបានកាន់កាប់ និងគ្រប់គ្រងដោយកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ហើយដែលក្លាយទៅជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់តាមពាក្យសុំរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត។

ការចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុ សំដៅទៅលើការចុះបញ្ជីដែលស្ថាប័នជាក់លាក់របស់រដ្ឋ (រដ្ឋបាលសុរិយោដី) ធ្វើការចុះបញ្ជីអំពីស្ថានភាពរូបសាស្ត្រ និង ទំនាក់ទំនងនៃសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុនីមួយៗ ដាក់នៅក្នុងសៀវភៅសាធារណៈដែលបានកំណត់ (សៀវភៅគោលបញ្ជី)។

កថាភាគទី២. ល័ក្ខខ័ណ្ឌទម្រង់នៃការអនុវត្ត

បន្ទាប់ពីគោរពបាននូវល័ក្ខខ័ណ្ឌសារធាតុខាងលើរួចហើយ ល័ក្ខខ័ណ្ឌបន្ទាប់ គឺត្រូវគោរពនូវល័ក្ខខ័ណ្ឌទម្រង់មួយទៀត ដែលជាល័ក្ខខ័ណ្ឌចាំបាច់មិនអាចខ្វះបាន ព្រោះការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ មិនអាចកើតឡើងដោយឯកឯងបានឡើយ ពោលគឺត្រូវចាប់ផ្ដើមឡើងតាមពាក្យសុំរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តដោយមានលក្ខខណ្ឌទម្រង់ពាក់ព័ន្ធនឹងរបៀបដាក់ពាក្យសុំ ដែលចំណុចទាំងអស់នេះ នឹងធ្វើការសិក្សាដូចខាងក្រោម។

២.១. របៀបដាក់ពាក្យសុំ

ការដាក់ពាក្យសុំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ត្រូវចាប់ផ្ដើមឡើងដោយការដាក់ពាក្យសុំរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ហើយពាក្យសុំនេះ ត្រូវធ្វើឡើងជាលាយក្ខណ៍អក្សរទៅស្ថាប័នអនុវត្តដែលមានសមត្ថកិច្ចគឺអាជ្ញាសាលា[10]។ នៅក្នុងពាក្យសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនេះ ត្រូវសរសេរចំណុចដូចខាងក្រោម៖

- ឈ្មោះ ឬ នាមករណ៍ និង អាសយដ្ឋាន របស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត និង កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត
- ឈ្មោះ អាសយដ្ឋានរបស់អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់។
- សញ្ញាណនៃលិខិតអនុវត្ត។
- សេចក្ដីសុំឱ្យអនុវត្តតាមការបង្ខំដោយផ្ទាល់។
- សញ្ញាណនៃទ្រព្យសម្បត្តិដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ
- វិធីអនុវត្តដោយបង្ខំដែលម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តសុំ ក្នុងករណីដែលសុំឱ្យអនុវត្តតាមការបង្ខំដោយផ្ទាល់[11]។

ចំពោះករណីដែលសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំដោយផ្ទាល់ត្រូវបញ្ជាក់ផងដែរ លើលិខិតនោះនូវអត្តសញ្ញាណនៃអចលនវត្ថុ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ និងត្រូវបញ្ជាក់នូវខ្លឹមសារនៃអចលនវត្ថុ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃ

[10] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៣៦។
[11] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៤៩។

ការអនុវត្តដោយបង្ខំ និង ត្រូវបញ្ជាក់នូវខ្លឹមសារនៃសេចក្ដីសម្រេច ដែលទាមទារឱ្យមានការអនុវត្តនោះ ព្រមទាំងភ្ជាប់មកជាមួយនូវលិខិតចម្លងយថាភូតនៃលិខិតអនុវត្តដែលមានអានុភាពអនុវត្តផងដែរ។

២.២. ការពិនិត្យពាក្យសុំ

បន្ទាប់ពីទទួលបានពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុចហើយ អាជ្ញាសាលា ត្រូវធ្វើការពិនិត្យពាក្យសុំដូចខាងក្រោមៈ

- តើអាជ្ញាសាលាមានសមត្ថកិច្ចលើការអនុវត្តនេះដែរឬទេ?
- តើពាក្យសុំបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌត្រឹមត្រូវតាមមាត្រា ៣៤៩ និងមាត្រា ៥២៤ ដែរឬទេ?
- តើភាគីនៅក្នុងពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំ និងភាគីនៅក្នុងលិខិតអនុវត្តនោះត្រឹមត្រូវ និងដូចគ្នាដែរឬទេ?
- តើមានឯកសារភ្ជាប់គ្រប់គ្រាន់ដែរឬទេ?
- តើបានបង់ពន្ធលើពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តតាមបញ្ញត្តិ នៃមាត្រា ៣៧២ កថាខណ្ឌទី២ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី និង ប្រការ ១៣ នៃប្រកាសស្ដីពីមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាដែរឬទេ?
- តើបញ្ជូនទៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្តនូវលិខិតអនុវត្ត រូបមន្តអនុវត្តពិសេស ឬ រូបមន្តអនុវត្តច្រើនច្បាប់ដែរឬទេ?
- តើម្ចាស់បំណុលបានបង់សោហ៊ុយជាមុនហើយឬនៅ?

២.៣. លិខិតអនុវត្ត

ការអនុវត្តដោយបង្ខំ ត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើលិខិតអនុវត្ត[12]។ លិខិតអនុវត្ត គឺជាឯកសារដែលបញ្ជាក់អំពីសិទ្ធិទាមទារឱ្យផ្ដល់តាវកាលិកណាមួយជាក់លាក់ ដែលកំណត់នៅក្រោមនីតិឯកជន ហើយដោយផ្អែកទៅលើឯកសារនេះ ច្បាប់ផ្ដល់នូវអំណាចឱ្យអនុវត្ត ដើម្បីសម្រេចនូវអត្ថន័យនៃសិទ្ធិនោះ តាមរយៈការអនុវត្តដោយបង្ខំ។ ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុអាចធ្វើទៅបានចាំបាច់ត្រូវតែមានលិខិតអនុវត្ត ពីព្រោះលិខិតនេះ គឺជាឯកសារសំខាន់មួយ ដែលកំណត់អំពីសិទ្ធិទាមទារឱ្យផ្ដល់ ឬ ប្រគល់អចលនវត្ថុជាក់លាក់ណាមួយ ដែលច្បាប់ប្រគល់អំណាចឱ្យស្ថាប័នអនុវត្តដែលមានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់។ ជាគោលការណ៍ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ ត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើលិខិតអនុវត្ត ក៏ប៉ុន្តែការអនុវត្តសិទ្ធិប្រាតិភោគចំពោះចលនវត្ថុ អាចធ្វើឡើងបានដោយមិនដាក់លិខិតអនុវត្តក៏បានដែរ[13]។

លិខិតអនុវត្ត រួមមានជាអាទិ៍ សេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ និងកំណត់ហេតុផ្សេងៗតាមផ្លូវតុលាការដែលមានអានុភាពដូចសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ ឬ លិខិតយថាភូតដែលធ្វើឡើងដោយសារការី។ ដូច្នេះ

[12] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៥០ (១)។

[13] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៥០០។

គេបែងចែកលិខិតអនុវត្តជាពីរប្រភេទ គឺ លិខិតអនុវត្តទូទៅ និង លិខិតអនុវត្តដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិប្រាតិភោគ។

២.៣.១ លិខិតអនុវត្តទូទៅ

ការអនុវត្តដោយបង្ខំត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើលិខិតអនុវត្ត ដែលលិខិតអនុវត្តនេះ គឺជាលិខិតដែលមានបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាព ឬ នត្ថិភាពនៃសិទ្ធិទាមទាររបស់ម្ចាស់បំណុល។ ចំពោះលិខិតអនុវត្តទូទៅនេះ រួមមានចំនួន ០៩ (ប្រាំបួន) ដូចជា៖

ក-សាលក្រម ឬ សាលដីកាបង្គាប់ឱ្យផ្តល់តាវកាលិកដែលបានចូលជាស្ថាពរ។

ខ-សាលក្រម ឬ សាលដីកាបង្គាប់ឱ្យផ្តល់តាវកាលិកដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងការប្រកាសឱ្យអនុវត្តជាបណ្តោះអាសន្ន។

គ-ដីកាសម្រេចបង្គាប់ឱ្យផ្តល់តាវកាលិក។ ប៉ុន្តែ ចំពោះដីកាសម្រេចដែលមិនត្រូវមានអានុភាពបើមិនទាន់ចូលជាស្ថាពរវិញ មានកម្រិតតែដីកាសម្រេចនោះបានចូលជាស្ថាពរហើយ ។

ឃ-ដីកាសម្រេចដាស់តឿនដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងការប្រកាសឱ្យអនុវត្តជាបណ្តោះអាសន្ន។

ង-ការចាត់ចែងរបស់ក្រឡាបញ្ជីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៦៦។

ច-លិខិតយថាភូតដែលធ្វើដោយសារការី ចំពោះការទាមទារដែលមានគោលបំណងឱ្យសងជាប្រាក់មានកំណត់។ ប៉ុន្តែមានកម្រិតតែលិខិតដែលបញ្ជាក់សេចក្តីថ្លែងការណ៍ថា កូនបំណុលនឹងទទួលការអនុវត្តដោយបង្ខំភ្លាមៗ។

ឆ-សាលក្រម ឬ សាលដីការបស់តុលាការបរទេស ដែលមានសាលក្រមអនុវត្ត ដែលបានចូលជាស្ថាពរតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥២។

ជ-សេចក្តីសម្រេចមជ្ឈត្តករ ដែលមានដីកាសម្រេចអនុវត្តដែលបានចូលជាស្ថាពរតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥៣។

ឈ-កំណត់ហេតុដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ២២២ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី និង កំណត់ហេតុផ្សេងទៀតដែលមានអានុភាព ដូចសាលក្រម ឬ សាលដីកាដែលបានចូលជាស្ថាពរ[14]។

២.៣.២. លិខិតអនុវត្តដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិប្រាតិភោគ

លិខិតអនុវត្តនេះ គឺជាលិខិតដែលជាឯកសារបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិប្រាតិភោគរបស់បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិប្រាតិភោគដូចជា ហ៊ីប៉ូតែក ឬ សិទ្ធិឃាតទុក ជាអាទិ៍ ដែលបានកំណត់ក្នុងនៅក្រោមច្បាប់សារធាតុ ហើយដែលអាចប្តូរជាប្រាក់ដោយបង្ខំនូវទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវធានា តាមរយៈស្ថាប័នអនុវត្ត ហើយទទួលការសងប្រាក់មុនម្ចាស់បំណុលដទៃទៀត។ លិខិតអនុវត្តនេះមានដូចជា៖

[14] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៥០ (២)។

ក-សាលក្រម ឬ សាលដីកាស្ថាពរ ដែលបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិប្រាតិភោគ ឬ លិខិតដែលមានអានុភាពដូចសាលក្រម ឬ សាលដីកាស្ថាពរនោះ ។

ខ-លិខិតយថាភូតដែលធ្វើឡើងដោយសារការី ហើយដែលបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិប្រាតិភោគ[15]។

២.៤. រូបមន្តអនុវត្ត

ការអនុវត្តដោយបង្ខំត្រូវធ្វើឡើង ដោយផ្អែកលើឯកសារចម្លងយថាភូតនៃលិខិតអនុវត្ត ដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងរូបមន្តអនុវត្ត។[16] រូបមន្តអនុវត្ត គឺជាប្រយោគដែលក្រឡាបញ្ជី ឬ សារការី សរសេរភ្ជាប់បន្ថែមនៅផ្នែកខាងក្រោមនៃឯកសារចម្លងយថាភូតនៃលិខិតអនុវត្ត និង ដែលបញ្ជាក់ជាផ្លូវការនូវអត្ថិភាព និង អត្ថន័យនៃអំណាចបង្ខំឱ្យអនុវត្ត នៃលិខិតអនុវត្តនោះ។ ជាគោលការណ៍ ស្ថាប័នអនុវត្ត ត្រូវធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដោយផ្អែកលើឯកសារចម្លងយថាភូតនៃលិខិតអនុវត្តដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងរូបមន្តអនុវត្ត[17]។ ក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុស្ថាប័នអនុវត្តត្រូវធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដោយផ្អែកលើឯកសារចម្លងយថាភូតនៃលិខិតអនុវត្ត ដែលមានការបញ្ជាក់អំពីការចូលជាស្ថាពរ ឬ ប្រកាសឱ្យអនុវត្តជាបណ្តោះអាសន្ន ដែលមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវរូបមន្តអនុវត្ត លើកលែងតែការអនុវត្តដោយបង្ខំដែលយកលិខិតអនុវត្តមួយចំនួន ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣៥៤ កថាខណ្ឌទី១ វាក្យខណ្ឌទី២ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីធ្វើជាលិខិតអនុវត្ត ហើយការអនុវត្តដោយបង្ខំនោះដោយកំណត់យកភាគីដែលមានក្នុងលិខិតអនុវត្តធ្វើជាម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ ធ្វើជាកូនបំណុលនៃការអនុវត្តនោះពោលគឺ មិនចាំបាច់ត្រូវមានរូបមន្តអនុវត្តលើលិខិតអនុវត្តនោះទេ គឺគ្រាន់តែយកលិខិតចម្លងយថាភូតនៃលិខិតអនុវត្តធ្វើការអនុវត្តជាការស្រេច។ ចំពោះលិខិតអនុវត្តដែលមិនចាំបាច់មានរូបមន្តអនុវត្ត រួមមាន៖

ក-សាលក្រមនៃបណ្តឹងរឿងក្តីចំនួនទឹកប្រាក់តិចដែលចូលជាស្ថាពរ។

ខ-សាលក្រមនៃបណ្តឹងរឿងក្តីចំនួនទឹកប្រាក់តិច ដែលភ្ជាប់មកជាមួយនូវការប្រកាសឱ្យអនុវត្តជាបណ្តោះអាសន្ន។

គ-ដីកាសម្រេចដាស់តឿន ដែលភ្ជាប់ជាមួយការប្រកាសឱ្យអនុវត្តជាបណ្តោះអាសន្ន។

បើទោះបីជាមានការកំណត់ដូចខាងលើនេះ ជាអញ្ញត្រកម្មក៏ដោយក៏ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តមិនអាចធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំដោយគ្មានរូបមន្តអនុវត្តបាននោះទេ នៅក្នុងករណីដែលការអនុវត្តដោយបង្ខំនោះមិនបានកំណត់យកភាគីដែលមានក្នុងលិខិតអនុវត្តធ្វើជាម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ ធ្វើជាកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត

[15] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៤៩៦។

[16] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៥៤ (១)។

[17] ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា, *សេចក្តីពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីភាគ ២៖ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ និង ការចាត់ចែងរក្សាការពារ* (ភ្នំពេញ៖ក្រសួងយុត្តិធម៌, ២០០៩), ៥៣។

មានន័យថា ក្នុងករណីដែលលិខិតអនុវត្តដែលបានកំណត់ខាងលើនេះ កំណត់យកភាគីផ្សេងក្រៅពីភាគីដែលបានកំណត់នៅក្នុងលិខិតអនុវត្ត មកធ្វើជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ ការអនុវត្តដោយបង្ខំបែបនេះ គឺត្រូវមាននូវរូបមន្តអនុវត្ត ហើយត្រូវជារូបមន្តអនុវត្តពិសេសទៀតផង។

ផ្អែកតាមក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឃើញថាពុំមានកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីប្រភេទនៃរូបមន្តអនុវត្តនោះទេ។ ប៉ុន្តែបើផ្អែកតាមសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី គឺបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់អំពីប្រភេទនៃរូបមន្តអនុវត្ត ដោយបានបែងចែករូបមន្តអនុវត្តជា ០២ (ពីរ) ធំៗ គឺ រូបមន្តអនុវត្តសាមញ្ញ ឬ ធម្មតា និង រូបមន្តអនុវត្តពិសេស ។

២.៤.១. រូបមន្តអនុវត្តសាមញ្ញ ឬ ធម្មតា

រូបមន្តអនុវត្តសាមញ្ញ ឬ រូបមន្តអនុវត្តធម្មតា ពុំមានចែងជាក់លាក់ក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ប៉ុន្តែមានកំណត់ និងពន្យល់នៅក្នុងសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ត្រង់មាត្រា៣៥៤ ទំព័រ ៣៣១ ដែលក្នុងនោះបានផ្តល់និយមន័យថា រូបមន្តអនុវត្តសាមញ្ញ ជារូបមន្តអនុវត្តដែលមានចុះសេចក្តីអនុញ្ញាតនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដូចដែលបានកំណត់ក្នុងលិខិតអនុវត្ត។ ក្នុងន័យនេះ រូបមន្តអនុវត្តសាមញ្ញ ជារូបមន្តអនុវត្ត ដែលកំណត់យកបុគ្គលដែលមានការបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ក្នុងលិខិតអនុវត្តមកធ្វើជាម្ចាស់បំណុល ឬកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ហើយដែលពុំមានភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌបង្អង់ ឬ ពេលវេលាកំណត់មិនពិតប្រាកដឡើយ ។

២.៤.២. រូបមន្តអនុវត្តពិសេស

ក្រៅពី រូបមន្តអនុវត្តធម្មតា គេសង្កេតឃើញមានរូបមន្តអនុវត្តមួយផ្សេងទៀត គឺរូបមន្តអនុវត្តពិសេស។ រូបមន្តអនុវត្តពិសេស មានចែងយ៉ាងជាក់លាក់នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីព្រមទាំងមានសរសេរពន្យល់នៅក្នុងសេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីផងដែរ។ រូបមន្តអនុវត្តពិសេស គឺជារូបមន្តអនុវត្តដែលមានចុះសេចក្តីបញ្ជាក់ថា លក្ខខណ្ឌបង្អង់ត្រូវបានបំពេញ ឬ ពេលកំណត់មិនពិតប្រាកដបានមកដល់ ឬដែលមានចុះសេចក្តីអនុញ្ញាតនៃការអនុវត្ត ដោយបង្ខំដោយយកជនឯទៀតក្រៅពីគូភាគីដែលបានកំណត់នៅក្នុងលិខិតអនុវត្ត ជាម្ចាស់បំណុល នៃការអនុវត្ត ឬ ធ្វើជាកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត[18]។ រូបមន្តអនុវត្តពិសេស មិនមែនចេះតែត្រូវបានគេផ្តល់ឱ្យនោះទេ គឺត្រូវបានផ្តល់ដោយត្រូវបំពេញទៅតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែកកំណត់នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីដូចខាងក្រោម៖

- សិទ្ធិទាមទារដែលត្រូវបានកំណត់ក្នុងលិខិតអនុវត្តភ្ជាប់ជាមួយនឹងលក្ខខណ្ឌបង្អង់ ឬ ពេលកំណត់មិនពិតប្រាកដ ក្រឡាបញ្ជីអាចប្រគល់រូបមន្តអនុវត្តបាន លុះត្រាតែម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានបញ្ជាក់អំពីការបំពេញលក្ខខណ្ឌនៃការមកដល់នូវពេលកំណត់មិនពិតប្រាកដនោះ។

[18] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៥៦។

- ការអនុវត្តដោយបង្ខំដោយយកបុគ្គលផ្សេង ក្រៅពីភាគីដែលត្រូវបានសរសេរក្នុងលិខិតអនុវត្ត ធ្វើជាម្ចាស់បំណុល ឬ កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត នោះម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តត្រូវទទួលការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត ដែលមានសរសេរនូវហេតុការណ៍នោះ។
- នៅក្នុងករណីដែលមានភាពច្បាស់លាស់ថា អាចនឹងធ្វើការការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដោយយកបុគ្គលផ្សេងក្រៅពីភាគីដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងលិខិតអនុវត្តធ្វើជាម្ចាស់បំណុល នៃការអនុវត្ត ឬ កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ ករណីដែលម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានបញ្ជាក់ ដោយលិខិតអំពីហេតុការណ៍នោះ ក្រឡាបញ្ជីអាចផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត។ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវទទួលបានសេចក្តីអនុញ្ញាតពីតុលាការដែលខ្លួនស្ថិតនៅ ពេលផ្តល់រូបមន្តអនុវត្តនេះ។

កថាភាគទី៣. ស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចអនុវត្ត

៣.១. អាជ្ញាសាលា

យោងតាមវចនានុក្រមខ្មែរ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ **ជួន ណាត** បានឱ្យនិយមន័យ "**អាជ្ញាសាលា**" សំដៅអ្នកដែលរាជការតាំងឱ្យមានមុខការជាជំនួយតុលាការ... (ត្រូវបានផលប្រយោជន៍ពីគូក្តី តាមកំណត់ដែលច្បាប់អនុញ្ញាតឱ្យយក)។ អាជ្ញាសាលា គឺជាស្ថាប័នយុត្តាធិការឯករាជ្យមួយដែលទទួលបន្ទុកធ្វើការបញ្ជូនឯកសារនានាដែលចេញដោយតុលាការ[19] និងធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំមួយចំនួនដែលច្បាប់បានកំណត់។ ស្ថាប័នយុត្តាធិការនេះស្ថិតក្រោមក្រសួងយុត្តិធម៌ និង មានសមាសភាពជាមន្ត្រីរាជការដែលមានឈ្មោះថា អាជ្ញាសាលាដែលបំពេញការងារ នៅសាលាដំបូងដែលរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌បង្គាប់ឱ្យធ្វើការ។ ការតាំងស៊ប់អាជ្ញាសាលាពេញសិទ្ធ តាមសំណើពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ត្រូវធ្វើឡើងដោយព្រះរាជក្រឹត្យក្នុងឋានន្តរសក្តិ ក៣-១៤ ក្រោយពីទទួលបានការវាយតម្លៃពីសាលាដំបូងដែលសាមីខ្លួនធ្វើកម្មសិក្សា។[20] ការតែងតាំង ការតម្លើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរសក្តិ ការដាក់វិន័យ ត្រូវអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពីសហលក្ខន្តិកៈមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលលើកលែងតែមានបញ្ញត្តិចែងផ្ទុយពីនេះ[21]។

មុនឆ្នាំ២០០៧ ពុំទាន់មានអាជ្ញាសាលាទេ ប៉ុន្តែក្រសួងយុត្តិធម៌បានចេញសេចក្តីបង្គាប់លេខ១១៧ ឆ្នាំ១៩៩៧ ស្តីពីការអនុវត្តសាលក្រម សាលដីកាស្ថាពររដ្ឋប្បវេណី និងសេចក្តីសម្រេចផ្សេងៗដោយប្រគល់ភារកិច្ចទៅឱ្យព្រះរាជអាជ្ញា ព្រះរាជអាជ្ញារង តាមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្តនីមួយៗជាអ្នកទទួលបន្ទុកអនុវត្ត។ ក្រោយមានក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី២០០៧ "**អាជ្ញាសាលា**" ត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ជាថ្មីនៅក្នុងក្រមនេះ ពេលនោះវិជ្ជាជីវៈអាជ្ញាសាលា ត្រូវបានបង្កើតឱ្យមានឡើងវិញនៅកម្ពុជាជាលើកទី២ បន្ទាប់ពីវិជ្ជាជីវៈអាជ្ញាសាលានេះត្រូវ

[19] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ២៤៦ (៣)។

[20] សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីអាជ្ញាសាលា, ឆ្នាំ២០១២, មាត្រា ៩ ថ្មី (១)។

[21] សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីអាជ្ញាសាលា, ឆ្នាំ២០១២, មាត្រា ៩ ថ្មី (២)។

បានបង្កើតលើកដំបូងនៅកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ១៩៣៨។

ក្រោយមក ក្រសួងយុត្តិធម៌បានចេញប្រកាសលេខ៣០ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ ប្រគល់ភារកិច្ចឱ្យព្រះរាជអាជ្ញា ព្រះរាជអាជ្ញារង ជាមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ជួសអាជ្ញាសាលាជាបណ្តោះអាសន្នសិន។ បន្ទាប់មក **សាលាភូមិន្ទអាជ្ញាសាលា** ត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមអនុក្រឹត្យលេខ ១១៦ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨។

៣.២. សិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរបស់អាជ្ញាសាលាក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

៣.២.១. ការបំបាត់នូវការប្រឆាំង

ប្រសិនបើអាជ្ញាសាលាជួបប្រទះនឹងការប្រឆាំងនៅពេលបំពេញមុខនាទីរបស់ខ្លួន អាជ្ញាសាលា អាចប្រើកម្លាំង ឬ អាចសុំជំនួយពីនគរបាល ឬ កងកម្លាំងផ្សេងទៀត ដែលមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីបំបាត់នូវការប្រឆាំងនោះបាន[22]។

៣.២.២. អ្នកសង្កេតការណ៍

នៅពេលចូលទៅទីកន្លែងរស់នៅដើម្បីបំពេញមុខនាទីរបស់ខ្លួន បើមិនបានជួបនឹងអ្នកចម្បងនៃទីកន្លែងរស់នៅ ឬ អ្នកតំណាងរបស់អ្នកនោះ ឬ ញាតិនៅជាមួយ ឬអ្នកបម្រើ ឬ អ្នកផ្សេងដែលធ្វើការនៅទីនោះ ដែលមានការយល់ដឹងសមរម្យទេ អាជ្ញាសាលា ឬ អ្នកក្រៅពីអាជ្ញាសាលាដែលបំពេញមុខនាទីពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តដោយបង្ខំ តាមការបង្គាប់របស់តុលាការអនុវត្ត ត្រូវឱ្យមានវត្តមានមន្ត្រីឃុំ-សង្កាត់ មន្ត្រីនគរបាល ឬ អ្នកដទៃទៀតដែលអាចទទួលស្គាល់ថាជាសាក្សីសមរម្យ។ ក្នុងករណីដែលអាជ្ញាសាលាធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំដោយប្រើកម្លាំង ឬ ដោយមានជំនួយពីនគរបាល ជាអាទិ៍ តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៣៨ កថាខណ្ឌទី ១ នោះបើទោះបីជាមិនចូលទៅក្នុងទីកន្លែងរស់នៅក៏ដោយ ក៏ចាំបាច់ត្រូវមានអ្នកសង្កេតការណ៍ដែរ (មាត្រា ៣៣៩)។ គោលបំណងនៃការកំណត់បែបនេះ គឺដើម្បីសង្កេតទៅលើភាពត្រឹមត្រូវនៅក្នុងការអនុវត្ត និងដើម្បីបង្កើតភស្តុតាងសម្រាប់ពេលអនាគតផង ។

៣.២.៣. ការអនុវត្តនៅថ្ងៃសម្រាក ឬ ពេលយប់

អាជ្ញាសាលា ឬ អ្នកក្រៅពីអាជ្ញាសាលាដែលបំពេញមុខនាទីពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តដោយបង្ខំ តាមការបង្គាប់របស់តុលាការអនុវត្ត ត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតពីសាលាដំបូងដែលខ្លួនស្ថិតនៅ ឬ តុលាការអនុវត្តដែលចេញការបង្គាប់ ដើម្បីចូលទៅបំពេញមុខនាទីក្នុងទីកន្លែងរស់នៅ នៅថ្ងៃអាទិត្យ ឬ ថ្ងៃឈប់សម្រាកដែលច្បាប់ ឬ បទដ្ឋានគតិយុត្តបានកំណត់ ឬ ពីម៉ោងប្រាំមួយល្ងាច ដល់ម៉ោងប្រាំមួយព្រឹកនៃថ្ងៃបន្ទាប់។ នៅពេលបំពេញមុខនាទីរបស់ខ្លួន អាជ្ញាសាលា ឬ អ្នកក្រៅពីអាជ្ញាសាលាដែលបំពេញមុខនាទីពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តដោយបង្ខំ តាម

[22] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៣៨។

ការបង្គាប់របស់តុលាការអនុវត្តត្រូវបង្ហាញលិខិតដែលបញ្ជាក់ថា ខ្លួនបានទទួលការអនុញ្ញាតផងដែរ[23]។ ការកំណត់បែបនេះ គឺដើម្បីជៀសវាងការបៀតបៀនដល់ភាពស្ងប់សុខក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់កូនបំណុលដោយពុំមានភាពចាំបាច់។

៣.២.៤. ការយកតាមខ្លួននូវអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ជាអាទិ៍

នៅពេលបំពេញមុខនាទីរបស់ខ្លួន អាជ្ញាសាលា ឬ អ្នកក្រៅពីអាជ្ញាសាលាដែលបំពេញមុខនាទីពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តដោយបង្ខំ តាមការបង្គាប់របស់តុលាការអនុវត្ត ត្រូវយកតាមខ្លួននូវលិខិតដែលបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណ ឬ លក្ខណសម្បត្តិរបស់ខ្លួន ហើយត្រូវបង្ហាញលិខិតនេះ ចំពោះជនដែលទាក់ទងនឹងផលប្រយោជន៍បើជននោះទាមទារ[24]។

៣.២.៥. សិទ្ធិចូលក្នុងកន្លែងបិទជិត

ក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ឬ នាវា ឬ វត្ថុផ្សេងទៀតដែលមនុស្សរស់នៅក្នុងនោះ ត្រូវធ្វើតាមវិធីដែលអាជ្ញាសាលានៃសាលាដំបូង ដែលមានសមត្ថកិច្ចលើទីកន្លែងដែលវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តស្ថិតនៅ ហើយក្នុងករណីនេះ យោងតាមមាត្រា៥២៤ កថាខណ្ឌទី៣ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាជ្ញាសាលាអាចចូលទៅក្នុងអចលនវត្ថុ នាវា ឬ វត្ថុផ្សេងទៀតដែលកាន់កាប់ដោយកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ហើយបើចាំបាច់អាចធ្វើការចាត់ចែងជាចាំបាច់ ដើម្បីបើកទ្វារដែលបិទនោះបាន។ ដូចនេះ ក្នុងស្ថានភាពដែលមានការលំបាកក្នុងការអនុវត្តដូចជា ឧបសគ្គនានា ដែលរារាំងក្នុងការចូលទៅកាន់ទីកន្លែងដែលកូនបំណុលនៃការអនុវត្តកាន់កាប់ ដូចជាករណីផ្ទះ ឬ អាគារនោះមានជាប់សោរមិនអាចចូលកើតជាដើម នោះអាជ្ញាសាលាអាចចាត់ចែងឱ្យអ្នកជំនាញធ្វើការកាត់សោរនោះចេញបាន។

៣.២.៦. ការធ្វើកំណត់ហេតុ

អាជ្ញាសាលា ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្ដីពីការបំពេញមុខនាទីរបស់ខ្លួន[25]។ អាជ្ញាសាលា ត្រូវរក្សាទុកកំណត់ហេតុអំពីការអនុវត្តដោយបង្ខំ ព្រមទាំងឯកសារផ្សេងៗទៀត ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងក្ដីដែលមានការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដើម្បីធ្វើជាសំណុំរឿងនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ។ ក្នុងករណីនេះ ជនដែលបានធ្វើសេចក្ដីបញ្ជាក់ដំបូងអំពីការពាក់ព័ន្ធនឹងផលប្រយោជន៍ ចំពោះការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដែលធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាសាលា អាចទាមទារមើលសំណុំរឿង ថតចម្លងសំណុំរឿង ឱ្យប្រគល់ឯកសារចម្លងយថាភូត ឯកសារចម្លងដែលមានសេចក្ដីបញ្ជាក់ ឬ ឯកសារដកស្រង់នៃសំណុំរឿង ឬ អាចទាមទារឱ្យប្រគល់លិខិតបញ្ជាក់ អំពីចំណុចដែលពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងក្ដីនោះពីអាជ្ញាសាលាបានដោយបង់ពន្ធ[26]។

---

[23] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៥០។

[24] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៥១។

[25] សេចក្ដីព្រាងច្បាប់ស្ដីពីអាជ្ញាសាលា, ឆ្នាំ២០១២, មាត្រា ២០។

[26] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៧៨ (២)។

ផ្នែកទី៣. វិធីឧបាស្រ័យនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

កថាភាគទី១. អត្ថន័យ

នៅពេលអនុវត្តនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ ស្ថាប័នអនុវត្តត្រូវអនុលោមទៅតាមច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិនានា ហើយត្រូវធ្វើការអនុវត្តនោះឱ្យស្របទៅតាមច្បាប់។ ប៉ុន្តែយ៉ាងណាក៏ដោយ ភាពត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ មិនមែនសុទ្ធតែត្រូវបានធានារហូតនោះទេ។ នៅក្នុងករណីដែលមានការអនុវត្តដោយបង្ខំផ្ទុយនឹងច្បាប់ ដូចជាក្នុងករណីដែលសកម្មភាពណាមួយរបស់ស្ថាប័នអនុវត្តបានបំពានទៅលើក្រមនីតិវិធីជាដើម។ ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីបង្កើតឱ្យមានប្រព័ន្ធនៃវិធីឧបាស្រ័យចំពោះការអនុវត្ត ដែលរួមមានបណ្តឹងជំទាស់ និងការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត។ **បណ្តឹងជំទាស់** គឺជាឧបាស្រ័យចំពោះការចាត់ចែងការអនុវត្តដោយតុលាការអនុវត្ត ដែលមានលក្ខណៈជាការសម្រេចសេចក្តី ហើយបណ្តឹងជំទាស់អាចធ្វើឡើងបាន លុះត្រាតែមានបញ្ញត្តិក្នុងច្បាប់។ រីឯ **ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត** វិញ គឺជាឧបាស្រ័យចំពោះការចាត់ចែងការអនុវត្តដោយតុលាការអនុវត្ត ដែលមិនអាចប្តឹងជំទាស់បាន និង ចំពោះការចាត់ចែងការអនុវត្តដោយអាជ្ញាសាលា[27]។ តាមរយៈការសិក្សាពីខាងលើ ចំពោះស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុគឺ អាជ្ញាសាលា។ ដូច្នេះ ចំពោះវិធីឧបាស្រ័យនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ត្រូវធ្វើឡើងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា៣៨៤ (ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦។

កថាភាគទី២. ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត

២.១. អត្ថន័យ និង វិសាលភាពនៃការអនុវត្ត

ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត គឺជាវិធីឧបាស្រ័យមួយទាមទារឱ្យតុលាការអនុវត្ត ឬ សាលាដំបូង ឬហៅម្យ៉ាងទៀតថា តុលាការដើម កែតម្រូវនូវការចាត់ចែងការអនុវត្តដែលមិនអាចប្តឹងជំទាស់បាន ដោយអះអាងថាខុសនឹងបញ្ញត្តិស្តីពីនីតិវិធីក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៣៨៤ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី[28]។

សមត្ថកិច្ចនៃតុលាការចំពោះការធ្វើឧបាស្រ័យនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុនេះ គឺជាសមត្ថកិច្ចផ្តាច់មុខ[29]។ មានន័យថា គូភាគីមិនអាចព្រមព្រៀងគ្នា ជ្រើសរើសយកសមត្ថកិច្ចនៃតុលាការផ្សេងទៀត ដើម្បីធ្វើការអនុវត្តបានឡើយ។

ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត គឺជាវិធីឧបាស្រ័យដែលមានភាពងាយស្រួល និងឆាប់រហ័សជាងការដាក់

[27] ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា, *សេចក្តីពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីភាគ ២៖ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ និង ការចាត់ចែងរក្សាការពារ* (ភ្នំពេញ៖ក្រសួងយុត្តិធម៌, ២០០៩), ១៩។

[28] ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា និង គណៈកម្មការទទួលបន្ទុកការពារសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី, *សេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី* (ភ្នំពេញ៖ក្រសួងយុត្តិធម៌, ២០០៧) មាត្រា ៣៨៤ (១)។

[29] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៨៦។

ពាក្យបណ្ដឹងជំទាស់។ ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត អាចធ្វើឡើងចំពោះការចាត់ចែងការអនុវត្តរបស់តុលាការអនុវត្ត ដែលមិនអាចប្ដឹងជំទាស់បាន និង ការចាត់ចែងការអនុវត្តរបស់អាជ្ញាសាលា និង ការយឺតយ៉ាវ ឬ ការធ្វេសប្រហែស ក្នុងការចាត់ចែងការអនុវត្តនោះ[30]។ ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត ក៏អាចធ្វើឡើងបានដែរ ចំពោះការចាត់ចែងការអនុវត្តរបស់តុលាការអនុវត្ត ដែលពុំមានចរិតលក្ខណៈជាដីកាសម្រេច។ ក្រៅពីនេះ ដោយសារថាសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាសាលា ពុំមែនជាការសម្រេចសេចក្ដីទេនោះ ទើបបានជាបណ្ដឹងជំទាស់ មិនអាចធ្វើឡើងបានឡើយ ចំពោះសកម្មភាពទាំងនោះ តែអាចធ្វើការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តបាន[31]។

២.២. មូលហេតុនៃការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត

មូលហេតុនៃការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត ត្រូវបានកម្រិតត្រឹមមូលហេតុដែលថា ស្ថាប័នអនុវត្តបានបំពានទៅលើបញ្ញត្តិនៃនីតិវិធី ដែលខ្លួនត្រូវពិនិត្យ និង គោរពតាម។ ជាឧទាហរណ៍ នត្ថិភាពនៃសិទ្ធិលើបំណុលដែលបានកំណត់នៅក្នុងលិខិតអនុវត្តមិនមែនជាបញ្ហាដែលអាជ្ញាសាលា ត្រូវធ្វើការពិនិត្យនោះទេ មូលហេតុនេះ មិនអាចអះអាងបានតាមរយៈការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តឡើយ (ក្នុងករណីនេះ ភាគីត្រូវធ្វើការអះអាងតាមរយៈបណ្ដឹងតវ៉ាចំពោះការទាមទារ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣៦៣)។ ប្រសិនបើអាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើការចាត់ចែងការអនុវត្តណាមួយ តែមានភាពយឺតយ៉ាវនៅក្នុងការចាត់ចែងនោះ ការណ៍នេះ គឺជាការបំពានទៅលើបញ្ញត្តិនៃនីតិវិធី ហើយ នៅក្នុងករណីបែបនេះ ម្ចាស់បំណុលអាចធ្វើការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត ហើយទាមទារឱ្យធ្វើការចាត់ចែងការអនុវត្តនោះបាន (សាលាដំបូងនឹងចេញដីកាសម្រេចបង្គាប់ឱ្យអាជ្ញាសាលាធ្វើការចាត់ចែងការអនុវត្តនោះ)[32]។

២.៣. បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិធ្វើការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត

បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិធ្វើការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត គឺអ្នកដែលទទួលរងការប៉ះពាល់ដោយសារតែការចាត់ចែងការអនុវត្តខុសច្បាប់ ឬ ការធ្វេសប្រហែសក្នុងការចាត់ចែងការអនុវត្ត។ ក្រៅពីម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត និង កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត តតិយជនក៏អាចធ្វើការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តបានដែរ។

ឧទាហរណ៍៖ ម្ចាស់បំណុល អាចធ្វើការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តបាន ប្រសិនបើអាជ្ញាសាលាលើកចោលពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំដែលធ្វើឡើងដោយត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ឬ ធ្វេសប្រហែសមិនធ្វើការចាប់ផ្ដើមការអនុវត្តដោយបង្ខំ។ កូនបំណុល អាចធ្វើការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តដោយបង្ខំបាន ប្រសិនបើល័ក្ខខ័ណ្ឌទាមទារសម្រាប់ការចាប់ផ្ដើមការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដូចជា ការបញ្ជូនលិខិតអនុវត្ត ការមកដល់នូវពេលកំណត់ពិតប្រាកដ ជាអាទិ៍

[30] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៤៤ (១,២)។

[31] ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្ដីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា, *សេចក្ដីពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីភាគ ២៖ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ និង ការចាត់ចែងរក្សាការពារ* (ភ្នំពេញ៖ក្រសួងយុត្តិធម៌, ២០០៩), ២២។

[32] ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្ដីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា, *សេចក្ដីពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីភាគ ២៖ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ និង ការចាត់ចែងរក្សាការពារ* (ភ្នំពេញ៖ក្រសួងយុត្តិធម៌, ២០០៩), ២២។

មិនត្រូវបានបំពេញ ឬ ប្រសិនបើនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំដែលធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាសាលានោះខុសច្បាប់ ករណីថាប្រសិនបើការអនុវត្តដោយបង្ខំនៅពេលយប់ដោយពុំមានការអនុញ្ញាត ការរឹបអូសចលនវត្ថុដែលហាមឃាត់មិនឱ្យរឹបអូស តតិយជនអាចធ្វើការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តបាន ប្រសិនបើខ្លួនបានទទួលរងការប៉ះពាល់ដោយសារការអនុវត្តខុសច្បាប់ ដូចជាករណីនៃការរឹបអូសទ្រព្យដោយយល់ច្រឡំថា ទ្រព្យនោះ ជាកម្មសិទ្ធិរបស់កូនបំណុល បើទោះបីជាមានភាពច្បាស់លាស់ថា ទ្រព្យនោះ ជាកម្មសិទ្ធិរបស់តតិយជនក៏ដោយ។

២.៤. នីតិវិធីនៃការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត

ជាទូទៅ ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ (ការតវ៉ាដោយផ្ទាល់មាត់អាចធ្វើទៅបាននៅកាលបរិច្ឆេទតុលាការ) ទៅតុលាការអនុវត្តដែលពាក់ព័ន្ធ ប្រសិនបើការតវ៉ានោះធ្វើឡើងចំពោះការចាត់ចែងការអនុវត្តរបស់តុលាការអនុវត្ត ឬ ទៅសាលាដំបូងដែលអាជ្ញាសាលាពាក់ព័ន្ធស្ថិតនៅ ប្រសិនបើការតវ៉ានោះធ្វើឡើងចំពោះការចាត់ចែងការអនុវត្តរបស់អាជ្ញាសាលា ឬ ចំពោះការយឺតយ៉ាវ ឬ ការធ្វេសប្រហែសក្នុងការចាត់ចែងការអនុវត្តនោះ[33]។

ពុំមានការកម្រិតអំពីអំឡុងពេលដែលអាចធ្វើការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តទេ គឺថាការតវ៉ាអាចធ្វើទៅបានឱ្យតែមានផលប្រយោជន៍ក្នុងការតវ៉ានោះ (ផលប្រយោជន៍ជាក់ស្តែងនៅក្នុងការកែតម្រូវការអនុវត្ត)។ នៅក្នុងការអនុវត្តទូទៅ ផលប្រយោជន៍នៃការតវ៉ានឹងរលត់ ប្រសិនបើមិនបានធ្វើការតវ៉ា នៅក្រោយការចាប់ផ្តើមការចាត់ចែងការអនុវត្ត និង នៅមុនពេលបញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដែលរួមបញ្ចូលនូវការចាត់ចែងនោះ។

តុលាការអនុវត្ត ឬ សាលាដំបូង ធ្វើការសម្រេចសេចក្តីអំពីការតវ៉ាចំពោះការចាត់ចែងការអនុវត្តដោយចេញដីកាសម្រេច[34]។ តុលាការមានឆន្ទានុសិទ្ធិនៅក្នុងការកំណត់ថា តើត្រូវធ្វើ ឬ មិនត្រូវធ្វើនីតិវិធីនៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ ដើម្បីចេញដីកាសម្រេច។ ប្រសិនបើមិនធ្វើនីតិវិធីនៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ទេ តុលាការអាចសួរភាគី និង អ្នកដែលពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតបាន។ ប្រសិនបើតុលាការអនុវត្ត ឬ សាលាដំបូងយល់ឃើញថា ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តផ្ទុយនឹងច្បាប់ ឬ មិនមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ តុលាការត្រូវចេញដីកាសម្រេចលើកចោលពាក្យសុំតវ៉ានោះ ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តដែលធ្វើឡើងចំពោះការចាត់ចែងការអនុវត្តរបស់តុលាការអនុវត្ត មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ តុលាការត្រូវចេញដីកាសម្រេចលុបចោលការចាត់ចែងការអនុវត្តនោះ ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តដែលធ្វើឡើងចំពោះការចាត់ចែងការអនុវត្តរបស់អាជ្ញាសាលា មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ តុលាការត្រូវចេញដីកាសម្រេចបង្គាប់ឱ្យអាជ្ញាសាលាលុបចោលការចាត់ចែងការអនុវត្ត ឬ ហាមឃាត់ការអនុវត្ត។

[33] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៨៥។

[34] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៣៧ (១,៣)។

ទោះបីជាមានការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តក៏ដោយ ក៏ដំណើរការនៃនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ មិនផ្អាកដោយឯកឯងដែរ ក៏ប៉ុន្តែ ដូចក្នុងករណីដែលមានការដាក់ពាក្យបណ្តឹងជំទាស់ដែរ តុលាការអនុវត្ត ឬ សាលាដំបូង អាចបង្គាប់ឱ្យផ្អាកអានុភាពនៃដីកាសម្រេចដើម ឬ ឱ្យផ្អាកនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំបាន[35]។ ជាគោលការណ៍ ការសម្រេចសេចក្តី (ដីកាសម្រេច) អំពីការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត ត្រូវបានកម្រិតត្រឹមការសម្រេចសេចក្តីម្តងតែប៉ុណ្ណោះ។ មានន័យថា ឧបាស្រ័យផ្សេងទៀត (បណ្តឹងជំទាស់) ចំពោះការសម្រេចសេចក្តីនេះ មិនអាចធ្វើឡើងបានទេ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារថា ដីកាសម្រេចដូចខាងក្រោមនេះ សុទ្ធតែជាដីកាសម្រេចសំខាន់ៗដែលបញ្ចប់ដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោល នូវនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំនោះ ដើម្បីជាការប្រុងប្រយ័ត្ន ទើបបានជាមានការអនុញ្ញាតជាពិសេស ឱ្យអាចប្តឹងជំទាស់បាន ចំពោះដីកាសម្រេចទាំងនោះដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៣៤៥ កថាខណ្ឌទី ១ ចំណុច ក ដល់ចំណុច គ ដូចខាងក្រោម៖

(ក) ដីកាសម្រេចរបស់តុលាការអនុវត្ត ដែលលុបចោលនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ។

(ខ) ដីកាសម្រេចរបស់សាលាដំបូង ដែលបង្គាប់ឱ្យអាជ្ញាសាលាលុបចោលនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ។

(គ) ដីកាសម្រេចរបស់សាលាដំបូង ដែលលើកចោលពាក្យសុំតវ៉ាចំពោះការចាត់ចែងរបស់អាជ្ញាសាលា ដែលលុបចោលនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ[36]។

[35] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៤៤ (៣)

[36] ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា, *សេចក្តីពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីភាគ ២៖ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ និង ការចាត់ចែងរក្សាការពារ* (ភ្នំពេញ៖ក្រសួងយុត្តិធម៌, ២០០៩), ២៣, ២៤។

ជំពូកទី២

នីតិវិធីមុនពេលអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

ជំពូកទី២
នីតិវិធីមុនពេលអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

ផ្នែកទី១. ការរៀបចំដាក់ពាក្យសុំអនុវត្ត

កថាភាគទី១. ការចរចា និងការស្រាវជ្រាវ

មុនពេលចាប់ផ្តើមនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ជាធម្មតាម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តមិនចង់ឱ្យមានការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុភ្លាមៗ ដោយពុំបានចរចាជាមួយនឹងកូនបំណុលនៃការអនុវត្តនោះទេ ហើយស្ថាប័នអនុវត្តក៏មិនចង់ធ្វើការអនុវត្តភ្លាមៗដោយពុំបានសួរនាំ ឬ ធ្វើការចរចានោះដែរ។ ហើយវាក៏ជានីតិវិធីមួយដ៏ល្អដែលមានលក្ខណៈទន់ភ្លន់ផង។ ស្ថាប័នអនុវត្តតែងតែកោះហៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឱ្យមកជួបចរចាជាមួយនឹងម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តដោយមានការសម្របសម្រួលពីអាជ្ញាសាលា។ ក្នុងករណីនេះ ស្ថាប័នអនុវត្តអាចធ្វើការជូនដំណឹងទៅកូនបំណុល ដោយការដាស់តឿនកូនបំណុលឱ្យយល់ព្រមអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត តាមរយៈការចេញលិខិតជូនដំណឹងបង្គាប់ឱ្យអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត ហើយបញ្ជូនទៅឱ្យកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ដើម្បីទុកជាការជូនដំណឹង។ ដោយហេតុថា នីតិវិធីនេះមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ និងត្រូវចំណាយពេលវេលា ព្រមទាំងប្រាក់កាសច្រើន ហេតុនេះហើយ បើកូនបំណុលនៃការអនុវត្តយល់ព្រមអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត ដើម្បីសម្រេចសិទ្ធិទាមទាររបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តនោះភាគីនឹងមានផលប្រយោជន៍ និងចំណេញជាច្រើននូវពេលវេលា ក៏ដូចជាប្រាក់កាស។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើកូនបំណុលនៃការអនុវត្តមិនព្រមអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្តនោះទេ ទើបឈានដល់ការអនុវត្តដោយបង្ខំ។

កថាភាគទី២. ការសរសេរពាក្យសុំ និងការដាក់ពាក្យសុំ

ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ចាប់ផ្តើមដោយការដាក់ពាក្យសុំរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត។ ពាក្យសុំនោះត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយត្រូវដាក់ទៅអាជ្ញាសាលានៃសាលាដំបូងដែលមានសមត្ថកិច្ច នៅកន្លែងនៃវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំស្ថិតនៅ[37]។ ពាក្យសុំនេះ ត្រូវសរសេររៀបរាប់អំពីចំណុចនីមួយៗនៃមាត្រា ៣៤៩ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ជាពិសេសត្រូវកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីអត្តសញ្ញាណនៃអចលនវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ។ ក្នុងករណីដែលពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់នេះមានភាពខ្វះចន្លោះ ឬ មិនត្រឹមត្រូវ អាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងទៅអ្នកដាក់ពាក្យសុំឱ្យមកកែតម្រូវពាក្យសុំតាមមាត្រា ៧៨ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។ ប៉ុន្តែ បើអ្នកដាក់ពាក្យសុំមិនព្រមកែតម្រូវតាមការជូនដំណឹងនោះទេ អាជ្ញាសាលាអាចធ្វើការលើកពាក្យសុំចោលតាមមាត្រា៧៨ ដដែលនៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីបាន ហើយក្នុង

[37] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៥២៤ (១)។

ករណីនេះអ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវមកដាក់ពាក្យសុំម្តងទៀតនៅស្ថាប័នអាជ្ញាសាលា ដើម្បីអាចធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំបាន។

កថាភាគទី៣. ឯកសារភ្ជាប់ជាមួយពាក្យសុំ

ការអនុវត្តដោយបង្ខំត្រូវធ្វើឡើង ដោយផ្អែកលើឯកសារចម្លងយថាភូតនៃលិខិតអនុវត្តដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងរូបមន្តអនុវត្ត[38] (សាលក្រម ឬ សាលដីកាបង្គាប់ឱ្យផ្តល់តាវកាលិកដែលបានចូលជាស្ថាពរ ដីកាសម្រេចបង្គាប់ឱ្យផ្តល់តាវកាលិក និងកំណត់ហេតុសះជា) រូបមន្តអនុវត្ត លិខិតបញ្ជាក់អំពីការចូលជាស្ថាពរនៃលិខិតអនុវត្តវិក័យបត្របង់ពន្ធដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ និងលិខិតប្រគល់សិទ្ធិជាមេធាវីតំណាងដោយអាណត្តិ និងលិខិតផ្សេងៗទៀត ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៣៤៩ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។ ប្រភេទនៃលិខិតទាំងអស់ខាងលើនេះ គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏សំខាន់សម្រាប់ធានានូវភាពស្របច្បាប់នៃការអនុវត្តនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។

ផ្នែកទី២. ការពិនិត្យពាក្យសុំដោយអាជ្ញាសាលា

កថាភាគទី១. សមត្ថកិច្ចដែនដី

ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីបានកំណត់ស្ថាប័នអនុវត្តជាពីរប្រភេទ គឺ តុលាការអនុវត្ត និង អាជ្ញាសាលា[39]។ តុលាការអនុវត្ត និង អាជ្ញាសាលា មានចរិតលក្ខណៈផ្សេងពីគ្នា ហេតុដូច្នេះបានជាច្បាប់ដាក់បន្ទុកការងារផ្សេងគ្នាទៅឱ្យស្ថាប័ននីមួយៗដោយអាស្រ័យទៅតាមកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត និង ទៅតាមប្រភេទបែបបទនៃការអនុវត្ត។ ចំណែកពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ត្រូវដាក់ឱ្យត្រូវនឹងសមត្ថកិច្ចរបស់អាជ្ញាសាលា ដោយត្រូវគិតពិចារណាទៅលើសមត្ថកិច្ចដែនដី ឬ សមត្ថកិច្ចតាមកម្មវត្ថុ។ ក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំនេះ ត្រូវបានដាក់ទៅខុសសមត្ថកិច្ចនោះស្ថាប័នអាជ្ញាសាលានឹងមិនអាចអនុវត្តបានឡើយ វាមានន័យថា អាជ្ញាសាលាមិនអាចធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដោយបំពានលើសមត្ថកិច្ចរបស់ស្ថាប័នដទៃបានឡើយ ជាពិសេសគឺសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការអនុវត្ត ឬ សមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់អាជ្ញាសាលាដែនដីផ្សេងៗបានទេ។ ហេតុនេះហើយការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ គឺជាសមត្ថកិច្ចផ្តាច់មុខរបស់អាជ្ញាសាលា មិនមែនជាសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការអនុវត្តទេ។ ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៥២៤ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី បានកំណត់យ៉ាងច្បាស់អំពីសមត្ថកិច្ចរបស់អាជ្ញាសាលា ក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ដូច្នេះអ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវដាក់ពាក្យសុំទៅអាជ្ញាសាលានៃសាលាដំបូងនៃវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំស្ថិតនៅ។ ជាមួយគ្នានេះដែរអាជ្ញាសាលាក៏ត្រូវពិនិត្យទៅលើសមត្ថកិច្ចតាមកម្មវត្ថុផងដែរ ព្រោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត គឺជាឧបករណ៍

[38] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៥២ (១)។

[39] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៣៦ (២)។

សំខាន់មួយដែលអាចកំណត់អំពីដែនសមត្ថកិច្ចជាក់លាក់របស់ស្ថាប័នអនុវត្តផងដែរ។

កថាភាគទី២. ភាពត្រឹមត្រូវនៃពាក្យសុំ

ជាធម្មតាការអនុវត្តដោយបង្ខំ គឺជានីតិវិធីដោយឡែកមួយដាច់ពីគ្នាពីនីតិវិធីបណ្តឹង ដែលតម្រូវឱ្យមានការដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តពីម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ដូចនេះ ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំត្រូវមានភាពត្រឹមត្រូវ និងគោរពទៅតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងច្បាប់។ ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ត្រូវដាក់ពាក្យសុំត្រូវអនុវត្តតាមខ្លឹមសារនៃមាត្រា ៣៤៩ របៀបដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំ និងមាត្រា៥២៤ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ត្រូវសរសេរពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដោយនៅក្នុងពាក្យសុំនោះ ត្រូវមានភ្ជាប់ជាមួយនូវលិខិតចម្លងយថាភូតនៃលិខិតអនុវត្ត ដែលមានអានុភាពអនុវត្ត។ ជាមួយគ្នានេះដែរ នៅក្នុងពាក្យសុំនេះត្រូវមានបញ្ជាក់អំពីខ្លឹមសារមួយចំនួនដូចជា ឈ្មោះ ឬនាមករណ៍ និងអាសយដ្ឋានរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត និងកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ហើយនឹងឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋានរបស់អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ សញ្ញាណនៃលិខិតអនុវត្ត និងសេចក្តីស្នើសុំឱ្យអនុវត្តតាមការបង្ខំដោយផ្ទាល់ ឬ ការអនុវត្តជំនួស ឬ វិធានបង្ខំដោយប្រយោល។ លើសពីនេះ គេត្រូវបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់អំពីសញ្ញាណនៃទ្រព្យសម្បត្តិដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ និងវិធីអនុវត្តដោយបង្ខំដែលម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តសុំ ក្នុងករណីដែលសុំឱ្យអនុវត្តតាមការបង្ខំដោយផ្ទាល់ ព្រមទាំងខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសម្រេច ដែលម្ចាស់បំណុលសុំក្នុងករណីដែលសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំ តាមការអនុវត្តជំនួស វិធានបង្ខំដោយប្រយោល។ ជាមួយគ្នានេះ ក្នុងករណីដែលម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំចំពោះផ្នែកណាមួយនៃសិទ្ធិទាមទារដែលបានសរសេរនៅក្នុងលិខិតអនុវត្តដែលបង្គាប់ឱ្យសងជាប្រាក់ ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តត្រូវសរសេរបញ្ជាក់អំពីសេចក្តីសុំ និងទំហំនៃសេចក្តីសុំនោះក្នុងពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំ។ ដូច្នេះ ការបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់អំពីសញ្ញាណនៃវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត អត្តសញ្ញាណរបស់គូភាគីនៃការអនុវត្ត សញ្ញាណនៃលិខិតអនុវត្ត ប្រភេទនៃការអនុវត្តនិងវិធីដែលត្រូវយកមកអនុវត្ត គឺជាឧបករណ៍គតិយុត្តមួយដ៏សំខាន់សម្រាប់បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ស្ថាប័នអនុវត្តឱ្យដំណើរការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យមានភាពរលូន និងទទួលបានជោគជ័យ។

កថាភាគទី៣. ភាពគ្រប់គ្រាន់នៃឯកសារ

ជាធម្មតា ដើម្បីអាចធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុទៅបានវាទាមទារឱ្យមានឯកសារភ្ជាប់គ្រប់គ្រាន់។ ដូច្នេះ អ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវចងក្រង ឬ ប្រមូលឯកសារឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ធានាដល់កិច្ចដំណើរការនៃការអនុវត្តនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ។ តើឯកសារភ្ជាប់ទាំងនោះត្រូវមានអ្វីខ្លះ? នៅក្នុងសំណុំឯកសារនៃពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុគេត្រូវមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវលិខិតអនុវត្ត ដូចដែលមានចែងនៅ

ក្នុងមាត្រា ៣៥០ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ព្រមទាំងត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវ៖ លិខិតបញ្ជាក់ពីការចូលជាស្ថាពរនៃលិខិតអនុវត្ត រូបមន្តអនុវត្ត និងលិខិតបញ្ជាក់អំពីសិទ្ធិតំណាងដោយអាណត្តិ វិក័យប័ត្របង់ពន្ធ និង ឯកសារសំខាន់ផ្សេងៗទៀត ដែលបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណរបស់គូភាគី និងអត្តសញ្ញាណរបស់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ ដូចនេះ ប្រសិនបើមានការខ្វះខាតនូវឯកសារណាមួយ ដូចជាលិខិតអនុវត្ត ឬ រូបមន្តអនុវត្ត ឬ លិខិតបញ្ជាក់អំពីការចូលជាស្ថាពរនៃលិខិតអនុវត្តជាដើមនោះ ស្ថាប័នអាជ្ញាសាលា នឹងមិនអាចធ្វើការអនុវត្តបានទេ ហេតុនេះហើយ អ្នកដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំត្រូវស្វែងរកឯកសារមកបង្គ្រប់នីតិវិធីដើម្បីឱ្យស្ថាប័នអាជ្ញាសាលាអាចអនុវត្តបាន។

កថាភាគទី៤. ពន្ធដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

ដើម្បីអាចអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុបាន ម្ចាស់បំណុលត្រូវបង់ពន្ធដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំ[40]។ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលការដាក់ពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំនេះត្រូវធ្វើទៅអាជ្ញាសាលា ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តត្រូវបង់ពន្ធដាក់ពាក្យសុំ តាមបញ្ញត្តិដែលមានកំណត់ក្នុងមាត្រា ៣៧២ កថាខណ្ឌទី ២ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។ ដូច្នេះ នៅក្នុងករណីនេះ គេត្រូវយកប្រការ១៣ នៃប្រកាសលេខ ៣០ ស្តីពីមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌មកអនុវត្តវិញ។ នៅក្នុងប្រកាសលេខ ៣០ នេះបានបញ្ញត្តិថា៖ ក្នុងករណីដែលដាក់ពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំទៅមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តត្រូវបង់ពន្ធចំនួន ៥០០០ (ប្រាំពាន់) រៀល ទៅសាលាដំបូងដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលានោះស្ថិតនៅ។

កថាភាគទី៥. ការបញ្ជូនលិខិតអនុវត្តទៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្តជាមុន

លិខិតអនុវត្ត ដែលជាមូលដ្ឋាននៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ ត្រូវបញ្ជូនទៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត នៅមុនពេលចាប់ផ្តើមការអនុវត្ត ឬ យ៉ាងយូរបំផុតស្របពេលជាមួយនឹងការចាប់ផ្តើមការអនុវត្ត[41]។ ក្នុងករណីនេះមានន័យថា ដើម្បីអាចឱ្យការអនុវត្តដោយបង្ខំអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន ស្ថាប័នអនុវត្តត្រូវធ្វើការបញ្ជូនលិខិតអនុវត្តនេះ ទៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្តជាមុន ដើម្បីជូនដំណឹងទៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្តថា នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុនឹងចាប់ផ្តើមចំពោះអចលនវត្ថុរបស់គាត់ ហើយក៏ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ឱកាសឱ្យកូនបំណុលធ្វើការការពារខ្លួនផងដែរ។ នៅក្នុងករណីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ចាំបាច់គេត្រូវធ្វើការបញ្ជូនលិខិតអនុវត្តទៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្តជាមុនតាមមាត្រា ៣៦០ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ប៉ុន្តែចំពោះពេលវេលាជាក់លាក់នៃការបញ្ជូនវិញ គឺមិនមានការកំណត់ច្បាស់លាស់នោះទេ ដូច្នេះអាជ្ញាសាលាគ្រាន់តែអាចធ្វើការ

[40] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៧២ (២)។

[41] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៦០។

បញ្ជូននៅពេលជាមួយគ្នានឹងការចាប់ផ្តើមនៃការអនុវត្តនៅទីកន្លែងដែលត្រូវអនុវត្តនោះក៏បាន។

ចំណែកឯវិធីនៃការអនុវត្តការបញ្ជូនវិញ គេអាចធ្វើការបញ្ជូនដោយអនុវត្តតាមមាត្រា២៤៦ ស្តីពីគោលការណ៍នៃការបញ្ជូនដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ។ ស្ថាប័នដែលធ្វើការបញ្ជូន គឺមានមន្ត្រីរដ្ឋបាលទទួលបន្ទុកកិច្ចការបញ្ជូន និង មន្ត្រីទទួលបន្ទុកប្រតិបត្តិការបញ្ជូន។ មន្ត្រីរដ្ឋបាលទទួលបន្ទុកកិច្ចការបញ្ជូនគឺ ក្រឡាបញ្ជី។ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកប្រតិបត្តិការបញ្ជូនមានដូចជា មន្ត្រីប៉ុស្តិ៍ប្រៃសនីយ៍ អាជ្ញាសាលា ក្រឡាបញ្ជី ជាដើម[42]។ មុខងាររបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកប្រតិបត្តិការបញ្ជូន គឺការបញ្ជូនដាក់លាក់ចំពោះជនដែលត្រូវទទួល ការធ្វើរបាយការណ៍អំពីការបញ្ជូន ហើយដាក់របាយការណ៍នោះទៅតុលាការជាដើម[43]។ ឯកសារដែលត្រូវបញ្ជូន គឺជាឯកសារចម្លងទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានបញ្ញត្តិពិសេសនៅក្នុងច្បាប់[44] ។

កថាភាគទី៦. ការបង់សោហ៊ុយនៃការអនុវត្តជាមុន

ដើម្បីអាចឱ្យស្ថាប័នអនុវត្តអាចធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំបាន ទាមទារឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ត្រូវបង់សោហ៊ុយសម្រាប់ការអនុវត្តជាមុន បើមិនដូច្នេះទេ ស្ថាប័នអនុវត្តមិនអាចធ្វើការអនុវត្តបានទេ។ បើអ្នកដាក់ពាក្យសុំមិនបានបង់សោហ៊ុយជាមុនទេ តុលាការអនុវត្តអាចលើកចោលពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំ ឬ អាចលុបចោលនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំនោះបានដោយដីកាសម្រេច ហើយដីកាសម្រេចនេះអាចប្តឹងជំទាស់បាន[45]។ មានន័យថា អ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវទទួលបន្ទុកក្នុងការបង់ ឬ ការសងនូវសោហ៊ុយចាំបាច់ ដើម្បីចាត់ចែងកិច្ចការដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើតាមពាក្យសុំនេះ។ ប៉ុន្តែ ចំពោះសោហ៊ុយចាំបាច់ ដើម្បីចាត់ចែងកិច្ចការ ដែលតុលាការឱ្យមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ចាត់ចែងដោយផ្ទាល់តុលាការត្រូវទទួលបន្ទុកនូវសោហ៊ុយនោះ។ ចំពោះកិច្ចការដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ឬ អាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើតាមពាក្យសុំ សាលាដំបូងដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ឬ អាជ្ញាសាលានោះស្ថិតនៅក្រោម អាចបង្គាប់ឱ្យអ្នកដាក់ពាក្យសុំបង់ជាមុននូវសោហ៊ុយចាំបាច់ ដើម្បីចាត់ចែងកិច្ចការនោះ តាមចំនួនទឹកប្រាក់ដែលកំណត់ដោយតុលាការ ហើយក្នុងករណីដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំមិនបង់ជាមុននូវចំនួនទឹកប្រាក់ ដែលបានកំណត់ដោយតុលាការទេ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ឬ អាជ្ញាសាលា អាចលើកចោលពាក្យសុំនោះបាន។ សោហ៊ុយសម្រាប់ការអនុវត្តជាបន្ទុករបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត[46]។ សោហ៊ុយក្រៅពីពន្ធដាក់ពាក្យសុំជាពន្ធដែលម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តត្រូវបង់នូវចំនួនទឹកប្រាក់ដែលកំណត់ដោយតុលាការ ជាសោហ៊ុយចាំចាច់ក្នុងការបញ្ជូន

[42] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ២៤៦។

[43] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ២៥៤។

[44] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ២៤៧ (២)។

[45] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៧៥។

[46] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៧៦ (១)។

ឯកសារ ឬ ធ្វើសកម្មភាពផ្សេងទៀត ដើម្បីនីតិវិធីក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំ។ តើអ្វីខ្លះជាសោហ៊ុយក្រៅពីពន្ធដាក់ពាក្យសុំ? តាមក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី មិនបានកំណត់ថាអ្វីខ្លះជាសោហ៊ុយក្រៅពីពន្ធដាក់ពាក្យសុំនោះទេ ហើយក៏មិនបានកំណត់នូវចំនួនទឹកប្រាក់នៃការបង់នោះដែរ។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងប្រការ១៤ នៃប្រកាសលេខ៣០ ស្តីពីមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ បានកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់ពីខ្លឹមសារនៃការចំណាយ ដែលអាជ្ញាសាលាត្រូវយកមកអនុវត្ត។ ដូច្នេះសោហ៊ុយទាំងអស់នោះរួមមានដូចជា៖

ក-សោហ៊ុយធ្វើដំណើរ និង សោហ៊ុយស្នាក់នៅ សម្រាប់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា។

ខ-សោហ៊ុយសម្រាប់ការផ្ញើឯកសារ ទូរស័ព្ទ និង ទូរសារ ជាអាទិ៍។

គ-សោហ៊ុយសម្រាប់ការជូនដំណឹងជាសាធារណៈ។

ឃ-សោហ៊ុយធ្វើដំណើរ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំថ្ងៃ និង សោហ៊ុយស្នាក់នៅសម្រាប់ អ្នកសង្កេតការណ៍ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣៣៩ (អ្នកសង្កេតការណ៍) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។

ង-កម្រៃសម្រាប់អ្នកបច្ចេកទេស ឬ កម្មករ។

ច-សោហ៊ុយសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន ថែរក្សា និង គ្រប់គ្រងវត្ថុ។

ឆ-សោហ៊ុយសម្រាប់ការប្រមូលផល។

ជ-សោហ៊ុយសម្រាប់ការទទួលលិខិតបញ្ជាក់ពីស្ថាប័នសាធារណៈ។

ឈ-សោហ៊ុយសម្រាប់ថត និង ផ្តិតរូបថក ដើម្បីថតស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃវត្ថុ។

ញ-សោហ៊ុយ សម្រាប់ការធ្វើលិខិតបញ្ជាក់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី៩ នៃមាត្រា ៤១៣ (ដីកាសម្រេចបង្គាប់ឱ្យលក់) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។

ដ-សោហ៊ុយធ្វើដំណើរ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំថ្ងៃ សោហ៊ុយស្នាក់នៅ និង កម្រៃសម្រាប់អ្នកវាយតម្លៃ។

ឋ-សោហ៊ុយធ្វើលិខិតរាយការណ៍ដែលត្រូវដាក់ជូនទៅតុលាការអនុវត្ត។

ឌ-សោហ៊ុយចាំបាច់សម្រាប់ការលក់តាមវិធីផ្សេងពីវិធីលក់ឡាយឡុងដោយស្រោមសំបុត្រ ឬ ដោយផ្ទាល់មាត់។

ផ្នែកទី៣. នីតិវិធីត្រៀមមុនពេលចុះអនុវត្ត

កថាភាគទី១. ការកំណត់សមាសភាពដែលត្រូវចូលរួមអនុវត្ត

មុនពេលចុះអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ អាជ្ញាសាលាត្រូវគិតគូរ និង កំណត់អំពីសមាសភាពដែលត្រូវចូលរួម ពីព្រោះការកំណត់នេះវាជាប់ទាក់ទងទៅនឹងការចំណាយសោហ៊ុយក្នុងការអនុវត្ត។ នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ សមាសភាពដែលត្រូវចូលរួមអាចមាន អាជ្ញាធរ

រាជធានី/ខេត្ត និងអាជ្ញាធរក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន(ឃុំ-សង្កាត់)។ ប៉ុន្តែ ឆ្លងតាមរយៈការអនុវត្តជាក់ស្តែងកន្លងមក គេកម្រឃើញអាជ្ញាធរថ្នាក់រាជធានី/ខេត្ត ចូលរួមក្នុងការអនុវត្តណាស់ ទាល់តែទំហំនៃសាច់រឿងនោះមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ ហើយជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅគូភាគីច្រើនដូចជា មានកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តច្រើនជាដើម។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ករណីរឿងក្តីអនុវត្តនេះ មានទំហំធំដែលអាចមានការប្រឆាំងខ្លាំង ទើបមានការចូលរួមច្រើនពីអាជ្ញាធរថ្នាក់ក្រោមជាតិគ្រប់ថ្នាក់។

១.១. អាជ្ញាធររាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ

ក្នុងករណីនេះ មន្ត្រីដែលមកពីសាលារាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដែលអាចជា អភិបាល ឬ អភិបាលរងខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ មន្ត្រីមកពីមន្ទីរសុរិយោដីរាជធានីខេត្ត ដែលអាចជាប្រធាន ឬ អនុប្រធានមន្ទីរសុរិយោដី ឬ មន្ត្រីជំនាញបច្ចេកទេសផ្នែកភូមិបាលសម្រាប់ធ្វើការវាស់វែង និង ស្នងការ ឬ ស្នងការរងរាជធានីខេត្ត អធិការ ឬ អធិការរងក្រុង ស្រុក ឬ មន្ត្រីជំនាញផ្សេងៗ ខាងនគរបាលថ្នាក់ខេត្ត ឬ មេបញ្ជាការ មេបញ្ជាការរងកងរាជអាវុធហត្ថខេត្ត ក្រុង ស្រុក ឬ មន្ត្រីអាវុធហត្ថក្រោមចំណុះជាដើម។

១.២. អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន(ឃុំ សង្កាត់)

ក្នុងករណីនេះ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានគឺជាតួអង្គមួយសំខាន់ដែលនៅជាមួយនឹងប្រជាពលរដ្ឋផ្ទាល់ ដូចនេះ អាជ្ញាធរកម្រិតនេះមានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការចង្អុលបង្ហាញអំពីទីតាំងជាក់ស្តែងនៃអចលនវត្ថុ និង តម្កល់ទុកឯកសារសំខាន់ៗ ដែលពាក់ព័ន្ធជាក់ស្តែងនឹងអចលនវត្ថុដែលត្រូវអនុវត្តការប្រគល់នេះ។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានកម្រិតនេះអាចរួមមានដូចជា៖ មេឃុំ-ចៅសង្កាត់ ចៅសង្កាត់រង ជំទប់ឃុំ នាយរងប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់ មេភូមិ អនុប្រធានភូមិ មន្ត្រីរដ្ឋបាលថ្នាក់ឃុំ-សង្កាត់ជាដើម។ ការកំណត់អំពីសមាសភាពនៃការចូលរួមអនុវត្តនេះ គឺវាអាស្រ័យទៅលើទំហំ និងទ្រង់ទ្រាយនៃការអនុវត្ត បើការអនុវត្តនេះវាមានទំហំធំនោះត្រូវការកម្លាំងដែលត្រូវចូលរួមនោះច្រើន ប៉ុន្តែប្រសិនបើការអនុវត្តនោះមានទំហំតូចនោះ ត្រូវការប្រើកម្លាំងចូលរួមតិចដែរ ដូចនេះ ការកំណត់សមាសភាពនៃការចូលរួមនេះ គឺអាស្រ័យទៅលើទិដ្ឋភាពជាក់ស្តែងនៃអង្គហេតុនីមួយៗ។

កថាភាគទី២. លិខិតរដ្ឋបាលដែលត្រូវប្រើប្រាស់មុនពេលចុះអនុវត្ត

នៅក្នុងនីតិវិធីអនុវត្តជាក់ស្តែង មុនពេលចុះអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ អាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើលិខិតរដ្ឋបាល ដើម្បីទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងអាជ្ញាធរសាធារណៈ និងអាជ្ញាធររដ្ឋបាល ព្រមទាំងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌គ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ដែលពាក់ព័ន្ធ។ លិខិតរដ្ឋបាលនេះ មានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់បង្ហាញអំពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃលិខិតអនុវត្ត ពេលវេលា ទីកន្លែងដែលត្រូវអនុវត្តកម្មវត្ថុដែលត្រូវអនុវត្ត និងសមាសភាពនៃគណៈកម្មការដែលត្រូវចូលរួមក្នុងការអនុវត្ត។ ការចេញលិខិតរដ្ឋបាលនេះ គឺធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងស្នើឱ្យមានការចូលរួមសហការពីអាជ្ញាធរសាធារណៈគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ព្រមទាំងជាការស្នើសុំកេណ្ឌកម្លាំងសាធារណៈ

ជាមុន ដើម្បីសម្រួលដល់ការអនុវត្តនាពេលខាងមុខផងដែរ។ ជាការអនុវត្តជាក់ស្តែង នៅក្នុងនីតិវិធីត្រៀមមុនពេលចុះអនុវត្ត អាជ្ញាសាលា អាចចេញលិខិតរដ្ឋបាលមួយចំនួនតាមការចាំបាច់ដូចជា៖ លិខិតស្នើសុំកម្លាំងចូលសហកាអនុវត្តពីអាជ្ញាធរខេត្ត ក្រុង ស្រុក ឃុំ សង្កាត់ លិខិតស្នើ និងលិខិតជូនដំណឹងទៅគូភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ដូចជា កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត និង ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត និង តតិយជនដែលពាក់ព័ន្ធ។ ហើយសុំការឯកភាពពីគណៈបញ្ជាការឯកភាពខេត្ត ករណីតុលាការខេត្ត ដូច្នេះ ការចេញលិខិតរដ្ឋបាលសម្រាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននេះ មានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់សម្របសម្រួលការងារ មុនពេលចុះអនុវត្ត និង ត្រៀមសម្រាប់ពេលអនុវត្តនាពេលអនុវត្តឱ្យមានដំណើការរលូនទៅមុខបានល្អ។

កថាភាគទី៣. ការកោះហៅកូនបំណុលមកចរចាក្រៅផ្លូវការ

ជាបច្ចេកទេសនៃការអនុវត្តជាក់ស្តែង មុនពេលចុះអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ព្រះរាជអាជ្ញារងដែលជាមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា តែងតែធ្វើលិខិតកោះហៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្តមកចរចាគ្នាម្តងជាពីរដង ដើម្បីធ្វើការសម្របសម្រួលឱ្យកូនបំណុលនៃការអនុវត្តយល់ព្រមអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត ដើម្បីកុំឱ្យមានការអនុវត្តដោយបង្ខំកើតឡើង ព្រោះវាអាចជាមធ្យោបាយមួយដែលអាចធ្វើឱ្យចំណេញពេលវេលា និងថវិកាចំពោះម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត និងកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត។ ដំណាក់កាលនេះ អាចជាដំណាក់កាលចុងក្រោយ នៃការជួបចរចាជាមួយកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ហើយដំណាក់កាលនេះ អាចផ្តល់លទ្ធផលល្អសម្រាប់ភាគីទាំងសងខាង ព្រោះការចរចានេះ ប្រសិនបើកូនបំណុលនៃការអនុវត្តយល់ព្រមអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្តតាមការសម្របសម្រួលរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលានោះ ការលំបាកទាំងឡាយដែលអាចនឹងកើតមានក្នុងពេលអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុអាចនឹងត្រូវបានកាត់បន្ថយ។

ក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើកូនបំណុលនៃការអនុវត្តយល់ព្រមសងបំណុលដោយស្ម័គ្រចិត្តទៅម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តក្នុងដំណាក់កាលនៃការចរចាចុងក្រោយនេះ នោះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុនៃការអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត ហើយបង្គាប់ឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តធ្វើពាក្យសុំដកពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំ ហើយបន្ទាប់មកទៀតត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុមួយ ដើម្បីបញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។ ដូច្នេះ នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុដែលនឹងត្រូវធ្វើនៅពេលខាងមុខនោះ នឹងត្រូវបានបញ្ចប់ដោយការព្រមព្រៀងសងបំណុលដោយស្ម័គ្រចិត្តរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ចំពោះម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តដោយមានការសម្របសម្រួលពីស្ថាប័នអនុវត្ត។

កថាភាគទី៤. ការកោះហៅម្ចាស់បំណុលមកពិភាក្សាអំពីការចំណាយក្នុងការអនុវត្ត

ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុអាចធ្វើទៅបាន ទាល់តែម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តបានបង់កម្រៃ និងសោហ៊ុយផ្សេងៗដែលចាំបាច់សម្រាប់ការអនុវត្តជាមុន ព្រោះសោហ៊ុយនៃការអនុវត្ត គឺជាការចំណាយ

ដ៏សំខាន់សម្រាប់ធានានូវដំណើរការនៃការអនុវត្តនីតិវិធី។ ក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង សោហ៊ុយនៃការអនុវត្តត្រូវចំណាយទៅលើមធ្យោបាយធ្វើដំណើរ ស្នាក់នៅ ម្ហូបអាហារ ដែលស្ថាប័នអនុវត្តត្រូវការក្នុងពេលអនុវត្ត ព្រមទាំងការចំណាយទាំងឡាយសម្រាប់កងកម្លាំងសាធារណៈ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធដែលបានចូលរួម។ ជាមួយគ្នានេះដែរ នៅក្នុងប្រកាសលេខ៣០ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ក៏មានបញ្ញត្តិមួយដែលមានចែងអំពី សោហ៊ុយក្រៅពីពន្ធដាក់ពាក្យសុំ[47] ដែលក្នុងបញ្ញត្តិនេះ អ្នកដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំត្រូវទទួលបន្ទុកក្នុងការបង់ ឬ ការសងនូវសោហ៊ុយចាំបាច់ ដើម្បីចាត់ចែងកិច្ចការដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើតាមពាក្យសុំនេះ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើសោហ៊ុយចាំបាច់ដើម្បីចាត់ចែងកិច្ចការដែលតុលាការឱ្យអាជ្ញាសាលាចាត់ចែងដោយផ្ទាល់ តុលាការត្រូវទទួលបន្ទុកនូវសោហ៊ុយនោះ។

ដូច្នេះ សោហ៊ុយដែលត្រូវបង់មុនពេលចុះអនុវត្តមានសារៈសំខាន់ណាស់ សម្រាប់យកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងពេលអនុវត្តនាពេលខាងមុខ ដែលសោហ៊ុយនេះ អ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវទទួលបន្ទុកបង់ឱ្យស្ថាប័នអនុវត្ត មុនពេលដែលនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុបានមកដល់។ នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង អ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវមកពិភាក្សាអំពីការចំណាយនេះជាមួយនឹងអាជ្ញាសាលាដោយផ្ទាល់ ឬ អាចឱ្យមេធាវីតំណាងដោយអាណត្តិមកជំនួសក៏បាន ពីព្រោះថាប្រសិនបើអ្នកដាក់ពាក្យសុំមិនបានបង់សោហ៊ុយនេះទេ ស្ថាប័នអនុវត្តមិនអាចចុះអនុវត្តដោយបង្ខំបានទេ។

កថាភាគទី៥. ការចុះទៅពិនិត្យស្ថានភាពនៃទីតាំងដែលត្រូវអនុវត្តជាមុន

ការចុះទៅពិនិត្យស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃអចលនវត្ថុ និង ទីតាំងដែលត្រូវអនុវត្ត គឺជាបច្ចេកទេសនៃការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់អាជ្ញាសាលា ហើយនៅក្នុងនីតិវិធីនេះពុំមានបញ្ញត្តិណាមួយនៅក្នុងច្បាប់ចែងអំពីសកម្មភាពការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុឡើយ។ ការធ្វើសកម្មភាពបែបនេះ គឺវាកើតចេញមកពីបទពិសោធន៍ជាក់ស្តែង ដែលអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការអនុវត្តបានជួបប្រទះនាពេលកន្លងមក។ ការធ្វើសកម្មភាពបែបនេះមុនពេលចុះអនុវត្ត វាគឺជាសកម្មភាពត្រៀមមួយដ៏សំខាន់ ព្រោះវាអាចជួយឱ្យអាជ្ញាសាលាមានភាពច្បាស់លាស់ចំពោះកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត និងទីតាំងដែលត្រូវអនុវត្ត។ ជាក់ស្តែង អាជ្ញាសាលាអាចមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផ្ទៀងផ្ទាត់ឯកសារ ដែលបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណរបស់អចលនវត្ថុជាមួយនឹងទីតាំងជាក់ស្តែង ដែលអចលនវត្ថុតាំងនៅ និងស្ថានភាពនៃការកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ មានតតិយជនណាមួយកំពុងកាន់កាប់ ពីព្រោះប្រសិនបើយើងមិនបានផ្ទៀងផ្ទាត់ឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយទេ វាអាចនឹងកើតមាននូវការភ័ន្តច្រលំជាយថាហេតុណាមួយ ដែលបង្កបានជាឧបសគ្គ ឬ ភាពស្មុគស្មាញណាមួយចំពោះការអនុវត្ត ដែលនឹងត្រូវធ្វើ

[47] ប្រកាសលេខ៣០ ស្តីពីមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា, ១៩ កក្កដា ២០០៧ (ភ្នំពេញ៖ក្រសួងយុត្តិធម៌), ប្រការ ១៤។

នាពេលខាងមុខ។

លើសពីនេះទៅទៀត ការចុះទៅពិនិត្យស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃអចលនវត្ថុ និងទីតាំងអនុវត្តនេះអាចផ្តល់ជាឱកាសល្អសម្រាប់ស្ថាប័នអនុវត្ត ក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងអាជ្ញាធរជាមុនដោយផ្ទាល់ មានន័យថា យ៉ាងហោចណាស់អាជ្ញាសាលាមានឱកាសពីរដង ក្នុងការទំនាក់ទំងជាមួយនឹងអាជ្ញាធរសាធារណៈ (លើកទីមួយ គឺការទំនាក់ទំនងតាមរយៈលិខិតរដ្ឋបាល និង លើកទីពីរ គឺការទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់)។ ដូចដែលយើងបានដឹងស្រាប់ហើយថា ការប្រើប្រាស់លិខិតរដ្ឋបាលសម្រាប់ការទំនាក់ទំនង វាគឺជាការទំនាក់ទំនងផ្លូវការមួយដ៏ល្អ ប៉ុន្តែក៏មានគុណវិបត្តិផងដែរ កាលណាលិខិតនោះបានបញ្ជូនទៅយឺតពេល ឬ ចំណាត់ការលិខិតនោះ មានការយឺតយ៉ាវនៅក្នុងស្ថាប័នអ្នកទទួល ឬ មានការបាត់បង់លិខិតនោះដោយសារករណីណាមួយនោះនឹងធ្វើឱ្យមានការលំបាកដល់អាជ្ញាសាលា ដូច្នេះ ការទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់នេះ ផ្តល់លទ្ធភាពល្អសម្រាប់សម្របសម្រួលកិច្ចការអនុវត្តឱ្យមានដំណើរការល្អ។ ទន្ទឹមនឹងនេះផងដែរ ការធ្វើសកម្មភាពបែបនេះ វាបានបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ស្ថាប័នអនុវត្តស្ទាបស្ទង់សមាសភាពគណៈកម្មការដែលអាចនឹងចូលរួមក្នុងការអនុវត្តបាន ព្រមទាំងវាយតម្លៃនូវលទ្ធភាពនៃកំលាំងប្រឆាំងរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ តតិយជនដែលនឹងអាចកើតមានឡើងក្នុងពេលអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុដែលខ្លួននឹងធ្វើនាពេលខាងមុខនោះបាន។

កថាភាគទី៦. កំណត់កាលបរិច្ឆេទ និង ជូនដំណឹងអំពីការអនុវត្ត

អាជ្ញាសាលា ត្រូវកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការចុះអនុវត្តឱ្យបានច្បាស់លាស់ ព្រមទាំងត្រូវជូនដំណឹងអំពីការចុះអនុវត្តនេះទៅគ្រប់ភាគីទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធ។ ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនេះ មានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ធានានូវដំណើរការនៃការអនុវត្តឱ្យមានភាពរលូនទៅមុខដោយគ្មានឧបសគ្គ។ ករណីនេះ អាជ្ញាសាលាគួរចៀសវាងការចុះអនុវត្តនូវថ្ងៃឈប់សម្រាក ឬ ថ្ងៃណាមួយដែលអាជ្ញាធរសាធារណៈមិនអាចមានលទ្ធភាពចូលរួមអនុវត្តបាន។ ប្រសិនបើការអនុវត្តដោយបង្ខំនោះធ្វើតាមការបង្គាប់របស់តុលាការអនុវត្ត ត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតពីសាលាដំបូងដែលខ្លួនស្ថិតនៅ[48] នោះអាជ្ញាសាលាអាចបំពេញមុខនាទីរបស់ខ្លួនក្នុងថ្ងៃឈប់សម្រាក ឬ ថ្ងៃអាទិត្យនោះបាន។ លើសពីនេះទៅទៀត អាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងអំពីការអនុវត្តនេះទៅគ្រប់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ និងអ្នកដែលទទួលផលប្រយោជន៍ទាំងឡាយពីការអនុវត្ត។ ជាពិសេសនោះ គឺការបញ្ជូនលិខិតអនុវត្តទៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្តជាមុន[49]ជាដើម ពីព្រោះការអនុវត្តដោយបង្ខំអាចចាប់ផ្តើមអនុវត្តបានតែក្នុងករណីដែលឯកសារចម្លងយថាភូត ឯកសារចម្លងដែលមានសេចក្តីបញ្ជាក់នៃលិខិតអនុវត្ត ឬ សេចក្តីសម្រេចដែលនឹង

[48] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៤០។

[49] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៦០។

ក្លាយជាលិខិតអនុវត្តនៅ ពេលចូលជាស្ថាពរត្រូវបានបញ្ជូនទៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្តជាមុន។ ហេតុដូច្នេះហើយ ការធ្វើសកម្មភាពដូចនេះ វាហាក់ដូចជាការជូនដំណឹងទៅកូនបំណុលនៃការអនុវត្តជាមុនផងដែរ។

ជំពូកទី៣
នីតិវិធីអនុវត្ត និង ក្រោយពេលអនុវត្ត
ការប្រគល់អចលនវត្ថុ

ជំពូកទី៣
នីតិវិធីអនុវត្ត និង ក្រោយពេលអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ

នៅក្នុងជំពូកនេះ នឹងធ្វើការសិក្សាទៅលើលំហូរនៃនីតិវិធីអនុវត្ត (ផ្នែកទី១) និង ក្រោយអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ (ផ្នែកទី២) ដែលចំណុចទាំងអស់នេះ នឹងធ្វើការសិក្សាដូចខាងក្រោម។

ផ្នែកទី១. នីតិវិធីនៃការចុះអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ

កថាភាគទី១. កំណត់ទីតាំងដើម្បីជួបជុំគណៈកម្មការ

នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង មុននឹងចូលទៅកាន់ទីតាំងនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ អាជ្ញាសាលាតែងតែកំណត់ពេលវេលា និងទីកន្លែងដើម្បីត្រៀមជួបប្រជុំគ្នាមុនពេលចុះអនុវត្ត។ គេអាចកំណត់យកទីតាំងណាមួយ ដើម្បីប្រជុំគណៈកម្មការនៃការអនុវត្ត ជាក់ស្តែងគេអាចជ្រើសរើសយកសាលាខណ្ឌ ឬ សាលាសង្កាត់ណាមួយ ដែលមានទីតាំងសមរម្យជិតទីកន្លែងអនុវត្ត ដើម្បីពិភាក្សាគ្នាមុនពេលចាប់ផ្តើមអនុវត្ត ហើយក្នុងពេលនោះដែរ ដើម្បីឱ្យការងារមានភាពឆាប់រហ័ស គេអាចធ្វើបញ្ជីស្រង់វត្តមានសមាសភាពមន្ត្រីដែលបានចូលរួម។ ក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើមានមន្ត្រីបច្ចេកទេសគ្រប់ជំនាញបានចូលរួមនោះ គេនឹងអាចចុះអនុវត្តបាន ប៉ុន្តែប្រសិនបើគ្មានការចូលរួមសហការពីមន្ត្រីជំនាញ និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានទេនោះគេមិនអាចអនុវត្តបានទេ។ ដូច្នេះ ការស្រង់វត្តមានអ្នកដែលចូលរួមនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់អាជ្ញាសាលា ពីព្រោះវាគឺជាដំណាក់កាលដំបូងដែលកំណត់ថា តើការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុអាចធ្វើទៅរួចឬទេ។

ជាមួយគ្នានេះដែរ ការជួបជុំគណៈកម្មការនេះ គឺជាពេលវេលាដ៏ល្អប្រសើរសម្រាប់អាជ្ញាសាលា ក្នុងការពន្យល់និងបញ្ជាក់ឡើងវិញអំពីខ្លឹមសារនៃការអនុវត្ត និងខ្លឹមសារនៃលិខិតអនុវត្ត ពីព្រោះពេលខ្លះមន្ត្រីដែលចូលរួមពួកគេអាចមិនសូវយល់ ឬ មិនយល់អំពីខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសម្រេចដែលតុលាការបានចេញ។ ដូច្នេះ អាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើការបកស្រាយនិងបញ្ជាក់បន្ថែមម្តងទៀត ដើម្បីចៀសវាងការអនុវត្តមានលក្ខណៈខុសឆ្គង ឬមិនច្បាស់លាស់ ព្រោះកាលណាមានការអនុវត្តខុសឆ្គង ឬ មិនត្រឹមត្រូវតាមខ្លឹមសារនៃលិខិតអនុវត្តនោះ អ្នកទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតក្នុងដំណើរការនៃការអនុវត្តនីតិវិធីនេះ គឺជាអាជ្ញាសាលា ជាពិសេសនៅពេលមានការប្តឹងតវ៉ាណាមួយកើតឡើង។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការជួបប្រជុំគ្នាមុនពេលចុះអនុវត្តនេះ គឺជាពេលវេលាមួយដ៏សមរម្យផងដែរសម្រាប់អាជ្ញាសាលាធ្វើការបែងចែក និងកំណត់ទិសដៅការងារដល់មន្ត្រីដែលចូលរួមក្នុងការអនុវត្តនីតិវិធី ពីព្រោះកាលណាយើងកំណត់មុខសញ្ញាការងារបានច្បាស់លាស់សម្រាប់អ្នកចូលរួមអនុវត្ត នោះវាអាចធ្វើឱ្យការអនុវត្តការងារមានភាពរលូន ឆាប់រហ័ស និងមានអ្នកទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់ក្នុងកិច្ចការនីមួយៗ ហើយនៅពេលណាមានបញ្ហាណាមួយកើតមានឡើងជាយថាហេតុ យើងអាចស្វែងរកដំណោះស្រាយបញ្ហាបានឆាប់រហ័ស។

កថាភាគទី២. ការសម្របសម្រួលឱ្យកូនបំណុលយល់ព្រមអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត

ទោះបីជាឈានដល់ដំណាក់កាលចុងក្រោយ នៃការចាប់ផ្ដើមនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការអនុវត្តក៏ដោយ ក៏ការសម្របសម្រួលឱ្យកូនបំណុលយល់ព្រមអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្តនៅតែមិនទាន់បញ្ចប់នៅឡើយ ពីព្រោះនេះគឺជាវិធីសាស្ត្រទន់ភ្លន់មួយសម្រាប់អ្នកអនុវត្ត[50]។ ករណីនេះមានន័យថា អាជ្ញាសាលាត្រូវមានភាពអត់ធ្មត់ ហើយព្យាយាមបញ្ចុះបញ្ចូលកូនបំណុលនៃការអនុវត្តឱ្យយល់ព្រមអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្តម្តងទៀត ដើម្បីអាចចៀសវាងបាននូវការប្រទូសរ៉ាយគ្នា ក្នុងពេលអនុវត្តនៅទីកន្លែងជាក់ស្តែង។ ជាបច្ចេកទេសនៃការអនុវត្ត អាជ្ញាសាលាអាចអញ្ជើញកូនបំណុលមកទីតាំងជួបជុំរបស់គណៈកម្មការ ហើយបើកលទ្ធភាពឱ្យកូនបំណុលនិងម្ចាស់បំណុលធ្វើការចរចាគ្នាម្តងទៀត ដោយមានការសម្របសម្រួលពីសមាជិកនៃគណៈកម្មការ និង អាជ្ញាសាលា។ ក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើកូនបំណុលយល់ព្រមអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត អាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត ហើយអានឱ្យអ្នកដែលចូលរួមបានស្តាប់ ហើយបង្គាប់ឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តដកពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំដោយបញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ។ ប្រសិនបើកូនបំណុលមិនព្រមអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្តទេនោះ អាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំ ហើយចុះទៅកាន់ទីតាំងអនុវត្តការប្រគល់ និងចាត់ចែងអនុវត្តនីតិវិធីនៃការអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ។

កថាភាគទី៣. ការចុះទៅដល់ទីតាំងដែលត្រូវអនុវត្ត

ក្នុងការចុះទៅកាន់ទីតាំងដែលត្រូវអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាត្រូវមានភាពរហ័សរហួន និងឈ្លាសវៃជាមួយនឹងឧបសគ្គ និងការប្រឆាំងនានាដែលអាចកើតមានជាយថាហេតុ។ ប៉ុន្តែ អ្វីដែលត្រូវធ្វើជាអាទិភាពមុនគេនោះគឺ ការកំណត់អំពីតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកការងារនីមួយៗឱ្យបានច្បាស់លាស់ ជាពិសេស គឺពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងសន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់នៃទីកន្លែងដែលត្រូវអនុវត្ត ការពារសុវត្ថិភាពដល់អ្នកដែលចូលរួមអនុវត្ត និងសុក្រឹត្យភាពនៃការវាស់វែងអចលនវត្ថុរបស់មន្ត្រីជំនាញសុរិយោដី ពីព្រោះអាជ្ញាសាលាគឺជាអ្នកដែលត្រូវទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ជាងគេក្នុងការអនុវត្តនីតិវិធីរបស់ខ្លួន។ មុនពេលចាប់ផ្តើមអនុវត្ត អាជ្ញាសាលា ត្រូវអានខ្លឹមសារនៃលិខិតអនុវត្តឱ្យអ្នកដែលពាក់ព័ន្ធ និងអ្នកដែលចូលរួមអនុវត្តបានស្តាប់ម្តងទៀត ចាត់ទុកដូចជាការជូនដំណឹងមុនពេលអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ។

កថាភាគទី៤. ករណីមានឧបសគ្គកើតឡើងក្នុងពេលអនុវត្ត

៤.១. ករណីមានការប្រឆាំងកើតឡើង

ក្នុងករណីដែលមានការប្រឆាំងកើតមានឡើង អាជ្ញាសាលាត្រូវមានភាពឈ្លាសវៃ ហើយពិនិត្យមើល

[50] នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៣៨ (១)។

ទំហំនៃការប្រឆាំងនោះ ព្រមទាំងបញ្ជាកម្លាំងការពារសន្តិសុខ សុវត្ថិភាព ជូនអ្នកចូលរួមអនុវត្ត។ ក្នុងករណីចាំបាច់ បើពិនិត្យឃើញថា មានការខ្វះខាតកម្លាំងសម្រាប់ការអនុវត្តនោះ អាជ្ញាសាលាត្រូវស្នើសុំកម្លាំងសាធារណៈបន្ថែមទៀត ដើម្បីអនុវត្តក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនតាមអំណាចដែលច្បាប់ប្រគល់សិទ្ធិឱ្យ[51]។

ក្នុងករណីនេះ អាជ្ញាសាលាត្រូវពិនិត្យទៅលើស្ថានភាពពីរករណីគឺ បើកម្លាំងប្រឆាំងនោះអាចទប់ទល់បានត្រូវបន្តការអនុវត្តដោយឆាប់រហ័សបំផុត។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើកម្លាំងប្រឆាំងនោះមានទំហំធំ ហើយបើបានប្រមាណទៅឃើញថា មិនអាចទប់ទល់បានទេ ត្រូវផ្អាកការអនុវត្តជាបណ្តោះអាសន្នសិន ហើយឈានទៅរកការកំណត់យុទ្ធសាស្ត្រនៃការអនុវត្តជាថ្មីម្តងទៀតនៅពេលក្រោយ។

៤.២. ករណីមានអន្តរាគមន៍កើតឡើង

ស្ថាប័នអាជ្ញាសាលា គឺជាស្ថាប័នយុត្តាធិការឯករាជ្យលើមុខងាររបស់ខ្លួន នៃអំណាចតុលាការ។ អំណាចតុលាការ គឺជាអំណាចឯករាជ្យ[52] ហើយអំណាចនេះ ធានារក្សាអនាគតិ និងការពារសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ប្រពលរដ្ឋ។ ដូច្នេះ អំណាចនេះមិនស្ថិតនៅក្រោមចំណុះរបស់អំណាចដទៃផ្សេងទៀតឡើយ (អំណាចនីតិប្រតិបត្តិ និងអំណាចនីតិបញ្ញត្តិ) ហេតុនេះហើយ គ្មានស្ថាប័នអំណាចណាមួយអាចធ្វើសេចក្តីបង្គាប់បញ្ជាឱ្យស្ថាប័នតុលាការត្រូវតែធ្វើតាមឡើយ ប៉ុន្តែខ្លឹមសារនេះ វាហាក់ដូចជាមានតែនៅក្នុងទ្រឹស្តីច្បាប់តែប៉ុណ្ណោះ ចំណែកឯការអនុវត្តជាក់ស្តែងវិញ វាហាក់ដូចជានៅឆ្ងាយពីទ្រឹស្តីច្បាប់នេះខ្លាំងណាស់។ នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង កិច្ចអន្តរាគមន៍ពីស្ថាប័នអំណាចនីតិប្រតិបត្តិ និងស្ថាប័នអំណាចនីតិបញ្ញត្តិ គឺកំពុងកើតមានជាញឹកញយជាពិសេស គឺក្នុងករណីរឿងក្តីដែលមានប្រភពកើតចេញអ្នកនយោបាយ ឬ អ្នកដែលមានអំណាចក្នុងជួររាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងជួររដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា រួមទាំងក្នុងស្ថាប័នតុលាការខ្លួនឯងផងដែរ។ តាមការពិតទៅការអន្តរាគមន៍នេះ គឺជាសកម្មភាពដែលប្រព្រឹត្តទៅនៅក្រៅច្បាប់ ហើយវាគឺជាសកម្មភាពនៃការរំលោភអំណាចពីសំណាក់បុគ្គលដែលមានអំណាចមានធនធាន និងមានខ្សែស្រឡាយជាមួយអ្នកនយោបាយ។ បើនិយាយអំពីទិដ្ឋភាពផ្លូវច្បាប់ អាជ្ញាសាលាមិនមានអ្វីដែលត្រូវខ្វល់ខ្វាយ និងខ្លាចរអាចំពោះការអន្តរាគមន៍នេះទេ ព្រោះច្បាប់បានប្រគល់សិទ្ធិអំណាចលើការអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួនដោយឯករាជ្យ ហើយមិនត្រូវស្ថិតក្រោមការបង្ខិតបង្ខំរបស់បុគ្គលណាមួយឡើយ ប៉ុន្តែនៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែងវាមិនដូច្នោះទេ កាលណាមានអន្តរាគមន៍ពីស្ថាប័នអំណាច ឬ បុគ្គលមានអំណាចណាមួយ គេតែងតែឃើញមានការផ្អាកការអនុវត្តដោយបង្ខំជានិច្ច ទិដ្ឋភាពនេះហើយដែលជាមូលហេតុចម្បងមួយធ្វើឱ្យអំណាចតុលាការចុះខ្សោយ ព្រោះតែទទួលរងសម្ពាធពីស្ថាប័នអំណាចដទៃៗទៀតនោះ។

[51] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៣៨។

[52] រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៩៣, មាត្រា ១២៨ ថ្មី។

៤.៣. ការសម្រេចផ្អាកការអនុវត្ត

ការផ្អាកការអនុវត្តដោយបង្ខំ សំដៅទៅលើស្ថានភាពដែលស្ថាប័នអនុវត្ត មិនអាចចាប់ផ្ដើម ឬ បន្តការអនុវត្តដោយបង្ខំតាមច្បាប់ទៀតបាន។ ទំហំនៃអានុភាពនៃការផ្អាកប្រែប្រួលទៅតាមមូលហេតុនៃការផ្អាក។ ចំពោះការផ្អាកដែលជាការចាត់ចែងមួយរយៈ ក្នុងករណីដែលមានការដាក់ពាក្យសុំតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត[53] ត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែការផ្អាកនូវសកម្មភាពនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំដែលជាកម្មវត្ថុនៃការតវ៉ានោះប៉ុណ្ណោះ។ ក្នុងករណីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ប្រសិនបើមានដីកាសម្រេចណាមួយដែលបង្គាប់ឱ្យអាជ្ញាសាលាធ្វើការផ្អាកការអនុវត្តរបស់ខ្លួននោះ អាជ្ញាសាលាត្រូវសម្រេចផ្អាកសកម្មភាពនៃការអនុវត្តរបស់ខ្លួនភ្លាម ហើយរង់ចាំឱ្យមានការសម្រេចជាថ្មីរបស់តុលាការ ទើបអាចធ្វើការអនុវត្តបន្តទៀតបាន[54]។

៤.៤. ការសម្រេចលុបចោលការអនុវត្តដោយបង្ខំ

ការលុបចោលការអនុវត្តដោយបង្ខំ មានន័យថា ជាការជម្រះចេញនូវការចាត់ចែងការអនុវត្តទាំងមូល ឬ មួយផ្នែកដែលបានធ្វើរួចហើយដោយស្ថាប័នអនុវត្ត នៅក្នុងដំណើរការនៃនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ។ មូលហេតុនេះហើយ ការលុបចោលការអនុវត្តដោយបង្ខំ ពុំអាចគិតបាននៅមុនពេលចាប់ផ្ដើមការអនុវត្តដោយបង្ខំ ហើយនៅក្រោយការបញ្ចប់នីតិវិធីនីមួយៗនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ ការលុបចោលនូវការចាត់ចែងការអនុវត្ត ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងនីតិវិធីនោះមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតទេ។ បើការចាត់ចែងការអនុវត្តនោះ ពុំមានសុពលភាពតាមផ្លូវច្បាប់តាំងពីដំបូងក៏ដោយ ប្រសិនបើវាមានអត្ថិភាពពីខាងក្រៅ វាអាចនឹងត្រូវបានលុបចោល ដើម្បីជម្រះចោលនូវឧបសគ្គដែលអាចនឹងកើតចេញពីការចាត់ចែងនោះ។ លើសពីនេះទៅទៀត ប្រសិនបើម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តដកពាក្យសុំឱ្យចាប់ផ្ដើមការអនុវត្តដោយបង្ខំ ឬ លះបង់សិទ្ធិដែលបានទទួលពីការចាត់ចែងការអនុវត្តនោះ[55] នៅមុនពេលបញ្ចប់ការអនុវត្តដោយបង្ខំនោះ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ ក៏ត្រូវលុបចោលដែរ។ ដោយសាថា ការលះបង់នេះពុំមែនជាការលះបង់សិទ្ធិទាមទារតាមច្បាប់សារធាតុឡើយ ដូច្នេះ មិនរារាំងម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត មិនឱ្យធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំម្ដងទៀតនាពេលក្រោយ ដោយផ្អែកលើឯកសារចម្លងយថាភូតនៃលិខិតអនុវត្តដដែល តាមវិធីដដែល ឬតាមវិធីផ្សេងឡើយ។

ផ្នែកទី២. វិធីអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ

កថាភាគទី១. ករណីអចលនវត្ថុកាន់កាប់ដោយកូនបំណុល

ចំពោះវិធីអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ក្នុងករណីដែលអចលនវត្ថុ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តនោះត្រូវបានកាន់កាប់ដោយកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត អាជ្ញាសាលានៃសាលាដំបូង ដែលមានសមត្ថកិច្ចត្រូវធ្វើការ

[53] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៨៥។

[54] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៨៣។

[55] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៤១០ (១)។

រំលាយការកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តលើវត្ថុនោះ ហើយធ្វើឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ទទួលបានការកាន់កាប់នោះ[56]។ ដូច្នេះ ដើម្បីសម្រេចរំលាយការកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តនេះបាន អាជ្ញាសាលាត្រូវបង្គាប់ឱ្យកូនបំណុលនៃការអនុវត្តត្រូវរុះរើចាកចេញពីអចលនវត្ថុនោះដោយស្ម័គ្រចិត្ត។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើកូនបំណុលនៃការអនុវត្តមិនព្រមធ្វើតាមការបង្គាប់នេះទេ អាជ្ញាសាលាត្រូវអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យកូនបំណុលនៃការអនុវត្តតាមរយៈការបណ្តេញចេញពីអចលនវត្ថុដោយប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈ ប្រសិនបើកូនបំណុលនៅតែបន្តការរឹងរូសមិនព្រមចាកចេញ។

ប្រសិនបើមានឧបសគ្គដែលរារាំងដល់ការអនុវត្តដូចជា កូនបំណុលចាក់សោរបិទទ្វារ ព្រលែងឆ្កែកាច ឬ បង្កើតឱ្យមានហេតុការណ៍ផ្សេងៗទៀតជាយថាហេតុ នោះអាជ្ញាសាលាត្រូវមានភាពឈ្លាសវៃ ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានេះ ដោយត្រៀមទុកជាមុននូវអ្នកជំនាញ កាត់សោរ ចាប់ឆ្កែ និងគ្រូពេទ្យ រថយន្តពន្លត់អគ្គីភ័យជាដើម សម្រាប់ជួយដោះស្រាយបញ្ហាដែលអាចកើតមានជាយថាហេតុ។[57] ដូច្នេះ ក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំម្តងៗ អាជ្ញាសាលាត្រូវមានភាពប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់បំផុត ហើយត្រូវគិតនិងត្រៀមទុកជាមុន ព្រមទាំងព្យាករណ៍នូវស្ថានការណ៍ទាំងឡាយដែលអាចកើតមាន ព្រោះប្រសិនបើមានហេតុការណ៍មិនប្រក្រតីណាមួយ ឬ គ្រោះថ្នាក់ណាមួយកើតឡើង ហើយត្រូវចងចាំថា អ្នកដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ជាងគេក្នុងការអនុវត្តនីតិវិធីនេះ គឺអាជ្ញាសាលា។

កថាភាគទី២. ករណីមានសំណង់របស់កូនបំណុលនៅលើអចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត

ការអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ គឺជាសមត្ថកិច្ចរបស់អាជ្ញាសាលា ប៉ុន្តែចំពោះការរុះរើអចលនវត្ថុវិញ គឺជាសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការអនុវត្ត។ ក្នុងករណីនេះ បើយោងតាមប្រកាសលេខ៣០ ស្តីពីមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ចំណុចទី៥ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកអាជ្ញាសាលាអាចធ្វើបានទាំងពីរ ទាំងការរុះរើ និងការប្រគល់អចលនវត្ថុ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើមានការព្រួយបារម្ភថា ការរុះរើនោះអាចនឹងខុសសមត្ថកិច្ចអាជ្ញាសាលា នោះគេអាចអនុវត្តតែការប្រគល់អចលនវត្ថុសិនបានហើយ បន្ទាប់មកឱ្យម្ចាស់បំណុលដាក់ពាក្យសុំរុះរើមួយទៀតទៅតុលាការអនុវត្ត ដើម្បីចេញសាលក្រមសម្រេចឱ្យរុះរើផ្ទះ ឬ អាគារចេញពីដី ដោយចេញដីកាសម្រេចអនុវត្តជំនួស រួចឱ្យអាជ្ញាសាលាចុះអនុវត្តការរុះរើតែម្តង ហើយករណីនេះ គេអាចកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការអនុវត្តរុះរើក្នុងពេលតែមួយនឹងការអនុវត្តការប្រគល់ ឬ អាចធ្វើក្នុងពេលផ្សេងពីគ្នាក៏បាន គឺវាអាស្រ័យទៅលើស្ថានភាពជាក់ស្តែង។ សរុបជារួមមក ដោយសារស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់អចលនវត្ថុមិនអាចកែប្រែបានទេនោះ ប្រសិនបើមានសំណង់ណាមួយ ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត

[56] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៥២៥។
[57] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៤២។

ស្ថិតនៅលើដីដែលត្រូវបណ្តេញចេញ អាជ្ញាសាលាមិនអាចបំផ្លាញសំណង់នោះដោយគ្មានការអនុញ្ញាតឡើយ។ ដើម្បីទាមទារឱ្យដកសំណង់នេះចេញ ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តពុំមានជម្រើសអ្វីផ្សេងក្រៅពីត្រូវទទួលលិខិតអនុវត្តមួយដោយឡែក ដើម្បីអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យដកសំណង់នោះចេញ និងត្រូវងាកទៅរកវិធីនៃការអនុវត្តជំនួស[58] នោះឡើយ។

កថាភាគទី៣. ករណីអចលនវត្ថុត្រូវបានកាន់កាប់ដោយតតិយជន

ប្រសិនបើមានតតិយជនកំពុងកាន់កាប់អចលវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុ អាជ្ញាសាលាមិនអាចរំលាយការកាន់កាប់ដោយតតិយជននោះ ហើយប្រគល់អចលនវត្ថុទៅឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តដោយផ្ទាល់បានទេ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើកូនបំណុលនៃការអនុវត្តមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យប្រគល់ចំពោះតតិយជននោះ ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តអាចដាក់ពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តតាមវិធីដូចការអនុវត្តដោយបង្ខំចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលទៅតុលាការអនុវត្ត ដើម្បីទទួលដីកាសម្រេចដែលបង្គាប់ឱ្យរឹបអូសសិទ្ធិទាមទារឱ្យប្រគល់នោះ និងដែលអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត អនុវត្តសិទ្ធិទាមទារឱ្យប្រគល់នោះ ដែលបញ្ជាក់ថា ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តអាចទាមទារឱ្យប្រគល់វត្ថុនោះ ចំពោះតតិយជននោះ ជំនួសកូនបំណុលនៃការអនុវត្តបាន[59]។ នៅក្នុងករណីនេះ តុលាការអនុវត្តគឺ សាលាដំបូងដែលមានសមត្ថកិច្ចលើទីកន្លែងដែលលំនៅឋានរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តស្ថិតនៅ[60]។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ប្រសិនបើតតិយជនគ្រាន់តែជាអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុ ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូនបំណុលដូចជា អ្នកទទួលបញ្ញើដោយឥតគិតថ្លៃ អ្នកថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាដើមនោះ ដោយផ្អែកលើលិខិតអនុវត្តដូចជាសាលក្រមបង្គាប់ឱ្យផ្តល់តាវកាលិកជាដើម ក្នុងករណីនេះ ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តអាចទទួលរូបមន្តអនុវត្ត ហើយធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំបាន[61]។ ប៉ុន្តែ គួរបញ្ជាក់ថា នៅក្នុងករណីនេះ អ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុគឺកូនបំណុលនៃការអនុវត្តមិនមែនតតិយជនទេ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដើម្បីធ្វើការអនុវត្តចំពោះបុគ្គលដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាកាន់កាប់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុដោយឯករាជ្យដាច់ដោយឡែកពីកូនបំណុលនៃការអនុវត្តដូចជា បុគ្គលដែលមិនមែនជាសមាជិកគ្រួសាររបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តជាដើម ដូចជាអ្នកជួលជាដើម នោះចាំបាច់ត្រូវមានលិខិតអនុវត្តចំពោះបុគ្គលនោះ។

កថាភាគទី៤. ករណីមានចលនវត្ថុនៅជាប់ជាមួយអចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត

ចំពោះករណីចលនវត្ថុទាំងឡាយ ដែលជាវត្ថុចំណុះនៅជាប់ជាមួយនឹងអចលនវត្ថុដែលជាកម្មនៃការ

[58] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៥២៧។

[59] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៥២៦, មាត្រា៤០២ (៣,៤), មាត្រា៤០៣, មាត្រា៤០៥ និងមាត្រា៤១០ (១,២,៤)។

[60] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៥២៤ (២) និងមាត្រា៤០២ (៣)។

[61] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៣៥១ (២) និងមាត្រា៣៥៦ (២,៣)។

អនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុនោះ គេត្រូវប្រគល់វាទៅឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ពីព្រោះវាមិនអាចបំបែកចេញពីវត្ថុចម្បងបានឡើយ ឧទាហរណ៍ដូចជា គ្រឿងសង្ហារិម វត្ថុតាំងភ្ជាប់នឹងជញ្ជាំង ពិដាន សម្ភារៈអគ្គីសនី ជាដើម។ ប៉ុន្តែចំពោះចលនវត្ថុដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ របស់តតិយជន ក្រៅពីវត្ថុចំណុះដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះវិញ អាជ្ញាសាលាអាចរុះរើ ឬដោះចលនវត្ថុទាំងនោះចេញពីអចលនវត្ថុ ហើយប្រគល់ចលនវត្ថុទាំងនោះទៅឱ្យកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ អ្នកតំណាងរបស់កូនបំណុលនោះ ឬ ញាតិនៅជាមួយ ឬ អ្នកបម្រើ ឬ អ្នកផ្សេងដែលធ្វើការនៅទីនោះ ដែលមានការយល់ដឹងសមរម្យ[62]។

ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើមិនអាចប្រគល់ចលនវត្ថុទាំងនោះទៅឱ្យជនដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះបានទេ អាជ្ញាសាលាត្រូវថែរក្សាគ្រប់គ្រងចលនវត្ថុនោះតាមវិធីសមរម្យ ដោយឱ្យកូនបំណុលនៃការអនុវត្តជាអ្នកចេញសោហ៊ុយក្នុងការថែរក្សាគ្រប់គ្រងនោះ[63] ហើយត្រូវជូនដំណឹងអំពីការណ៍នេះទៅឱ្យកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត[64]។ ប្រសិនបើមិនអាចប្រគល់ចលនវត្ថុទៅឱ្យកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ អ្នកតំណាងរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឬញាតិនៅជាមួយ ឬ អ្នកបម្រើ ឬ អ្នកផ្សេងដែលធ្វើការនៅទីនោះដែលមានការយល់ដឹងសមរម្យទេ អាជ្ញាសាលាអាចលក់ចលនត្ថុនោះ តាមវិធីលក់នៃការអនុវត្តចំពោះចលនវត្ថុបាន ហើយករណីនេះ អាជ្ញាសាលាត្រូវដកចេញពីចំនួនទឹកប្រាក់ដែលបានមកពីការលក់ នូវសោហ៊ុយដែលបានចំណាយក្នុងការលក់ និងការថែរក្សាគ្រប់គ្រង ហើយត្រូវផ្ញើទុកប្រាក់ដែលនៅសេសសល់នោះនៅសាលាដំបូងដែលខ្លួនស្ថិតនៅ[65]។

ផ្នែកទី៣. បញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តការប្រគល់អចលនវត្ថុ

កថាភាគទី១. ការធ្វើកំណត់ហេតុនៃការអនុវត្ត

ស្ទើរតែគ្រប់នីតិវិធីទាំងអស់របស់អាជ្ញាសាលា ក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ត្រូវតែមានការធ្វើកំណត់ហេតុនៃការអនុវត្តសម្រាប់ទុកជាភស្តុតាងនៃការអនុវត្តដោយមានការចូលរួមទទួលស្គាល់ និងចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់ពីគណៈកម្មការ និងភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដែលចូលរួម។ កំណត់ហេតុ គឺជាឧបករណ៍គតិយុត្តមួយដ៏សំខាន់សម្រាប់ការការពារខ្លួនរបស់អាជ្ញាសាលា ចំពោះការចោទប្រកាន់នានា អំពីការអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួន ព្រោះកំណត់ហេតុគឺជាការកត់ត្រានូវរាល់សកម្មភាពសំខាន់ៗ ដែលអាជ្ញាសាលាបានធ្វើ និងបញ្ជាឱ្យគេធ្វើក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។ ប្រសិនបើមានការចោទប្រកាន់ណាមួយកើតឡើងពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួន ភស្តុតាងដ៏សំខាន់មួយនេះ នឹងជួយបំភ្លឺនូវភាពត្រឹមត្រូវនៃការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់អាជ្ញាសាលា ក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧបាស្រ័យណាមួយទៅតុលាការ។ ការបកស្រាយទប់ទល់

[62] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៥២៤ (៤)

[63] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៥២៤ កថាខណ្ឌទី៤ វាក្យខណ្ឌទី២ និងកថាខណ្ឌទី៥

[64] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា ៥២៤ (៨)

[65] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦, មាត្រា៥២៤ (៦,៧)

ចំពោះការចោទប្រកាន់នានា គឺត្រូវបានបញ្ជាក់នៅក្នុងកំណត់ហេតុ។ ប្រសិនបើអាជ្ញាសាលាធ្វើការអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួន ដោយមិនបានធ្វើកំណត់ហេតុនោះទេ នោះអាជ្ញាសាលាមិនអាចមានអ្វីឆ្លើយតបទៅនឹងការចោទប្រកាន់ទាំងនោះបានឡើយ។ ជាក់ស្តែងនៅក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ អាជ្ញាសាលាអាចធ្វើកំណត់ហេតុមួយចំនួនដូចជា កំណត់ហេតុនៃការប្រគល់អចលនវត្ថុ កំណត់ហេតុនៃការរុះរើចលនវត្ថុ កំណត់ហេតុនៃការរុះរើសំណង់ ឬ អាគារផ្សេងៗ កំណត់ហេតុនៃការកាត់សោរ...។ល។ ជាមួយគ្នានេះដែរ កំណត់ហេតុទាំងអស់ខាងលើនេះ គេអាចធ្វើរួមបញ្ចូលគ្នាក្នុងកំណត់ហេតុតែមួយ ឬ ធ្វើកំណត់ហេតុផ្សេងៗគ្នា។ ដូច្នេះវាអាស្រ័យទៅលើទម្លាប់នៃការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាម្នាក់ ក្រោយពីការធ្វើកំណត់ហេតុបានបញ្ចប់ អាជ្ញាសាលាត្រូវឱ្យអ្នកដែលចូលរួមចុះហត្ថលេខា ក្នុងករណីដែលកូនបំណុលមិនព្រមចុះហត្ថលេខា ឬ ផ្តិតស្នាមមេដៃ អាជ្ញាសាលាអាចចារនៅលើកំណត់ហេតុនោះថា កូនបំណុលចូលរួមអនុវត្តតែមិនព្រមផ្តិតស្នាមមេដៃ។ បន្ទាប់មកអាជ្ញាសាលាត្រូវអានកំណត់ហេតុនោះឱ្យអ្នកដែលចូលរួមបានស្តាប់ និងថតចម្លងកំណត់ហេតុនោះ ចែកជូនអាជ្ញាធរដែលចូលរួមអនុវត្ត ព្រមទាំងថតចម្លងជូនម្ចាស់បំណុល និងកូនបំណុលនៃការអនុវត្តសម្រាប់ទុកជាឯកសារអនុវត្ត។

កថាភាគទី២. បញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តការប្រគល់អចលវត្ថុ

នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី មិនបានកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីពេលវេលានៃការបញ្ចប់របស់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុឡើយ។ ប៉ុន្តែតាមរយៈការអនុវត្តជាទូទៅ ការបញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំនេះ នឹងត្រូវបានបញ្ចប់នៅពេលដែលលំហូរនីតិវិធី ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ត្រូវបានបំពេញចប់សព្វគ្រប់ ហើយលំហូរនីតិវិធីនៃការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅនឹងទីតាំងអនុវត្តត្រូវបានបញ្ចប់ដូចគ្នាផងដែរ។ ករណីនេះមានន័យថា សិទ្ធិកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តដែលមានលើអចលនវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តត្រូវបានរំលាយទាំងអស់ ហើយសិទ្ធិកាន់កាប់នេះត្រូវបានប្រគល់ទាំងស្រុងទៅឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត។ ហេតុដូច្នេះហើយ បានជានៅក្នុងនីតិវិធីនេះ ទាមទារឱ្យមានការចូលរួមពីម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ ដើម្បីទទួលសិទ្ធិកាន់កាប់នេះបន្ទាប់ពីស្ថាប័នអនុវត្តបានរំលាយការកាន់កាប់រួចហើយ។

លើសពីនេះ គេអាចកំណត់ការបញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុនេះបានដោយវិធីម្យ៉ាងទៀត គឺការបញ្ចប់ការធ្វើកំណត់ហេតុ។ ជាធម្មតា នៅក្នុងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំនីមួយៗរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា គឺតែងតែមានសរសេរនៅក្នុងកំណត់ហេតុនៃការអនុវត្ត។ ហេតុដូច្នេះហើយ កំណត់ហេតុនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ សម្រាប់កំណត់អំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការបញ្ចប់ការអនុវត្ត។ ចំពោះការបញ្ចប់កំណត់ហេតុនេះទៀតសោត គឺត្រូវបានអានជាសាធារណៈជូនដល់អ្នកចូលរួមបានស្តាប់ ព្រមទាំងមានការចុះហត្ថលេខា និងផ្តិតស្នាមមេដៃពីម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត មន្ត្រីទទួល

បន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា អ្នកធ្វើកំណត់ហេតុ និងអាជ្ញាធរសាធារណៈដែលចូលរួមក្នុងការអនុវត្ត ជាដើម។

ការអានកំណត់ហេតុនៃការអនុវត្ត និងការថតចម្លងកំណត់ហេតុនៃការអនុវត្តនេះ ជូនដល់អ្នកដែលចូលរួមអនុវត្ត ដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ ត្រូវបានគេចាត់ទុកថា ដូចជាការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈមួយដល់គ្រប់ភាគី ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្ត ដើម្បីឱ្យពួកគេដឹងថា ស្ថាប័នអនុវត្តដោយបង្ខំបានធ្វើការរំលាយសិទ្ធិកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ហើយបានប្រគល់សិទ្ធិកាន់កាប់នេះទៅឱ្យម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តដោយស្របច្បាប់ តាមខ្លឹមសារដែលមានចែងនៅក្នុងលិខិតអនុវត្តហើយ ដូច្នេះ អ្នកដែលចូលរួមអនុវត្ត និងអាជ្ញាធរសាធារណៈទាំងឡាយ ត្រូវតែចូលរួមអនុវត្តខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសម្រេចនេះ។

អាជ្ញាសាលាធ្វើការណែនាំឱ្យអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មេឃុំ ចៅសង្កាត់ធ្វើការពន្យល់បន្ថែមដល់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ដើម្បីបញ្ឈប់រាល់សកម្មភាពដែលធ្វើឱ្យមានការរំខាន ឬប៉ះពាល់ដល់អចលនវត្ថុ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចការប្រគល់បានសម្រេច ព្រោះសិទ្ធិរបស់ខ្លួនលើអចលនវត្ថុត្រូវរលត់អត្ថិភាព ហើយរាល់ទង្វើដែលប៉ះពាល់ដល់អចលនវត្ថុនោះ នឹងទទួលបានការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ[66]។

សរុបជារួមមក ការបញ្ចប់នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ត្រូវបានបញ្ចប់ទាំងស្រុងនៅពេលដែលកំណត់ហេតុនៃការអនុវត្តត្រូវបានបញ្ចប់ និងអានឱ្យអ្នកដែលចូលរួមបានស្តាប់ ហើយម្ចាស់បំណុលទទួលបានសិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយពេញលេញ ហើយមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាប្រកាសរំសាយកម្លាំងដែលចូលរួមអនុវត្ត។

[66] ខាំ សុមករា, *ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យបគល់អចលនវត្ថុ*"(ភ្នំពេញ, ១៨ កុម្ភៈ ២០២១), ១៩

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

ឆ្លងតាមរយៈការបកស្រាយអំពីខ្លឹមសារ នៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុខាងលើ យើងអាចធ្វើការសន្និដ្ឋានជារួមមកវិញបានថា ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ គឺជានីតិវិធីចុងក្រោយមួយ ដែលស្ថាប័នអាជ្ញាសាលា ត្រូវអនុវត្តតាមពាក្យសុំរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ឱ្យរំលាយសិទ្ធិកាន់កាប់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ដើម្បីសម្រេចសិទ្ធិទាមទាររបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ដែលសិទ្ធិទាមទារនេះមានបញ្ជាក់នៅក្នុងលិខិតអនុវត្ត។

ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុអាចធ្វើទៅបាន វាទាមទារឱ្យអាជ្ញាសាលាត្រូវយល់ឱ្យបានច្បាស់អំពីខ្លឹមសារនៃការអនុវត្ត ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្ត ល័ក្ខខ័ណ្ឌដែលអាចអនុវត្តបាន មូលហេតុនៃការអនុវត្ត ព្រមទាំងសិទ្ធិនិងករណីយកិច្ចរបស់អាជ្ញាសាលាក្នុងការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ វាអាចធ្វើឱ្យយើងបានយល់ច្បាស់អំពីលំហូរនីតិវិធីនៃការអនុវត្ត ដែលរួមមានៈ ការរៀបចំដាក់ពាក្យសុំ ការពិនិត្យពាក្យសុំដោយអាជ្ញាសាលា ការងារត្រៀមមុនពេលចុះអនុវត្ត និងការចុះអនុវត្តផ្ទាល់នៅនឹងទីតាំងនៃការអនុវត្ត។ នៅក្នុងនីតិវិធីនេះ មានច្រើនវិធីក្នុងការអនុវត្ត ហើយវាអាស្រ័យទៅតាមករណីនីមួយៗដូចជា ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ ក្នុងករណីដែលអចលនវត្ថុនោះ ត្រូវបានកាន់កាប់ដោយកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឬ កាន់កាប់ដោយតតិយជន ករណីដែលមានសំណង់របស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តសាងសង់ក្នុងនោះ ព្រមទាំងការចាត់ចែងនិងគ្រប់គ្រងចលនវត្ថុរបស់កូនបំណុលនៃការអនុវត្តដែលនៅជាប់នឹងអចលនវត្ថុនោះ ក្នុងករណីដែលកូនបំណុលនៃការអនុវត្តមិនព្រមរុះរើតាមសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ។ នីតិវិធីនេះ គឺជានីតិវិធីមួយដែលមានលក្ខណៈលំបាក និងស្មុគស្មាញក្នុងការអនុវត្ត ពីព្រោះក្នុងដំណាក់កាលនីមួយៗនៃនីតិវិធីនេះ អាជ្ញាសាលាត្រូវមានភាពឈ្លាសវៃ និងច្បាស់លាស់ទៅនឹងខ្លឹមសារនៃការអនុវត្តដែលជាសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ។ម្យ៉ាងវិញទៀត ការអនុវត្តនីតិវិធីនេះ វាអាចកើតមាននូវបណ្ដឹងតវ៉ា ឬ បណ្ដឹងជំទាស់ផ្សេងៗ ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការអនុវត្តកិច្ចការរបស់អាជ្ញាសាលា ត្រូវអនុវត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមតាមច្បាប់និងលិខិតអនុវត្ត។

លើសពីនេះទៅទៀត ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ គឺជាការងារមួយដែលក្ដៅ ហើយអាចមានការប្រឆាំងតវ៉ាកើតឡើងជាយថាហេតុ ក្នុងករណីនេះ អាជ្ញាសាលាត្រូវមានភាពបត់បែន និងប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ចំពោះការអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួន ជាពិសេសគឺភាពឆ្លាតវៃក្នុងការគ្រប់គ្រងសន្តិសុខ និងសុវត្ថិភាពផ្ទាល់ខ្លួន និងអ្នកដែលចូលរួមអនុវត្តជាមួយ។

អនុសាសន៍

អនុសាសន៍

ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ គឺជានីតិវិធីមួយដែលមានភាពសាមញ្ញនៅក្នុងច្បាប់ និងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ប៉ុន្តែនៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែងវិញ គឺមានភាពបត់បែន និងស្មុគស្មាញ ហើយពិបាកក្នុងការអនុវត្ត។ ជាមួយគ្នានេះដែរ តាមការអនុវត្តកន្លងមកសង្កេតឃើញមានបញ្ហាមួយចំនួនបានកើតមានឡើងនៅក្នុងនីតិវិធីនេះ ដែលរួមមានដូចជា៖

១. ការសរសេរពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុនៅមានភាពខ្វះចន្លោះ។ ជាក់ស្តែងដូចជាពាក្យសុំមួយចំនួនមិនមានបញ្ជាក់អំពី ខ្លឹមសារសំខាន់ៗដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា៣៤៩ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី អំពីរបៀបសរសេរពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំ ជាដើម។ បញ្ហានេះអាចកើតចេញពីកង្វះសមត្ថភាពរបស់អ្នកសរសេរពាក្យសុំ (មេធាវីតំណាងដោយអាណត្តិ ឬ ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត) ជាដើម។ ប៉ុន្តែ ទោះបីជាមានការកំហុសឆ្គង ឬកង្វះខាតមួយចំនួនកើតមានជារឿយៗក៏ដោយ ក៏ស្ថាប័នអនុវត្តនៅតែមានភាពទន់ភ្លន់ និងការអធ្យាស្រ័យជានិច្ច ដោយបច្ចុប្បន្ន កម្រនឹងបង្គាប់ឱ្យអ្នកដាក់ពាក្យសុំធ្វើការកែតម្រូវពាក្យសុំ ឬលើកចោលពាក្យសុំនោះឡើយ។ ករណីនេះ គឺជាកំហុសឆ្គងមួយរបស់ស្ថាប័នអនុវត្ត និង អ្នកដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ។ ដូច្នេះ កំហុសឆ្គងខាងលើនេះ គួរតែត្រូវបានកែតម្រូវ ហើយស្ថាប័នអនុវត្តគួរណែនាំឱ្យអ្នកដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តសរសេរពាក្យសុំឱ្យបានត្រឹមត្រូវ តាមមាត្រា៣៤៩ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។

២. កំហុសសមត្ថកិច្ច នៃស្ថាប័នអនុវត្តក៏ជាបញ្ហាមួយដែលជួបប្រទះជាញឹកញាប់ផងដែរ ជាក់ស្តែងនៅក្នុងសំណុំរឿងអនុវត្តមួយចំនួន យើងសង្កេតឃើញថា តុលាការអនុវត្តបានធ្វើការងារខុសសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។ ដូចដែល យើងបានដឹងស្រាប់ហើយថា ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ គឺជាសមត្ថកិច្ចផ្តាច់មុខរបស់អាជ្ញាសាលា ប៉ុន្តែចៅក្រមអនុវត្តបែរជាចេញដីកាសម្រេចអនុវត្តជំនួស ហើយបញ្ជូនមកឱ្យអាជ្ញាសាលាអនុវត្តជំនួសខ្លួនទៅវិញ នេះគឺជាកំហុសបច្ចេកទេសរបស់តុលាការអនុវត្ត ដែលគួរតែត្រូវបានកែតម្រូវឱ្យស្របទៅតាមច្បាប់វិញ។ ដូច្នេះ ករណីនេះគួរត្រូវបានកែតម្រូវ ហើយតុលាការអនុវត្តមិនគួរចេញដីកាសម្រេចអនុវត្តជំនួសចំពោះករណីការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុនោះបន្តទៀតឡើយ។

៣. ការមិនចូលរួមអនុវត្តពីអាជ្ញាធរសាធារណៈ ជាធម្មតា ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុគឺទាមទារឱ្យមានការចូលរួមពីអាជ្ញាធរសាធារណៈ និងកងកម្លាំងសាធារណៈ ពីព្រោះស្ថាប័នតុលាការគ្មានកងកម្លាំងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងឡើយ។ ដូច្នេះ កាលណាគ្មានការចូលរួមពីអាជ្ញាធរសាធារណៈទេ នោះស្ថាប័នអនុវត្តរបស់តុលាការនឹងមិនអាចអនុវត្តបានទេ ក្នុងករណីនេះដែរ ប្រសិនបើការមិនចូលរួមអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការនេះ គឺជាចេតនារបស់អាជ្ញាធរសាធារណៈទាំងនោះវិញ នោះនឹងនាំឱ្យមានបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌកើតឡើង។ ជាក់ស្តែងបទល្មើសនេះ គឺមានចែងកំណត់នៅក្នុងមាត្រា៥២០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ៖

"បទបដិសេធការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ"។ ជាមួយគ្នានេះដែរ អាជ្ញាធរសាធារណៈដែលត្រូវចូលរួមក្នុងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ អាចមានដូចជា អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (ឃុំ សង្កាត់) មន្ត្រីសុរិយោដី ឬភូមិបាលស្រុក កងកម្លាំងនគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថស្រុក ឬខេត្ត។ កងកម្លាំងទាំងអស់នេះមានតួនាទីសំខាន់ណាស់ សម្រាប់ធានាឱ្យការអនុវត្ត អាចធ្វើទៅបាន និងទប់ទល់នូវការប្រឆាំងនានាដែលអាចកើតមាន។ ដូច្នេះ ដើម្បីចូលរួមក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ និងធានាបាននូវភាពយុត្តិធម៌ជូនប្រជាពលរដ្ឋ ព្រមទាំងបម្រើសេវាសាធារណៈឱ្យបានកាន់តែល្អប្រសើរ ជូនប្រជាពលរដ្ឋ អាជ្ញាធរសាធារណៈគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់គួរតែចូលរួមក្នុងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេច នានារបស់ស្ថាប័នតុលាការឱ្យទទួលបានលទ្ធផលល្អប្រសើរ។

៤. ការមិនយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិតតាំងចំពោះការអនុវត្ត ករណីនេះ គឺចង់សំដៅទៅលើតតិយជនដែលមានសិទ្ធិតតាំង។ ដោយសារតែតតិយជនដែលមានសិទ្ធិតតាំងនេះ គឺជាប្រជាពលរដ្ឋសាមញ្ញដែលមិនបានយល់ដឹងស៊ីជម្រៅអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ទើបមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់មួយចំនួនឆ្លៀតឱកាសរំលោភបំពានលើសិទ្ធិដែលពួកគាត់មាន។ តាមរយៈការអនុវត្តជាក់ស្តែងកន្លងមក មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា កម្រនឹងប្រាប់អំពីសិទ្ធិតតាំងរបស់តតិយជននេះខ្លាំងណាស់ ហើយព្យាយាមបណ្តេញតតិយជន ដែលមានសិទ្ធិតតាំងនេះ ចេញពីអចលនវត្ថុដែលគាត់បានជួលពីកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត។ ការធ្វើបែបនេះ គឺការរំលោភបំពានយ៉ាងខ្លាំងដល់សិទ្ធិរបស់ពួកគាត់ ព្រោះថាសិទ្ធិនេះមិនរលត់ដោយសារការអនុវត្តដោយបង្ខំឡើយ។ ដូច្នេះ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាគួរតែសិក្សាស្វែងយល់បន្ថែមអំពីសិទ្ធិនេះ ហើយព្យាយាមអនុវត្តតាមលិខិតអនុវត្ត និងគោរពនូវសិទ្ធិដែលពលរដ្ឋមាន ព្រមទាំងមិនត្រូវកេងបន្លំបំភ្លៃ និងបំពានលើសិទ្ធិនេះឡើយ។

៥. វិបត្តិរបស់សង្គម ក៏ជាបញ្ហាមួយដែលបង្កការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងដល់ការអនុវត្តដោយបង្ខំផង។ ការអភិវឌ្ឍសង្គមឱ្យមានភាពរីកចំរើន គឺជាកត្តាគន្លឹះដែលធ្វើឱ្យពលរដ្ឋយល់ដឹងអំពីច្បាប់ និងចូលរួមអនុវត្តច្បាប់។ កាលណាសង្គមពោរពេញទៅដោយបញ្ញវ័ន្ត ហើយកម្រិតនៃការយល់ដឹងរបស់ពលរដ្ឋ នៅក្នុងសង្គមមានភាពទូលំទូលាយ នោះវិបត្តិសង្គមនានានឹងត្រូវបានកាត់បន្ថយ ហើយពលរដ្ឋនឹងលែងប្រព្រឹត្តនូវសកម្មភាពណាមួយដែលច្បាប់ហាមឃាត់។ ដើម្បីទទួលបាននូវភាពសុខដុម និងសង្គមមានស្ថិរភាពបែបនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែជម្រុញឱ្យពលរដ្ឋចូលរួមក្នុងការអនុវត្ត ការសិក្សា ការស្វែងយល់អំពីច្បាប់ និងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយអំពីច្បាប់ឱ្យបានទូលំទូលាយ ដើម្បីបញ្ជ្រាបចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ឱ្យដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានទាំងអស់។

៦. ចំណេះដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ការអប់រំប្រជាពលរដ្ឋឱ្យមានចំណេះដឹងខ្ពស់នៅក្នុងសង្គមគឺមិនមែនជាការងាយស្រួលនោះឡើយ តែរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែព្យាយាមដោយស្រាយបញ្ហានេះ។ ចំណេះដឹងមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ៗ ពីព្រោះ ចំណេះដឹង គឺជាត្រីវិស័យមួយដ៏ល្អដែលអាចចង្អុលបង្ហាញផ្លូវដ៏ត្រឹមត្រូវមួយសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ៗ ប្រទេសដែលមានការរីកចំរើនខ្លាំង គឺសំបូរទៅដោយធនធានមនុស្សសំបូរ

បែប ហើយសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ប្រកួតប្រជែង និងបំពេញការងារជូនប្រជាជន និង ប្រទេសជាតិ។ ប៉ុន្តែ ដោយសារតែប្រទេសកម្ពុជា គឺជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍដែលទើបតែរួចផុតពីសង្គ្រាមបង្ហូរឈាម ទើបធ្វើឱ្យការយល់ដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមានកម្រិតទាប ជាពិសេស ការយល់ដឹងអំពីច្បាប់ និងការគោរពប្រតិបត្តិច្បាប់នៅមានភាពខ្វះចន្លោះ ដែលជាហេតុបង្កឱ្យមានការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងដល់ការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់ស្ថាប័នតុលាការ។ ហេតុដូច្នេះហើយ រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែខិតខំបណ្តុះធនធានមនុស្សបន្ថែមទៀត ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការកាត់បន្ថយអនក្ខរភាព និងការប្រព្រឹត្តអំពើល្មើសច្បាប់នៅក្នុងសង្គម។

ឆ្លងតាមរយៈការបកស្រាយអំពីបញ្ហានានាដែលកើតមានចំពោះការអនុវត្តច្បាប់ និងសេចក្តីសម្រេចនានារបស់ស្ថាប័នតុលាការ ដូចដែលបានរៀបរាប់ជូនខាងលើ ជាថ្មីម្តងទៀត យើងខ្ញុំសូមសំណូមពរឱ្យបណ្ឌិត្យសភាភូមិន្ទយុត្តិធម៌កម្ពុជា មេត្តាជួយបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់បន្ថែមទៀត ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការបង្កើនប្រសិទ្ធិភាពនៃការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌ជូនប្រជាពលរដ្ឋ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ក៏សូមសំណូមពរឱ្យប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានចូលរួមក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ និងគោរពច្បាប់ទាំងអស់គ្នា ដើម្បីទទួលបាននូវសង្គមមួយដែលមានសុខសន្តិភាព និងស្ថិរភាព។

ឯកសារយោង

បញ្ជីឯកសារយោង

❖ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលប្រកាសឱ្យប្រើ នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៣។

-ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧។

-ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/០៧០៦/០២១, ០៦ កក្កដា ២០០៦។

-ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/១១០៩/០២២, ៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

-ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧។

-ច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រក/ ០៥១១/០០៧, ៣១ ឧសភា ២០១១។

-ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រក ម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤។

-ច្បាប់ស្តីពីវិធីអនុវត្តសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ ៥១, ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩២។

-ប្រកាសស្តីពីមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាលេខ៣០ កយប្រក/០៧ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៧។

-ប្រកាសលេខ០៦២ កយ.ប្រក/១៩ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ ស្តីពីបែបបទសម្រាប់អនុវត្តការងារ របស់មន្ត្រីអាជ្ញាសាលា នៃក្រសួងយុត្តិធម៌។

-ប្រកាសអន្តរក្រសួងស្តីពីការចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុទាក់ទងនឹងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីលេខ៥៩ ប្រកដនស/ ១១ ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១ របស់ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ និង ក្រសួងយុត្តិធម៌។

-សេចក្តីបង្គាប់លេខ១១៧ សរ.រវ.៩៧ ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៧ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ស្តីពី ការអនុវត្តសាលក្រម សាលដីកាស្ថាពរ និងសេចក្តីសម្រេចផ្សេងៗរបស់តុលាការ។

-សេចក្តីណែនាំពីបែបបទនៃការអនុវត្តដោយបង្ខំ និងការចាត់ចែងលើ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា លេខ១៦៨ ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៨។

❖ **សៀវភៅ និងឯកសារផ្សេងទៀត**

-ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា. ២០០៨. *សេចក្តីពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីភាគ១៖ នីតិវិធីបណ្តឹង.* ភ្នំពេញ៖ ក្រសួងយុត្តិធម៌។

-ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា. ២០០៩. *សេចក្តីពន្យល់អំពីក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីភាគ២៖ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ និង ការចាត់ចែងរក្សាការពារ.* ភ្នំពេញ៖ ក្រសួងយុត្តិធម៌។

-គណៈកម្មការទទួលបន្ទុកការពារសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី និង ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី.២០១០. *សេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីភាគ១៖គន្ថីទី១-៣.* ភ្នំពេញ៖ ក្រសួងយុត្តិធម៌។

-គណៈកម្មការទទួលបន្ទុកការពារសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី និង ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី.២០០៧. *សេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី.* ភ្នំពេញ៖ ក្រសួងយុត្តិធម៌។

-ខាំ សុមករា. ២០២១. ការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ. ភ្នំពេញ។

-ហ៊ាង ចាន់ដារ៉ា. ២០២២. សៀវភៅទ្រឹស្តីការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ. ភ្នំពេញ។

-គណៈកម្មការបណ្ឌិតសភាទទួលបន្ទុកអនុម័តពាក្យច្បាប់នៃទីស្តីការគណរដ្ឋមន្ត្រី. *សទ្ទានុក្រមពាក្យច្បាប់ ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី និងនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី* បោះពុម្ពលើកទី១ ឆ្នាំ ២០០៧។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្តីការក្រសួងយុត្តិធម៌

លេខៈ ៣០.កយ/ប្រក/០៧

ប្រកាស
ស្តីពី
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា

****

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៤ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងយុត្តិធម៌
- បានឃើញក្រឹត្យលេខ ០៦.ក្រ ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៩៣ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការចាត់តាំង និង សកម្មភាពរបស់សាលាជំរះក្តីនៃរដ្ឋកម្ពុជា
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៤៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌
- បានឃើញសេចក្តីបង្គាប់លេខ ១១៧ សរ.រវ.៩៧ ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៧ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ស្តីពីការអនុវត្តសាលក្រម សាលដីកាស្ថាពរ និង សេចក្តីសំរេចផ្សេងៗរបស់តុលាការ
- យោងតាមការចាំបាច់ក្នុងការអនុវត្តក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

ស រ ម្រេ ច

ប្រការ ១ ការកំណត់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា

១- ព្រះរាជអាជ្ញា និង ព្រះរាជអាជ្ញារង នៃសាលាដំបូង ត្រូវអនុវត្តកិច្ចការរបស់

ផ្លូវសម្តេចសុធារស.ខ័ណ្ឌដូនពេញ.ក្រុងភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ : 023 216 322 , 023 212 693

អាជ្ញាសាលា ក្នុងនាមជាមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា នៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចនៃសាលាដំបូងដែលខ្លួនស្ថិតនៅក្រោម ក្នុងអំឡុងពេលរហូតដល់កាលបរិច្ឆេទនៃការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីអាជ្ញាសាលា ។

២-មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវអនុវត្តកិច្ចការខាងក្រោមនេះ នៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចនៃសាលាដំបូងដែលខ្លួនស្ថិតនៅក្រោម :

ក-កិច្ចការដែលបានកំណត់នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ឬ ច្បាប់ផ្សេងទៀតថា ត្រូវចាត់ចែងដោយអាជ្ញាសាលា ។

ខ-កិច្ចការពាក់ព័ន្ធនឹងការរក្សា ការគ្រប់គ្រងវត្ថុ ឬ សកម្មភាពផ្សេងទៀតដែលសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការកំណត់ថា ត្រូវចាត់ចែងដោយអាជ្ញាសាលា ។

ប្រការ ២ អ្នកអនុវត្តកិច្ចការជំនួស អ្នកជំនួយក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការ ជាអាទិ៍

១-មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវអនុវត្តកិច្ចការដោយខ្លួនឯង ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលប្រតិបត្តិការបញ្ជូន ដោយយោងតាមកថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ២៤៦ (គោលការណ៍នៃការបញ្ជូនដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ជាអាទិ៍) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ប្រសិនបើមានមូលហេតុពិសេសដែលមិនអាចអនុវត្តកិច្ចការនោះដោយខ្លួនឯង មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា អាចឱ្យអ្នកអនុវត្តកិច្ចការជំនួស អនុវត្តកិច្ចការនោះជំនួសខ្លួន ដោយទទួលការអនុញ្ញាតពីប្រធានសាលាដំបូងដែលខ្លួនស្ថិតនៅក្រោម ។

២-ក្នុងករណីដែលមានការចាំបាច់ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា អាចប្រើអ្នកបច្ចេកទេស ឬ កម្មករបាន ។

៣-ក្នុងករណីដែលមានការចាំបាច់ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា អាចប្រើអ្នកជំនួយក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការ ដោយទទួលការអនុញ្ញាតពីប្រធានសាលាដំបូងដែលខ្លួនស្ថិតនៅក្រោម ។

៤-ប្រធានសាលាដំបូង អាចលុបចោលនូវការអនុញ្ញាតដែលបានកំណត់នៅក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ១ នៃកថាខណ្ឌទី ១ និង កថាខណ្ឌទី ៣ នៅពេលណាក៏បានដែរ ។

ប្រការ ៣ ជំនួយក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការ

១-ប្រសិនបើមានការលំបាកពិសេស ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការដោយឯកឯង ឬ មាន

ការចាំបាច់ពិសេសផ្សេងទៀត ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការរបស់ខ្លួន មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា អាចស្នើសុំជំនួយពីមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាផ្សេងទៀត ដោយទទួលបានការអនុញ្ញាតពីប្រធានសាលាដំបូងដែលខ្លួនស្ថិតនៅក្រោម ។

២-ប្រសិនបើមិនអាចទទួលជាមុននូវការអនុញ្ញាតដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ដោយសារមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ចំពោះរឿងក្តី មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតនោះភ្លាម ក្រោយការស្នើសុំជំនួយ ។

៣-ក្នុងករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលានីមួយៗ អាចទទួលការបង់ ឬ ការសងនូវសោហ៊ុយចាំបាច់ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការ ។

ប្រការ ៤ ការរក្សាទុកនូវប្រាក់ដែលបានទទួលតាមកិច្ចការ ជាអាទិ៍

១-មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវប្រគល់ប្រាក់ ឬ វត្ថុផ្សេងទៀតដែលខ្លួនបានរឹបអូស ឬ បានទទួលការប្រគល់ តាមការអនុវត្តកិច្ចការរបស់ខ្លួន ទៅអ្នកដែលត្រូវទទួលប្រាក់ ឬ វត្ថុនោះភ្លាម ឬ សាលាដំបូងដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលានោះស្ថិតនៅក្រោម ត្រូវរក្សាទុកនូវប្រាក់ ឬ វត្ថុនោះ លើកលែងតែករណីដែលត្រូវតម្កល់ ឬ ករណីផ្សេងទៀតដែលច្បាប់បានកំណត់ ។

២-នៅពេលដែលទទួលប្រាក់ ឬ វត្ថុផ្សេងទៀតពីភាគី ឬ បុគ្គលផ្សេងទៀត តាមការអនុវត្តកិច្ចការរបស់ខ្លួន មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវចេញលិខិតបញ្ជាក់ការទទួល (បង្កាន់ដៃ) ហើយត្រូវកត់ត្រាឱ្យបានច្បាស់លាស់នូវចំនួនទឹកប្រាក់ ឬ ប្រភេទ និង ចំនួននៃវត្ថុដែលខ្លួនបានទទួល និង ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំទទួល នៅក្នុងសំណុំរឿង ។

ប្រការ ៥ ការចាត់ចែងកិច្ចការ

១-មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវចាត់ចែងកិច្ចការ តាមពាក្យសុំ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះកិច្ចការដែលតុលាការឱ្យមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ចាត់ចែងដោយផ្ទាល់ ក្នុងនាមជាកិច្ចការដែលជាផ្នែកមួយនៃនីតិវិធីនៃរឿងក្តីដែលតុលាការនោះកំពុងចាត់ការ ។

២-ការចាត់ចែងកិច្ចការរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវកំណត់ដោយ

[illegible]ប្រធានតុលាការដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលានោះបំពេញ[illegible] ។ ប៉ុន្តែ ចំពោះកិច្ចការដែលសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការកំណត់ថា ត្រូវចាត់ចែងដោយមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាជាកំណត់ណាម្នាក់ ក្នុងចំណោមកិច្ចការដែលបានកំណត់នៅក្នុងចំណុច ខ កថាខណ្ឌទី ២ នៃប្រការ ១ (មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា) មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលានោះ ត្រូវចាត់ចែងកិច្ចការនោះ ។

ប្រការ ៦ ការដកហូត

១-មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវដកហូតពីការអនុវត្តមុខការរបស់ខ្លួនក្នុងករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងចំណុចនីមួយៗខាងក្រោមនោះ :

ក-កាលណាមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ឬ សហព័ទ្ធរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលានោះ ជាភាគី ឬ មានទំនាក់ទំនងនៃសិទ្ធិរួម ឬ កាតព្វកិច្ចរួមជាមួយនឹងភាគី ។

ខ-កាលណាមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ជាញាតិលោហិតក្នុងថ្នាក់ទី ៦ (ប្រាំមួយ) ឬ ញាតិពន្ធក្នុងថ្នាក់ទី ៣ (បី) ឬ ញាតិដែលរស់នៅជាមួយមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលានោះ ។

គ-កាលណាមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ជាអ្នកអាណាព្យាបាល អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល ហិតូបត្ថម្ភកៈ ឬ អ្នកត្រួតពិនិត្យហិតូបត្ថម្ភកៈ ។

ឃ-កាលណាមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ជាអ្នកតំណាងរបស់ភាគីចំពោះកិច្ចការដែលខ្លួនត្រូវចាត់ចែង ។

២-ភាគីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ មានរួមទាំងជនរងគ្រោះក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។

ប្រការ ៧ ឧបាស្រ័យ

ចំពោះពាក្យសុំឧបាស្រ័យចំពោះការគណនាសោហ៊ុយ ឬ ការចាត់ចែងផ្សេងទៀតរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាស្តីពីកិច្ចការដែលត្រូវបានចាត់ចែង តាមពាក្យសុំ ឬ ចំពោះពាក្យសុំឧបាស្រ័យចំពោះការយឺតយ៉ាវ ឬ ការធ្វេសប្រហែសក្នុងការចាត់ចែងកិច្ចការទាំងនោះ ត្រូវអនុលោមតាមករណីនៃការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្តដែលបានកំណត់

នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៣៨៤ (ការតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី លើកលែងតែករណីដែលមានបញ្ញត្តិពិសេស នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ។

ប្រការ ៨ របៀបដាក់ពាក្យសុំ

១-ពាក្យសុំចំពោះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវធ្វើដោយដាក់លិខិតជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរដែលសរសេរបញ្ជាក់ឈ្មោះ ឬ នាមករណ៍ និង អាសយដ្ឋានរបស់ភាគី ហើយនិង ឈ្មោះ និង អាសយដ្ឋានរបស់អ្នកតំណាង ព្រមទាំងខ្លឹមសារនៃចំណុចដែលសុំនោះ ។

២-ក្នុងករណីដែលពាក្យសុំត្រូវបានដាក់ដោយអ្នកតំណាង ត្រូវភ្ជាប់លិខិតបញ្ជាក់សិទ្ធិតំណាង ជាមួយនឹងពាក្យសុំ ។

ប្រការ ៩ លំដាប់នៃការចាត់ចែងកិច្ចការ

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវចាត់ចែងកិច្ចការ តាមលំដាប់ដែលខ្លួនបានទទួល លើកលែងតែករណីដែលមានស្ថានភាពពិសេស ។

ប្រការ ១០ ម៉ោងធ្វើការ និង ការចាត់ចែងកិច្ចការក្រៅម៉ោងធ្វើការ

១-ម៉ោងធ្វើការរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា គឺចាប់ពីម៉ោងប្រាំពីរព្រឹក ដល់ម៉ោងប្រាំល្ងាច ។

២-ប្រសិនបើមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ ឬ ភាពចាំបាច់ពិសេសផ្សេងទៀត មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវចាត់ចែងកិច្ចការ ទោះជាក្រៅម៉ោងធ្វើការក៏ដោយ ។

ប្រការ ១១ ការយកតាមខ្លួននូវអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ

នៅពេលបំពេញមុខនាទីរបស់ខ្លួន មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវយកតាមខ្លួននូវលិខិតដែលបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន ហើយត្រូវបង្ហាញលិខិតនេះ ចំពោះជនដែលទាក់ទងនឹងផលប្រយោជន៍ បើជននោះទាមទារ ។

ប្រការ ១២ ចំណុចត្រូវសរសេរនៅក្នុងកំណត់ហេតុ

5

១-មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការបំពេញមុខនាទីរបស់ខ្លួន ។

២-នៅក្នុងកំណត់ហេតុដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើ ត្រូវកត់ត្រានូវចំណុចខាងក្រោមនេះ ហើយត្រូវសរសេរឈ្មោះ និង ចុះហត្ថលេខា :

ក-សញ្ញាណរឿងក្តី ។

ខ-ពេលវេលា និង ទីកន្លែងដែលបំពេញមុខនាទី ។

គ-ខ្លឹមសារនៃកិច្ចការដែលបានចាត់ចែង ។

ឃ-ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ដែលធ្វើកំណត់ហេតុ ។

ប្រការ ១៣ ពន្ធដាក់ពាក្យសុំ

១-ក្នុងករណីដែលដាក់ពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តដោយបង្ខំ ទៅមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តត្រូវបង់ពន្ធចំនួន ៥.០០០ (ប្រាំពាន់) រៀល ទៅសាលាដំបូងដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលានោះស្ថិតនៅក្រោម ។

២-ក្នុងករណីដែលដាក់ពាក្យសុំឱ្យអនុវត្តការចាត់ចែងរក្សាការពារ ទៅមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា អ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវបង់ពន្ធចំនួន ៥.០០០ (ប្រាំពាន់) រៀល ទៅសាលាដំបូងដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលានោះស្ថិតនៅក្រោម ។

ប្រការ ១៤ សោហ៊ុយក្រៅពីពន្ធដាក់ពាក្យសុំ

១-អ្នកដាក់ពាក្យសុំ ត្រូវទទួលបន្ទុកក្នុងការបង់ ឬ ការសងនូវសោហ៊ុយចាំបាច់ដើម្បីចាត់ចែងកិច្ចការដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើ តាមពាក្យសុំនេះ ។

២-ចំពោះសោហ៊ុយចាំបាច់ដើម្បីចាត់ចែងកិច្ចការដែលតុលាការឱ្យមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ចាត់ចែងដោយផ្ទាល់ តុលាការត្រូវទទួលបន្ទុកនូវសោហ៊ុយនោះ ។

៣-សោហ៊ុយដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ និង ទី ២ ខាងលើនេះ មានដូចតទៅ :

ក-សោហ៊ុយធ្វើដំណើរ និង សោហ៊ុយស្នាក់នៅ សម្រាប់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា ។

ខ-សោហ៊ុយសម្រាប់ការផ្ញើឯកសារ ទូរស័ព្ទ និង ទូរសារ ជាអាទិ៍ ។ 5

គ-សោហ៊ុយសម្រាប់ការជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ។

ឃ-សោហ៊ុយធ្វើដំណើរ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំថ្ងៃ និង សោហ៊ុយស្នាក់នៅសម្រាប់អ្នកសង្កេតការណ៍ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣៣៩ (អ្នកសង្កេតការណ៍) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ។

ង-កម្រៃសម្រាប់អ្នកបច្ចេកទេស ឬ កម្មករ ។

ច-សោហ៊ុយសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន ថែរក្សា និង គ្រប់គ្រងវត្ថុ ។

ឆ-សោហ៊ុយសម្រាប់ការប្រមូលផល ។

ជ-សោហ៊ុយសម្រាប់ការទទួលលិខិតបញ្ជាក់ពីស្ថាប័នសាធារណៈ ។

ឈ-សោហ៊ុយសម្រាប់ថត និង ផ្តិតរូបថត ដើម្បីថតស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃវត្ថុ ។

ញ-សោហ៊ុយសម្រាប់ការធ្វើលិខិតបញ្ជាក់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ៩ នៃមាត្រា ៤១៣ (ដីកាសម្រេចបង្គាប់ឱ្យលក់) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ។

ដ-សោហ៊ុយធ្វើដំណើរ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំថ្ងៃ សោហ៊ុយស្នាក់នៅ និង កម្រៃសម្រាប់អ្នកវាយតម្លៃ ។

ឋ-សោហ៊ុយធ្វើលិខិតរាយការណ៍ដែលត្រូវដាក់ជូនទៅតុលាការអនុវត្ត ។

ឌ-សោហ៊ុយចាំបាច់សម្រាប់ការលក់តាមវិធីផ្សេងពីវិធីលក់ឡាយឡុងដោយស្រោមសំបុត្រ ឬ ដោយផ្ទាល់មាត់ ។

៤-ចំពោះការគណនាចំនួននៃសោហ៊ុយធ្វើដំណើរ និង សោហ៊ុយស្នាក់នៅដែលបានកំណត់នៅក្នុងចំណុច ក នៃកថាខណ្ឌទី ៣ ខាងលើនេះ ត្រូវអនុលោមទៅតាមករណីនៃក្រឡាបញ្ជី ។

ប្រការ ១៥ ការបង់សោហ៊ុយជាមុន

១-ចំពោះកិច្ចការដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើ តាមពាក្យសុំសាលាដំបូងដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលានោះស្ថិតនៅក្រោម អាចបង្គាប់ឱ្យអ្នកដាក់ពាក្យសុំបង់ជាមុននូវសោហ៊ុយចាំបាច់ដើម្បីបាត់ចែងកិច្ចការនោះ តាមចំនួនទឹកប្រាក់ដែលកំណត់ដោយតុលាការ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំនោះ បានទទួលការសង្គ្រោះលើបណ្តឹង ។ 5

២-ក្នុងករណីដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំមិនបង់ជាមុននូវចំនួនទឹកប្រាក់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ មន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាអាចលើកចោលពាក្យសុំនោះបាន ។

ប្រការ ១៦ បញ្ញត្តិពិសេសក្នុងករណីនៃពាក្យសុំដោយអ្នកដែលបានទទួលការសង្គ្រោះលើបណ្តឹង

ក្នុងចំណោមសោហ៊ុយចាំបាច់ដើម្បីចាត់ចែងកិច្ចការអនុវត្តដោយបង្ខំដែលមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលាត្រូវធ្វើ តាមពាក្យសុំរបស់អ្នកដែលបានទទួលការសង្គ្រោះលើបណ្តឹង ប្រសិនបើមានសោហ៊ុយខ្លះដែលមិនអាចប្រមូលពីកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត រដ្ឋត្រូវទទួលបន្ទុកនូវសោហ៊ុយនោះ ។

ប្រការ ១៧ អានុភាពនៃប្រកាសនេះ

ប្រកាសនេះមានអានុភាពអនុវត្ត ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានអនុវត្ត ។ ៥

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៧

មន្ត្រី

អង្គ_វង្សវឌ្ឍានា

ចម្លងជូន :

- តុលាការខេត្ត-ក្រុង

  "ដើម្បីអនុវត្ត"

- តុលាការកំពូល និង មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល
- សាលាឧទ្ធរណ៍ និង មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍
- អយ្យការអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង
- តុលាការយោធា និង អយ្យការអមតុលាការយោធា
- អគ្គាធិការដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ
- នាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋប្បវេណី
- គណៈមេធាវី

  "ដើម្បីជ្រាប"

- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងយុត្តិធម៌

លេខ :..០៦៤.គយ.ប្រក.១៨

ប្រកាស

ស្តីពី

បែបបទសម្រាប់អនុវត្តការងាររបស់មន្ត្រីអាជ្ញាសាលា នៃក្រសួងយុត្តិធម៌

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៨/៩០៣ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧០៦/០២១ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៤ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងយុត្តិធម៌
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ២៤០ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌
- បានឃើញប្រកាសលេខ ៣០ កយប្រក ០៧ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ស្តីពីមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា
- បានឃើញប្រកាសលេខ ០៩៣ កយប្រក/១៨ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៨ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ស្តីពីការកែសម្រួល និងផ្ទេរភារកិច្ចមន្ត្រីអាជ្ញាសាលាក្នុងក្របខណ្ឌក្រសួងយុត្តិធម៌
- យោងតាមតម្រូវការចាំបាច់ក្នុងការអនុវត្តការងាររបស់មន្ត្រីអាជ្ញាសាលា នៃក្រសួងយុត្តិធម៌

សម្រេច

ប្រការ១.

១.១.មន្ត្រីអាជ្ញាសាលា ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តកិច្ចការអាជ្ញាសាលានៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ច នៃសាលាដំបូងដែលខ្លួនប្រចាំការ។

១.២.សាលាដំបូង និងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត ត្រូវប្រគល់កិច្ចការទាំងឡាយណាដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់អាជ្ញាសាលា ជូនទៅមន្ត្រីអាជ្ញាសាលា ដែលកំពុងប្រចាំការនៅទីនោះ ដើម្បីអនុវត្តការងារតាមច្បាប់ជាធរមាន លើកលែងតែ សាលាដំបូង និងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត ដែលមិនទាន់មានមន្ត្រីអាជ្ញាសាលាប្រចាំការ ត្រូវបន្តអនុវត្តតាមប្រកាសលេខ ៣០ កយប្រក ០៧ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ស្តីពីមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការអាជ្ញាសាលា។

ប្រការ២.

២.១. សាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត មានភារកិច្ចជួយសម្របសម្រួលនូវរាល់កិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់មន្ត្រីអាជ្ញាសាលា ដោយត្រូវចេញដីកាសម្រេចស្តីពីការបែងចែកសំណុំរឿង និងលេខលំដាប់សំណុំរឿង សម្រាប់ប្រគល់ជូនមន្ត្រីអាជ្ញាសាលាដែលកំពុងប្រចាំការនៅទីនោះ។

២.២.មន្ត្រីអាជ្ញាសាលាដែលប្រចាំការនៅសាលាដំបូង និងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ត្រារបស់សាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្តនោះជាបណ្តោះអាសន្ន រហូតដល់មានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តថ្មី ឬច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈអាជ្ញាសាលាចូលជាធរមាន។

ប្រការ៣.

មន្ត្រីអាជ្ញាសាលាដែលប្រចាំការនៅសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត ត្រូវស្នើសុំគោលការណ៍ណែនាំជាមុនពីក្រសួងយុត្តិធម៌ រាល់ការអនុវត្តដោយបង្ខំទាំងឡាយណាដែលអាចនឹងមានការប្រឆាំង ជាហេតុបង្កអោយមានភាពចលាចល វឹកវរ ឬអសន្តិសុខដល់សង្គម និងប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈធ្ងន់ធ្ងរដែលមិនអាចគ្រប់គ្រងបាន។

ប្រការ៤.

សាលាដំបូង និងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ ស្តីពីកិច្ចការអាជ្ញាសាលាប្រចាំត្រីមាស ប្រចាំឆមាស និងប្រចាំឆ្នាំ ជូនក្រសួងយុត្តិធម៌តាមកាលកំណត់។

ប្រការ៥.

ខុទ្ទកាល័យរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ គ្រប់អគ្គនាយកដ្ឋានគ្រប់អង្គភាពចំណុះក្រសួងយុត្តិធម៌ សាលាដំបូង និងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តប្រកាសនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

ថ្ងៃព្រហ ១០រោច ខែជេស្ឋ ឆ្នាំច សំរឹទ្ធិស័ក ព.ស.២៥៦២
ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០១៩

រដ្ឋមន្ត្រី

អង្គ វង្សវឌ្ឍនា

កន្លែងទទួល៖
-ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
-តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល
-សាលាឧទ្ធរណ៍ និងមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍
-គណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
« ដើម្បីជូនជ្រាប »
-ដូចប្រការ៥
« ដើម្បីអនុវត្ត »
-ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ឧបសម្ព័ន្ធ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

សាលក្រម
ក្នុងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ
សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

តុលាការរដ្ឋប្បវេណី

- សំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីលេខ ២៥០៨ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨។
- សាលក្រមលេខ ៥៩៦ "ម" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ ។

បានបញ្ចប់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ នៅថ្ងៃទី០៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១។

ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

លោក ភូយ សៅ ជាអនុប្រធានសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ក្រឡាបញ្ជី

លោក យ៉ុន សារ៉ុន ជាក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

- ដើមចោទ៖ ឈ្មោះ ស ភេទប្រុស អាយុ ៦៥ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ និងប្រពន្ធឈ្មោះ ន (ស្លាប់) មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ ផ្លូវ សង្កាត់ ខណ្ឌ រាជធានីភ្នំពេញ។

- អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ៖

  មេធាវី ខេង លី មេធាវី យ៉េន ស៊ីណាល់ មេធាវី ឡុង ស្រីនិច មានការិយាល័យស្ថិតនៅ អាគារលេខ ១០១-១០៣ ផ្លូវ១៩៣ សង្កាត់ទំនប់ទឹក ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ។

- ចុងចម្លើយ៖ ឈ្មោះ ម ភេទប្រុស អាយុ ៤៧ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្លូវ ភូមិ រាជធានីភ្នំពេញ។

- អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិឱ្យចុងចម្លើយ៖

  មេធាវី ឯក សាវ៉ាវុធ មេធាវី ស៊ាង គីមហ៊ាង ជាមេធាវីនៃការិយាល័យមេធាវី ឯក សាវ៉ាវុធ មានអាសយដ្ឋានផ្ទះលេខ ៣៧៧ ផ្ទះលេខ ២៧ ភូមិឬស្សី សង្កាត់ស្ទឹងមានជ័យ ខណ្ឌមានជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ។

អង្គហេតុ និងចំណុចវិវាទ

ក. ខ្លឹមសារនៃសាលក្រមដែលដើមចោទទាមទារឱ្យតុលាការចេញ

១. ស្នើសុំអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងចុះថ្ងៃទី ០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ ដោយសុំអោយទទួលស្គាល់ថា ឈ្មោះ ស និងភរិយាឈ្មោះ ន ជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើដី មានទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ មានទីតាំងនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ។

២. បង្គាប់អោយចុងចម្លើយឈ្មោះ ម ប្រគល់ដីទំហំ ១២ម x ៧០ម មានទីតាំងនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ មកអោយដើមចោទឈ្មោះ ស

៣. បង្គាប់អោយចុងចម្លើយឈ្មោះ ម ចាកចេញពីដី និងរុះរើរាល់សំណង់ទាំងអស់ចេញពីដី ទំហំ ១២ម x ៧០ម មានទីតាំងនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ ។

៤. អោយចុងចម្លើយទទួលបន្ទុកប្រាក់ប្រដាប់ក្តី

៥. ទាមទារសំណងការខូចខាតពេលវេលា និងសេវាមេធាវី ចំនួន $១០០.០០០ (ដប់ម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក)។

ខ. ដំណើររឿងក្តី និងចំណុចវិវាទ

ខ.១ ការសង្ខេបអំពីរឿងក្តី

នៅក្នុងរឿងក្តីនេះ កាលពីឆ្នាំ១៩៧៩ ដើមចោទ និងចុងចម្លើយបានរស់នៅជុំគ្នាជាគ្រួសារដែលមានសមាជិកចំនួន ៨នាក់ មានឈ្មោះ ង ជាឪពុក ឈ្មោះ ន និងប្តីឈ្មោះ ស ឈ្មោះ ជ ឈ្មោះ ម ឈ្មោះ វ ឈ្មោះ រ និងឈ្មោះ ទ ស្ថិតនៅលើដីទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ១៤០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិក្បាលកោះ ឃុំកោះដាច់ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល (បច្ចុប្បន្នស្ថិតនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ)។ នៅឆ្នាំ១៩៨២ ឈ្មោះ ង ជាឪពុកក្មេករបស់ដើមចោទ និងកូន១បង្កើតចំនួន ៥នាក់ទៀត បានទៅរស់នៅជំរុំជាយដែនថៃ។ នៅឆ្នាំ១៩៩២ ឪពុកក្មេកឈ្មោះ ង និងកូន១ បានត្រឡប់មកស្រុកកំណើតវិញ។ ដោយសារគ្មានដីលំនៅដ្ឋាន ដើមចោទក៏បានប្រគល់ដីឱ្យពាក់កណ្តាល ចំនួន ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ នៅប៉ែកខាងលិច ហើយពាក់កណ្តាលទៀត ប៉ែកខាងកើតជារបស់ដើមចោទ ដូចមានក្នុងកិច្ចសន្យាព្រមព្រៀង ចុះថ្ងៃទី០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦។ ប៉ុន្តែ នៅឆ្នាំ២០០៧ ដើមចោទបានចាកចេញមករស់នៅភ្នំពេញ ដោយទុកដីរបស់ខ្លួនឱ្យឪពុកក្មេកឈ្មោះ ង និងកូន១របស់គាត់ជួយថែរក្សាមើល។ លុះដល់ឆ្នាំ២០១៧ ចុងចម្លើយឈ្មោះ ម បានមករុះរើផ្ទះរបស់ដើមចោទចោល ហើយសាងសង់ផ្ទះថ្មី នៅលើដីរបស់ដើមចោទនោះ ដោយអះអាងថា ជាមរតករបស់ឪពុកបង្កើតខ្លួនឈ្មោះ ង ។ ទើបដើមចោទបានប្តឹងមកតុលាការ ទាមទារឱ្យចេញសាលក្រមទទួលស្គាល់ និងអនុវត្តកិច្ចសន្យាព្រមព្រៀង ចុះថ្ងៃទី០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ និងបង្គាប់ឱ្យចុងចម្លើយប្រគល់ដីនេះ ឱ្យទៅដើមចោទវិញ។

ខ.២ ចំណុចវិវាទ៖

តើដើមចោទមានមូលហេតុ ឬគតិយុត្តស្របច្បាប់ដើម្បីទាមទារឱ្យចុងចម្លើយប្រគល់ដីដែរឬទេ?

ខ.៣ ការអះអាងរបស់សហដើមចោទ

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិឱ្យដើមចោទ បានធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ថា ក្នុងនាមខ្ញុំបាទជាមេធាវីតំណាងដោយអាណត្តិឱ្យដើមចោទ នៅតែរក្សាការទាមទារដូចមានក្នុងពាក្យបណ្តឹងចុះថ្ងៃទី១៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ និងពាក្យស្នើសុំកែតម្រូវពាក្យបណ្តឹងចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ ព្រមទាំងខ្លឹមសារនៃសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ដូចមានក្នុងកំណត់ហេតុស្តីពីនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២១ ទុកទាំងស្រុង ពុំមានការកែប្រែចំណុចណាឡើយ។ ខ្ញុំបាទសូមបញ្ជាក់ជូនតុលាការបន្ថែមដូចខាងក្រោម៖

ចំណុចទី១ ខ្ញុំបាទសូមរៀបរាប់អំពីអង្គហេតុ

កាលពីឆ្នាំ១៩៧៩ កូនក្តីយើងខ្ញុំ ឈ្មោះ ស និងភរិយាឈ្មោះ ខ រួមជាមួយនឹងក្រុមគ្រួសារឪពុកក្មេករបស់កូនក្តីយើងខ្ញុំ ព្រមទាំងកូន ០៥ (ប្រាំ) នាក់ ដែលមានឈ្មោះ ជ ឈ្មោះ ម ឈ្មោះ វ ឈ្មោះ រ និងឈ្មោះ ១ បានរស់នៅជុំគ្នាលើដីដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិក្បាលកោះ ឃុំកោះដាច់ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល មានទំហំ ១២ម x ១៤០ម។ លុះរហូតដល់ឆ្នាំ១៩៨២ ឪពុកក្មេករបស់កូនក្តីយើងខ្ញុំ និងកូនទាំង ០៥ (ប្រាំ) នាក់របស់គាត់បានចាកចេញពីដីនេះទៅរស់នៅជំរុំ។ ចាប់តាំងពីពេលដែលគាត់ និងក្រុមគ្រួសារចាកចេញពីដីនោះមក កូនក្តីយើងខ្ញុំ និងភរិយារស់នៅ និងគ្រប់គ្រងលើដីដែលមានទីតាំងខាងលើ រហូតដល់ឆ្នាំ១៩៩២ ឪពុកក្មេករបស់កូនក្តីយើងខ្ញុំ និងក្រុមគ្រួសារគាត់បានត្រឡប់មកវិញ។ ដោយហេតុថា ឪពុកក្មេកកូនក្តីយើងខ្ញុំបានសុំដីពាក់កណ្តាលដែលមានទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ ដើម្បីអោយគាត់ និងក្រុមគ្រួសាររស់នៅ ដោយគាត់ពុំមានដីសំរាប់រស់នៅទេ កូនក្តីយើងខ្ញុំបានឯកភាពតាមការស្នើសុំរបស់ឪពុកក្មេក។

ក្រោយមកនៅឆ្នាំ២០០៦ កូនក្តីយើងខ្ញុំ និងឪពុកក្មេក រួមជាមួយនឹងកូនៗរបស់គាត់ ក៏បានធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀង ចុះថ្ងៃ០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ ដែលផ្តល់ដីទំហំ ១២ម x ៧០ម ដែលស្ថិតនៅផ្លូវលំ បែកខាងលិច ហើយសល់ ១២ម x ៧០ម បែកខាងកើតគឺជាកម្មសិទ្ធិរបស់កូនក្តីយើងខ្ញុំនិងភរិយា ដែលមានគំនូសបង្ហាញប្លង់ដោយកំណត់ច្បាស់លាស់ពីទំហំដែលខ្ញុំបាទបានកាត់ជូនឪពុកក្មេក និងចំណែកដែលកូនម្នាក់ៗរបស់គាត់គួរទទួលបាន។ លុះដល់ឆ្នាំ២០០៧ កូនក្តីយើងខ្ញុំបានចាកចេញមករស់នៅភ្នំពេញ ខ្ញុំក៏បានទុកដីនោះឱ្យឪពុកក្មេក និងកូនៗគាត់ជួយថែរក្សា។ មកដល់ឆ្នាំ២០១៧ កូនរបស់គាត់ម្នាក់ក្នុងចំណោមកូនទាំង ០៥ (ប្រាំ) នាក់ ឈ្មោះ ម ក៏បានមករុះរើផ្ទះរបស់កូនក្តីយើងខ្ញុំដែលបានមានទីតាំងលើដីនោះ ហើយសង់ផ្ទះថ្មីរំលោភយកដីរបស់កូនក្តីយើងខ្ញុំទៀតផង។ .

ចំណុចទី២ ខ្ញុំបាទសូមរៀបរាប់អំពីអង្គច្បាប់

ការណ៍ដែលកូនក្តីយើងខ្ញុំបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារអោយចុងចម្លើយប្រគល់ដី គឺមានមូលហេតុដូចបានអះអាងខាងក្រោម៖

ក. ចាប់តាំងឆ្នាំ១៩៨២ ឪពុកក្មេករបស់កូនក្តីយើងខ្ញុំ និងកូនទាំង ០៥ (ប្រាំ) នាក់ របស់គាត់បានចាកចេញពីដីនេះទៅរស់នៅជំរុំ។ ចាប់តាំងពីពេលដែលឪពុកក្មេក និងក្រុមគ្រួសារចាកចេញពីដីនោះមកកូនក្តីយើងខ្ញុំ និងភរិយាបានរស់នៅ និងគ្រប់គ្រងលើដីដែលមានទីតាំងខាងលើរហូតដល់ឆ្នាំ១៩៩២ ទើបឪពុកក្មេកកូនក្តីយើងខ្ញុំ និងក្រុមគ្រួសារគាត់បានត្រឡប់មកវិញ។ យោងតាមស្មារតីនៃមាត្រា៣០ ច្បាប់ភូមិបាល ឆ្នាំ២០០១ បានចែងថា បុគ្គលទាំងឡាយដែលបានអាស្រ័យផល នៃភោគៈដោយសន្តិវិធី និងមិនមានការជំទាស់ចាប់ពី ៥ឆ្នាំយ៉ាងតិច និងមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ក្នុងការកាន់កាប់ជាឯកជនមានសិទ្ធិស្នើសុំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិស្ថាពរ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើគិតតាំងពីឆ្នាំ១៩៨២ រហូតដល់ឆ្នាំ១៩៩២ គឺកូនក្តីយើងខ្ញុំបានរស់នៅ និងកាន់កាប់ជាក់ស្តែងលើដីនោះ រយៈពេល ១០ឆ្នាំមកហើយ ហេតុដូចនេះហើយ កូនក្តីយើងខ្ញុំមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការធ្វើជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើដីដែលបានកាន់កាប់ទាំងមូលរួចស្រេចទៅហើយ។

ខ. តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងចុះថ្ងៃទី០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ រវាងកូនក្តីយើងខ្ញុំឈ្មោះ ស និងប្រពន្ធឈ្មោះ ម ព្រមទាំងឪពុករបស់គាត់ឈ្មោះ ង ដែលបានធ្វើការកំណត់អំពីព្រំប្រទល់ដី

និងបានបែងចែកទំហំដីក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងយ៉ាងច្បាស់ថា ដីនោះមានព្រំប្រទល់ខាងជើងដល់ដីឈ្មោះ ឃ ខាងត្បូងទល់នឹងដីឈ្មោះ ល ខាងលិចទល់នឹងដីផ្លូវលំ និងខាងកើតទល់នឹងដីផ្លូវលំ និងបានព្រមព្រៀងប្រគល់ដីលំនៅដ្ឋាននេះចំនួនពាក់កណ្ដាលទៅក្រោយប្រវែង ៧០ម៉ែត្រ អោយទៅឈ្មោះ ង ជាឪពុកក្មេកចែកអោយកូនចំនួនប្រាំនាក់។ ខ្លឹមសារក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ បានសបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ដីពាក់កណ្ដាលខាងមុខទំហំ ១២ x ៧០ ម៉ែត្រ គឺជាកម្មសិទ្ធិរបស់កូនក្ដីយើងខ្ញុំឈ្មោះ ស ។ រីឯពាក់កណ្ដាល ៧០ ម៉ែត្រ ខាងក្រោយ គឺជាកម្មសិទ្ធិរបស់ឪពុកក្មេកឈ្មោះ ង និងចែកអោយកូនចំនួន ៥ (ប្រាំ) នាក់ ដែលក្នុងនោះ មានឈ្មោះ ម ផងដែរ។

គ. ចំពោះចុងចម្លើយឈ្មោះ ជឹម ឬទ្ធីសក្ដិ ក៏ធ្លាប់បានធ្វើកិច្ចសន្យាចុះថ្ងៃទី១០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០ ដោយបញ្ជាក់ថា សុំស្នាក់នៅជាបណ្ដោះអាសន្នទៅលើដីលំនៅដ្ឋានភូមិក្បាលកោះ ឃុំកោះដាច់ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្ដាល ពោលគឺឈ្មោះ ម គ្រាន់តែសុំរស់នៅជាបណ្ដោះអាសន្នលើដីរបស់ឈ្មោះ ស និងប្រពន្ធឈ្មោះ ន តែប៉ុណ្ណោះ។

ឃ. ម្យ៉ាងវិញទៀត នៅក្នុងនីតិវិធីសាកសួរសាក្សីក្នុងសំណុំរឿងរក្សាការពារ សាក្សីឈ្មោះ ទ ដែលត្រូវជាប្អូនរបស់ចុងចម្លើយបានឆ្លើយជូនតុលាការថា នៅឆ្នាំ១៩៧៩ ឪពុករបស់ខ្លួនឈ្មោះ ង បានកាន់កាប់ និងសង់ផ្ទះលើដីទំនាស់នោះ លុះដល់ឆ្នាំ១៩៨០ ឪពុករបស់ខ្លួនបានទៅរស់នៅជំរុំ ហើយបងស្រីរបស់ខ្លួនឈ្មោះ ន និងប្ដីឈ្មោះ ស បានរស់នៅលើដីនោះ។ នៅឆ្នាំ១៩៩១ ឪពុករបស់ខ្លួនបានត្រឡប់មកវិញ និងបានរស់នៅលើដីទំនាស់នោះ។ ពេលនោះ ឪពុករបស់ខ្លួនបានព្រមព្រៀងជាមួយបងស្រីឈ្មោះ ន ដោយប្រគល់ដីផ្នែកខាងក្រោយឱ្យទៅកូនៗ ចំនួន ៥នាក់។ ចំណែកដីពាក់កណ្ដាលទៀតនៅផ្នែកខាងមុខ គឺបងស្រី ឈ្មោះ ន ជាប្រពន្ធរបស់ដើមចោទជាអ្នកគ្រប់គ្រង។ ឈ្មោះ ម បានចុះផ្ទះចាស់ចេញពីលើដីនោះ និងបានសង់ផ្ទះថ្មីជំនួស ហើយផ្ទះចាស់នោះគាត់ចុះរើឱ្យទៅបងស្រីឈ្មោះ ន ។ សាក្សីឈ្មោះ រ ដែលជាប្អូនរបស់ចុងចម្លើយជូនតុលាការថា ឈ្មោះ ម បានលក់ដីដែលជាចំណែករបស់គាត់ឱ្យមកខ្លួនក្នុងតម្លៃ ១.០០០$ ។ សាក្សីឈ្មោះ រ បានបំភ្លឺដែរថា ដីទំនាស់នោះ គ្រួសាររបស់ខ្លួនបានបែងចែកដូចមានក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ចុះថ្ងៃទី០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ រួចហើយ។ ចំណែកលិខិតប្រគល់មរតកដែលឈ្មោះ ម យកមកបង្ហាញ នោះ ពួកខ្លួនជាបងប្អូនសុំបដិសេធ ព្រោះពួកខ្លួនមិនបានដឹងទេ។ ម្យ៉ាងទៀត សាក្សីឈ្មោះ ង ជាអ្នកជិតខាងរស់នៅក្បែរដីទំនាស់នោះ ក៏បានឆ្លើយជូនតុលាការក្នុងសំណុំរឿងរក្សាការពារថា ខ្លួនឃើញឈ្មោះ ស រស់នៅលើដីទំនាស់នោះរហូត ហើយក្រោយមកឈ្មោះ ស ទៅរស់នៅភ្នំពេញ ក៏បានទុកដីនោះឱ្យឈ្មោះ រ លក់ឥវ៉ាន់ចាប់ហួយ។

តាមអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ដូចបានបកស្រាយខាងលើបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា កូនក្ដីខ្ញុំបាទគឺជាម្ចាស់ដី ដែលកាន់កាប់លើដីនោះដោយសុចរិត និងស្របច្បាប់ ហើយតាងនាមកូនក្ដី យើងខ្ញុំជាមេធាវីតំណាងដោយអាណត្តិសូមសំណូមពរឱ្យតុលាការមេត្តារកភាពយុត្តិធម៌ជូនកូនក្ដីយើងខ្ញុំ ដោយពិនិត្យ និងសម្រេចដូចខាងក្រោម៖

១. ស្នើសុំអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងចុះថ្ងៃទី ០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ ដោយសុំអោយទទួលស្គាល់ថា ឈ្មោះ ស និងភរិយាឈ្មោះ ខ ជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើដី មានទំហំ ១២ម x ៧០ម មានទីតាំងនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ។

២. បង្គាប់អោយចុងចម្លើយឈ្មោះ ម ប្រគល់ដីទំហំ ១២ម x ៧០ម មានទីតាំងនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ មកអោយដើមចោទឈ្មោះ ស ។

៣. បង្គាប់អោយចុងចម្លើយឈ្មោះ ម ចាកចេញពីដី និងរុះរើរាល់សំណង់ទាំងអស់ចេញពីដី ទំហំ ១២ម x ៧០ម មានទីតាំងនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ។

៤. អោយចុងចម្លើយទទួលបន្ទុកប្រាក់ប្រដាប់ក្តី។

៥. ទាមទារសំណងការខូចខាតពេលវេលា និងសេវាមេធាវី ចំនួន $១០០.០០០ (ដប់ម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក)។

ខ.៥ ការអះអាងរបស់ចុងចម្លើយ

មេធាវី ឯក សាវ៉ាវុធ អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិឱ្យចុងចម្លើយ បានធ្វើសេចក្តីអះអាងថា ខ្ញុំបាទសុំបដិសេធចំពោះការទាមទាររបស់ដើមចោទ ដូចមានក្នុងពាក្យបណ្តឹង ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ និងពាក្យស្នើសុំកែតម្រូវបណ្តឹង ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ ចោលទាំងស្រុង ដោយហេតុថា ការលើកឡើងរបស់អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិរបស់ដើមចោទ គឺពុំត្រឹមត្រូវទេ។ ក្រោយថ្ងៃរំដោះឆ្នាំ១៩៧៩ ក្រុមគ្រួសាររបស់ឈ្មោះ ង និងប្រពន្ធ ព្រមទាំងកូនចំនួន ០៥នាក់ បានចូលមករស់នៅក្នុងស្រុកកំណើតរបស់ខ្លួនវិញ និងបានរុករានកាប់ស្ការដីដើម្បីប្រើប្រាស់អាស្រ័យផលដាំដំណាំ និងសង់ផ្ទះនៅលើដីទំនាស់នោះ ដែលពេលនោះ ឈ្មោះ ង ត្រូវបានរដ្ឋអំណាចតែងតាំងជាមេឃុំកោះដាច់ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល ដែលសព្វថ្ងៃត្រូវបានដូរមកភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ ដែលបានកាន់កាប់លើដីទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ មានទីតាំងនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ។ ក្រោយមក នៅឆ្នាំ១៩៨១ ឈ្មោះ ស បានរៀបការជាមួយនឹងបងស្រីរបស់ឈ្មោះ ម ឈ្មោះ ខ និងបានស្នាក់នៅជាមួយក្រុមគ្រួសារនោះ ហើយនៅឆ្នាំនោះដែរ ឪពុករបស់ខ្លួន និងបងប្អូនមួយចំនួនបានទៅរស់នៅជាយដែន ដោយទុកដីនិងផ្ទះនោះឱ្យបងស្រីឈ្មោះ ខ ជាអ្នកមើលថែរក្សា។ លុះដល់ឆ្នាំ១៩៨៣ ឪពុករបស់កូនក្តីខ្ញុំក៏បានត្រឡប់មកវិញ ហើយបងស្រីរបស់កូនក្តីខ្ញុំបាទក៏បានប្រគល់ដីនិងផ្ទះមកឱ្យកូនក្តីរបស់ខ្ញុំបាទវិញដែរ។ នៅឆ្នាំ១៩៨៩ ឈ្មោះ ង ជាឪពុករបស់កូនក្តីខ្ញុំ បានធ្វើកិច្ចសន្យាបែងចែកកេរឱ្យកូនទាំងអស់។ នៅក្នុងនោះ ឈ្មោះ ខ និងប្តីឈ្មោះ ស ត្រូវបានដី ១០ម៉ែត្រ x ១៥ម៉ែត្រ នៅជាប់កន្ទុយដីរបស់កូនក្តីខ្ញុំបាទឈ្មោះ ម ហើយចំណែកដីដែលកូនក្តីខ្ញុំបាទរស់នៅសព្វថ្ងៃ និងបានសាងសង់លើដីដែលឪពុកឈ្មោះ ង បានចែកឱ្យ ហើយចំពោះការលើកឡើងរបស់ដើមបណ្តឹង បានបញ្ជាក់ថា កូនក្តីរបស់ខ្ញុំបាទរស់នៅលើដីរបស់គាត់ទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ នោះ គឺជាការទាមទារដែលពុំត្រឹមត្រូវ និងពុំសមរម្យ។ ជាក់ស្តែងកាលពីថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧ ឈ្មោះ ស បានដាក់ពាក្យសុំដីកាសម្រេចចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដោយសុំមិនឱ្យកូនក្តីរបស់ខ្ញុំបាទសាងសង់ផ្ទះដែលមានថ្មខាងក្រោម និងឈើផ្នែកខាងលើ លើដីទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ មានទីតាំងនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ និងហាមឃាត់មិនឱ្យលក់ដូរ ជួល បញ្ចាំ ផ្ទេរសិទ្ធិ និងធ្វើអំណោយផ្សេងទៀត នៅលើដីនេះ ក៏ត្រូវបានសាលាឧទ្ធរណ៍ចេញដីកាសម្រេចលេខ ៣៣ ក្រ.ឋ.យ.ង.ត.ស ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ ដោយបានលុបចោលដីកាសម្រេចលើពាក្យសុំតវ៉ាចំពោះដីកា

សម្រេចចាត់ចែងបណ្ដោះអាសន្ន លេខ ៩៦ "ណា" ងរ ចុះថ្ងៃទី១២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨ ដោយហេតុថា ឈ្មោះ ស ជាម្ចាស់បំណុលពុំមានសិទ្ធិក្នុងការប្ដឹងទាមទារឱ្យតុលាការចេញសេចក្ដីសម្រេចនោះទេ ព្រោះឈ្មោះនេះ មិនមែនជាមនុស្សដែលមានផលប្រយោជន៍ក្នុងការប្ដឹងទាមទារមរតករបស់ឪពុកក្មេកនោះទេ ព្រោះខ្លួនជាកូនប្រសា ហើយជាពិសេសទៅទៀត ឈ្មោះ ខ ក៏ត្រូវបានស្លាប់ហើយដែរ។

ដូច្នេះ សរុបសេចក្ដីមក ក្នុងនាមខ្ញុំបាទជាមេធាវីតំណាងដោយអាណត្តិឱ្យចុងចម្លើយ ស្នើសុំឱ្យតុលាការច្រានចោលការទាមទាររបស់ឈ្មោះ ស ដូចមានក្នុងពាក្យបណ្ដឹងចុះថ្ងៃទី១៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ និងពាក្យស្នើសុំកែតម្រូវបណ្ដឹង ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ ចោលទាំងស្រុង។

សំអាងហេតុ

១. ឃើញថា នៅក្នុងរឿងនេះ គូភាគីមានវិវាទទៅលើកិច្ចសន្យានៃការបែងចែកដី ហើយចុងចម្លើយបានចូលមកអះអាងធ្វើនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល ក៏ដូចជានីតិវិធីទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ ដោយមិនបានលើកឡើងអំពីសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការនោះឡើយ។ ដូច្នេះ តុលាការអាចលើកយករឿងនេះ មកវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីបាន ស្របតាមក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។

២. ឃើញថា ដើមចោទបានធ្វើការបែងចែកដីដែលមានទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ១៤០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិក្បាលកោះ ឃុំកោះដាច់ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្ដាល (បច្ចុប្បន្នស្ថិតនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ) ជាពីរចំណែកឱ្យទៅឪពុកក្មេករបស់ដើមចោទឈ្មោះ ង ដើម្បីចែកឱ្យកូនៗ របស់គាត់ទៀត ដោយដើមចោទទទួលបានដីទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ ហើយឈ្មោះ ង ទទួលបាន ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ។ ឈ្មោះ ង បានបែងចែកឱ្យទៅកូនៗ របស់គាត់ គ្រប់ៗគ្នា ក្នុងនោះមានទាំងចុងចម្លើយផងដែរ ដែលបានទទួល ២៥ម៉ែត្រ រួមជាមួយឈ្មោះ ខ ដូចមាននៅក្នុងកិច្ចសន្យាព្រមព្រៀង ចុះថ្ងៃទី០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦។ម្យ៉ាងទៀត តាមឯកសារភស្តុតាងដែលចុងចម្លើយដាក់ជូនមកតុលាការ តុលាការពិនិត្យឃើញថា តាមសាក្សីដែលជាបងប្អូនបង្កើតរបស់ចុងចម្លើយ ឈ្មោះ ទ ឈ្មោះ វ ឈ្មោះ រ និងឈ្មោះ ង ដែលជាកូនរបស់ឈ្មោះ ខ សុទ្ធតែបានបំភ្លឺជូនតុលាការថា ចុងចម្លើយបានទទួលចំណែកដីដែលឪពុកឈ្មោះ ង បានបែងចែកឱ្យនោះហើយ ប៉ុន្តែចុងចម្លើយបានលក់ទៅឱ្យឈ្មោះ វ ចំនួន ១.០០០ ដុល្លារអាមេរិក អស់ហើយ។

៣. ឃើញថា ចុងចម្លើយ អះអាងថា ដីដែលមានវិវាទនេះ ឪពុករបស់ខ្លួនឈ្មោះ ង ជាអ្នកផ្ដល់ឱ្យជាមរតក ដូចមាននៅក្នុងកិច្ចសន្យាអំពីការចែកចាយមរតក ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩។ តុលាការពិនិត្យឃើញថា ចំពោះលិខិតនេះ បងប្អូនបង្កើតរបស់ចុងចម្លើយ ក៏បានអះអាងដែលថា ពួកខ្លួនមិនដឹងលិខិតនេះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពួកខ្លួនទទួលស្គាល់តែកិច្ចសន្យា ព្រមព្រៀង ចុះថ្ងៃទី០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ តែប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះ តុលាការពិនិត្យឃើញថា ការបដិសេធរបស់ចុងចម្លើយទៅលើការទាមទាររបស់ដើមចោទនោះ មិនមានមូលដ្ឋាន និងភស្តុតាងច្បាស់លាស់នោះឡើយ។ ដូចនេះ ការចូលទៅកាន់កាប់លើចំណែកដីដែលមានទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ ជាអំពើខុសច្បាប់។ ផ្ទុយទៅវិញ ចំណែកដីនេះ គឺជាការកាន់កាប់ស្របច្បាប់របស់ដើមចោទ។

សេចក្ដីសម្រេចបញ្ចប់

១. បង្គាប់ឱ្យចុងចម្លើយឈ្មោះ ម ធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីផ្ទេរកម្មសិទ្ធិលើដីទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ ឱ្យទៅដើមចោទឈ្មោះ ស ។

២. បង្គាប់ឱ្យចុងចម្លើយប្រគល់ដីទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ ទៅឱ្យដើមចោទ។

៣. បង្គាប់ឱ្យចុងចម្លើយ បង់សំណងការខូចខាត ចំនួន ១៥.០០០.០០០ (ដប់ប្រាំលាន) រៀល ទៅឱ្យដើមចោទ។ ការទាមទារលើសពីនេះច្រានចោល។

៤. ច្រានចោលការទាមទារផ្សេងទៀតរបស់ដើមចោទ។

៥. ឱ្យចុងចម្លើយទទួលបន្ទុកប្រាក់ប្រដាប់ក្ដី។

សាលក្រមនេះ ត្រូវបានប្រកាសជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ ដោយកំបាំងមុខចុងចម្លើយ។ ក្នុងករណីប្ដឹងទាស់ និងប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលដែលច្បាប់បានកំណត់។

ថ្ងៃសុក្រ ៥កើត ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស.២៥៦៥

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១

ចៅក្រម

ហត្ថលេខា និង ត្រា៖ **ភួយ សៅ**

បានឃើញ

ថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១

ចៅក្រម

ភួយ សៅ

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម

ថ្ងៃសុក្រ ៥កើត ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស.២៥៦៥

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១

ក្រឡាបញ្ជី

យ៉ុន សារ៉ុន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ពាក្យសុំបញ្ជាក់សាលក្រមស្ថាពរ

ខ្ញុំបាទឈ្មោះ.......................... ភេទ.......... អាយុ.............ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សញ្ជាតិខ្មែរ មាន អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្ននៅភូមិ................ ឃុំ................. ស្រុក...................... រាជធានីភ្នំពេញ ។

សូមគោរពចូលមក
ឯកឧត្តមប្រធានសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

កម្មវត្ថុ សូមបញ្ជាក់ស្ថាពរ លើសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ...................... ចុះថ្ងៃទី....... ខែ...... ឆ្នាំ២០....... របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

យោង - សំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីលេខ............ ចុះថ្ងៃទី...... ខែ.......... ឆ្នាំ២០......... របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។

- សាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ.............. ចុះថ្ងៃទី....... ខែ....... ឆ្នាំ២០........ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ (ថតចម្លង) ។

តបតាមកម្មវត្ថុ និង យោងខាងលើ ខ្ញុំបាទមានកិត្តិយសសូមជម្រាបជូន **ឯកឧត្តមប្រធាន** មេត្តាជ្រាបថា៖ កាលពីថ្ងៃទី..... ខែ.... ឆ្នាំ២០.... សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ បានបញ្ចប់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ លើសំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីលេខ........... ចុះថ្ងៃទី..... ខែ......... ឆ្នាំ២០.... បន្ទាប់ពីជំនុំជម្រះរួចមក សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញបានចេញ សាលក្រមលេខ............. ចុះថ្ងៃទី......... ខែ......... ឆ្នាំ២០..... ដែលមានសេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់ដូចខាងក្រោម ៖

១...។

២...។

៣. ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីជាបន្ទុករបស់ចុងចម្លើយ។

ឯកឧត្តមប្រធាន ជាទីគោរព ! បច្ចុប្បន្ននេះឃើញថាសាលក្រមលេខ............ ចុះថ្ងៃទី...... ខែ........ ឆ្នាំ២០...... របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ខាងលើនេះ បានចូលជាស្ថាពរហើយ ដោយភាគីមិនប្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងអំឡុងពេលដែលច្បាប់បានកំណត់ ។

សេចក្តីដូចបានជម្រាបជូនមកខាងលើ សូម **ឯកឧត្តមប្រធាន** មេត្តាចេញលិខិតបញ្ជាក់សាលក្រមស្ថាពរមកឱ្យខ្ញុំបាទ តាមនីតិវិធីច្បាប់ដោយក្តីអនុគ្រោះ ។

សូម **ឯកឧត្តមប្រធាន** មេត្តាទទួលនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតអំពីខ្ញុំបាទ ។

ថ្ងៃ..................... ខែ................. ឆ្នាំ........................ស័ក ព.ស ២៥......

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី......... ខែ.......... ឆ្នាំ២០......

ស្នាមមេដៃស្តាំ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

លេខ ១២០៧ ម-ល.ស.ព

លិខិតបញ្ជាក់ការចូលស្ថាពរនៃសាលក្រម

យើង យ៉ុន សារ៉ុន ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

- បានឃើញ មាត្រា ២៦៤ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។
- បានឃើញ សំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីលេខ ២៥០៨ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ របស់ សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។
- បានឃើញ សាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ ៥៩៦ "ម" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។
- បានឃើញ ពាក្យសុំបញ្ជាក់ការចូលស្ថាពរនៃសាលក្រម ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២១ របស់ ឈ្មោះ ស ភេទប្រុស អាយុ ៦៥ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ ផ្លូវ សង្កាត់ ខណ្ឌ រាជធានីភ្នំពេញ ដែលមានខ្លឹមសារស្នើសុំលិខិតបញ្ជាក់ការចូលស្ថាពរនៃសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ ៥៩៦ "ម" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។

សូមបញ្ជាក់ថា

១. សាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ ៥៩៦ "ម" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ បានចូលស្ថាពរ ចាប់ពីថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ រួចហើយ។

២. លិខិតបញ្ជាក់ការចូលស្ថាពរនៃសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីនេះ ចេញឲ្យសាមីខ្លួនដើម្បីយកទៅប្រើប្រាស់តាមច្បាប់។

ថ្ងៃច័ន្ទ [illegible] ខែបុស្ស ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស ២៥៦៥

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២

ក្រឡាបញ្ជី

យ៉ុន សារ៉ុន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ពាក្យសុំរូបមន្តអនុវត្ត

ខ្ញុំបាទឈ្មោះ.......................... ភេទ........... អាយុ.............ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សញ្ជាតិខ្មែរ មាន អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្ននៅភូមិ................. ឃុំ.................. ស្រុក....................... រាជធានីភ្នំពេញ ។

សូមគោរពចូលមក
ឯកឧត្តមប្រធានសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

កម្មវត្ថុ សូមផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត លើសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ................ ចុះថ្ងៃទី....... ខែ....... ឆ្នាំ២០....... របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដែលបានចូលជាស្ថាពរ ។

យោង - សំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីលេខ....... ចុះថ្ងៃទី..... ខែ..... ឆ្នាំ២០....... របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

- សាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ.......................... ចុះថ្ងៃទី....... ខែ....... ឆ្នាំ២០....... របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ (ថតចម្លង) ។

តបតាមកម្មវត្ថុ និង យោងខាងលើ ខ្ញុំបាទមានកិត្តិយសសូមជម្រាបជូន **ឯកឧត្តមប្រធាន** មេត្តាជ្រាបថា ៖ សាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ................ ចុះថ្ងៃទី....... ខែ....... ឆ្នាំ២០....... របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ នេះ បានចូលជាស្ថាពរហើយ ប៉ុន្តែពុំទាន់បានភ្ជាប់នូវរូបមន្តអនុវត្តនៅឡើយ ។ ហេតុដូចនេះ សូម **ឯកឧត្តមប្រធាន** មេត្តាផ្តល់រូបមន្តអនុវត្តនៃសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីនេះ ។

សេចក្តីដូចបានជម្រាបជូនមកខាងលើ សូម **ឯកឧត្តមប្រធាន** មេត្តាពិនិត្យ និង សម្រេចចេញរូបមន្តអនុវត្តមកឲ្យខ្ញុំបាទដើម្បីយកទៅធ្វើការអនុវត្តទៅតាមនីតិវិធីច្បាប់ ដោយក្តីអនុគ្រោះ ។

សូម **ឯកឧត្តមប្រធាន** មេត្តាទទួលនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតអំពីខ្ញុំនាទ ។

ថ្ងៃ.................... ខែ................ ឆ្នាំ.......................ស័ក ព.ស ២៥......

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី......... ខែ.......... ឆ្នាំ២០......

ស្នាមមេដៃស្តាំ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

លេខ ៦៨ ម.ល.រ.អ

រូបមន្តអនុវត្តសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណី

យើង យ៉ុន សារ៉ុន ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

- បានឃើញ មាត្រា ៣៥៤ មាត្រា ៣៥៥ និងមាត្រា ៣៥៧ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ។
- បានឃើញ សំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីលេខ ២៤០៨ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។
- បានឃើញ សាលក្រមរដ្ឋប្បវេណី លេខ ៥៨៦ "ម" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។
- បានឃើញ ពាក្យសុំរូបមន្តអនុវត្ត ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២១ របស់ឈ្មោះ ស ភេទប្រុស អាយុ ៦៥ឆ្នាំ (ដើមចោទ)។

សូមបញ្ជាក់អំពីខ្លឹមសារនៃការអនុវត្ត មានដូចខាងក្រោមនេះ

ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត ឈ្មោះ ស ភេទប្រុស អាយុ ៦៥ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ ១៧អុី ផ្លូវសុធារស សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ អាចអនុវត្តដោយបង្ខំតាមអំណាចសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណី លេខ ៥៨៦ "ម" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដែលបានចូលជាស្ថាពរ ចាប់ពី ថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ រួចហើយ។

កូនបំណុលនៃការអនុវត្ត ឈ្មោះ ម ភេទប្រុស អាយុ ៤៧ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ។

សេចក្តីនេះ ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទ្រង់ព្រះរាជបង្គាប់មកស្ថាប័ននៃការអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យសម្រេចតាមសាលក្រមស្ថាពរនេះ និងឱ្យអាជ្ញាធរសាធារណៈជួយអនុវត្តសាលក្រមនេះ បើមានសំណូមពរត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។

ថ្ងៃច័ន្ទ ៧រោច ខែបុស្ស ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស ២៥៦៥
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ២០២២
ក្រឡាបញ្ជី

យ៉ុន សារ៉ុន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អនុប្រធានសាលា
នៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

លិខិតជូនដំណឹង
ស្តីពី
ការបង្គាប់ឲ្យអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត

លេខ៣៥ ជ.អ/២២ យើង **សុខ ចន្ថា** អាជ្ញាសាលានៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

- បានឃើញ ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលប្រកាសឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧០៦/០២១ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៦
- បានឃើញ ប្រកាសលេខ ០៦២ កយប្រក១៩ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ស្តីពីបែបបទសម្រាប់ការអនុវត្តការងាររបស់មន្ត្រីអាជ្ញាសាលា នៃក្រសួងយុត្តិធម៌
- បានឃើញ សំណុំរឿងអនុវត្តដោយអាជ្ញាសាលាលេខ ០៦ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ
- បានឃើញ សាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ ៥៩៦ "ម" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ
- បានឃើញ លិខិតបញ្ជាក់ការចូលជាស្ថាពរនៃសាលដីកាលេខ ១២៧ "ម" ល.ស.ព ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ
- បានឃើញ រូបមន្តអនុវត្តលេខ ៦៨ "ម" ល.រ.អ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ
- បានឃើញ ពាក្យសុំអនុវត្តរបស់ម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្តឈ្មោះ *ឈឹម វាសនា ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២*។

ឃើញថា

សាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ ៥៩៦ "ម" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញបានចូលជាស្ថាពរ និងមានប្រសិទ្ធិភាពអនុវត្តហើយ ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១. បង្គាប់ឲ្យចុងចម្លើយឈ្មោះ ម   ភេទប្រុស អាយុ ៦៥ឆ្នាំ អនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្តតាមអំណាចនៃសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ៥៩៦ "ម" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញបានចូលជាស្ថាពរ ដោយបង្គាប់ឲ្យចុងចម្លើយឈ្មោះ ម   ប្រគល់ដីទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ ឲ្យទៅដើមចោទឈ្មោះ ស   ។

២. កូនបំណុលនៃការអនុវត្តខាងលើ ត្រូវអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្តតាមសេចក្តីជូនដំណឹងនេះ ក្នុងរយៈពេល ០៣ (បី) សប្តាហ៍ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹងនេះ ក្នុងករណីដែលកូនបំណុលនៃការអនុវត្តមិនអនុវត្តតាមខ្លឹមសារនៃសេចក្តីជូនដំណឹងនេះទេ យើងនឹងចុះធ្វើការអនុវត្តដោយបង្ខំតាមនីតិវិធីច្បាប់ ហើយមិនទទួលខុសត្រូវចំពោះការបាត់បង់ ឬខូចខាតទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយឡើយ។

ថ្ងៃចន្ទ ៥រោច ខែអាសាឍ ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ព.ស ២៥៦៥
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០២២

អាជ្ញាសាលា

សុខ ចន្ថា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អាជ្ញាសាលា
សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

កំណត់ហេតុអនុវត្ត

ថ្ងៃទីប្រាំបួន ខែកញ្ញា ឆ្នាំពីរពាន់ម្ភៃពីរ វេលាម៉ោងប្រាំបួន និងសាមសិបនាទីព្រឹក យើង **សុខ ចន្ថា** អាជ្ញាសាលានៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដោយមានលោក **ស៊ិន សុវណ្ណ** ជាអ្នកធ្វើកំណត់ហេតុអមផង បានចុះអនុវត្តសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីលេខ ៥៨៦ "ម" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដោយមានសមាសភាពចូលរួមដូចខាងក្រោម៖

១. លោកស្រី **លី រ៉ុហ្សាទី**	អភិបាលរងខណ្ឌ
២. លោក **ឯក សេរីវុធ**	អធិការរងនគរបាលខណ្ឌ
៣. លោក **ម៉ែន ចន**	មេបញ្ជាការរងកងរាជអាវុធហត្ថខណ្ឌ
៤. លោក **ហួត ណារិទ្ធ**	អនុប្រធានការិ.ដ.ន.ស.ភ ខណ្ឌ
៥. លោកស្រី **គុញ សុជាតិ**	ប្រធានការិ. នីតិកម្ម
៦. លោក **សេន ម៉ិនសៀន**	អនុប្រធានសណ្តាប់ធ្នាប់ខណ្ឌ
៧. លោកស្រី **ម៉ិល សុខុម**	ចៅសង្កាត់រងទី១ សង្កាត់កោះដាច់
៨. លោក **ជួន ឧត្តម**	នាយប៉ុស្តិ៍ស្តីទី ប៉ុស្តិ៍នគរបាលសង្កាត់កោះដាច់
៩. លោក **ប៉ុខ សំអេច**	មេភូមិក្បាលកោះ

នៅពេលចុះដល់ទីតាំងស្ថិតនៅលើបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ យើងនិងគណៈកម្មការបានជួបឈ្មោះ   ម   ដែលជាកូនបំណុលនៃការអនុវត្ត និងសាច់ញាតិ ហើយយើងបានអានសាលក្រមខាងលើឲ្យស្តាប់ ឃើញថា ឈ្មោះ   ម   បានប្រឆាំងតវ៉ាចំពោះការអនុវត្ត និងបានអះអាងថាខ្លួនបានឈ្នះក្តីការពារនៅឆ្នាំ ២០១៨ ដោយបានបង្ហាញឯកសារមួយចំនួនផងដែរ។ ប៉ុន្តែយើង និងគណៈកម្មការពិនិត្យឃើញថា ពុំមានឯកសារណាមួយដែលអាចឲ្យអាជ្ញាសាលាធ្វើការផ្អាកការអនុវត្តតាមនីតិវិធីច្បាប់នោះទេ។ ដោយហេតុថាកូនបំណុលឈ្មោះ   ម   នៅតែបន្តប្រឆាំងរារាំងការអនុវត្ត យើងនិងគណៈកម្មការក៏បានអញ្ជើញឈ្មោះ   ម   មកកាន់ប៉ុស្តិ៍នគរបាលសង្កាត់កោះដាច់ដើម្បីសម្របសម្រួលអោយអនុវត្តដោយស្ម័គ្រចិត្ត ហើយបន្ទាប់មកឈ្មោះ   ម   ក៏បានយល់ព្រមអនុវត្តតាមអំណាចសាលក្រមខាងលើ។

ហេតុដូច្នេះ យើង និងគណៈកម្មការសម្រេចអនុវត្តតាមសាលក្រមខាងលើ៖

បង្គាប់ឲ្យចុងចម្លើយប្រគល់ដីទំហំ ១២ម៉ែត្រ x ៧០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅផ្លូវបេតុង ភូមិក្បាលកោះ សង្កាត់កោះដាច់ ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ ទៅឲ្យដើមចោទឈ្មោះ   ស   ។

ចំពោះចលនវត្ថុរបស់កូនបំណុលដែលមាននៅលើទីតាំងនៃអចលនវត្ថុខាងលើ ភាគីម្ចាស់បំណុលបានឯកភាពទុករយៈពេល ពីរសប្តាហ៍ចាប់ពីថ្ងៃធ្វើកំណត់ហេតុនេះតទៅ ដើម្បីឲ្យឈ្មោះ   ម   រុះរើឲ្យអស់ចេញពីទីតាំង ប៉ុន្តែនៅពេលឈ្មោះ   ម   ចង់ចូលទៅយកចលនវត្ថុទាំងនោះ ត្រូវមានការចូលរួមពីអាជ្ញាធរសង្កាត់ និងភាគីម្ចាស់បំណុលនៃការអនុវត្ត។

បញ្ចប់កំណត់ហេតុនៅវេលាម៉ោងដប់ពីរ និងសែសិបនាទីរសៀលនាថ្ងៃខែឆ្នាំដដែល ដោយបានអានឲ្យអ្នកចូលរួមអនុវត្តបានស្តាប់ ឃើញថាត្រឹមត្រូវរួចឯកភាពចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតស្នាមម្រាមដៃទុកជាភស្តុតាង តាមផ្លូវច្បាប់។

អាជ្ញាសាលា	**ភាគីចូលរួម**	**អ្នកធ្វើកំណត់ហេតុ**